
Helse- og trivselsundersøkelse blant studenter i Trondheim 2007

Notat av Truls Nedregård,
TNS Gallup

Forord

Undersøkelsen er gjennomført blant norske heltidsstudenter under 35 år i Trondheim, og kartlegger deres helse- og trivselssituasjon i bred forstand, men med hovedvekt på psykososiale forhold.

Datainnsamlingen ble gjennomført i perioden fra 23. mai til 22. august 2007. Postale skjema ble sendt til 3327 tilfeldig utvalgte studenter. 1092 svarte. Svarandelen er 33%, mot 47% i en tilsvarende undersøkelse i 2004. Svarprosent i 2007 er normal for postale undersøkelser, spesielt med bakgrunn i at den ble sendt ut sent i eksamensperioden, og at skjemalengden var økt fra 12 til 16 sider.

Undersøkelsene er gjennomført av TNS Gallup på oppdrag fra SiT, i samarbeid med Velferdstinget, NTNU, HiST og DMMH.

Dette notatet dokumenterer hovedresultatene fra undersøkelsen. Det er også utarbeidet et eget grafikksett med flere detaljer som nedbrytning av enkeltpørsmål på studiesteder o.a.

Ansvarlig for gjennomføringen av undersøkelsen hos SiT er velferdsdirektør Suzette Paasche.

Undertegnede er ansvarlig for gjennomføringen – og rapporteringen av undersøkelsen i TNS Gallup.

Trondheim, 29. oktober, 2007

Truls Nedregård
avd.leder

Innhold

<i>Hovedkonklusjon og sammendrag</i>	1
1. <i>Sivilstatus, barn, venner og kvalitet på sosiale relasjoner</i>	5
Sivilstatus	5
Venner	6
Kvalitet på sosiale relasjoner og nettverksstyrke	7
Barn og barnepass	9
2. <i>Boligsituasjon</i>	10
Hvor og hvordan de bor	10
Brannforskrifter og rømningsveier	12
Boutgifter	13
Trivsel med bosituasjon	14
3. <i>Økonomi</i>	15
Inntektskilder og inntekt	15
Økonomisk sårbarhet	16
4. <i>Aktiviteter</i>	19
Fritidsaktiviteter og gjøremål	19
Oppfatning av tilgjengeligheten til aktiviteter i studentmiljøet	22
Tid brukt på studiet	23
5. <i>Forholdene på studiestedet</i>	24
Studieprogresjon	24
Oppfatning av studiet og forhold på studiestedet	25
I hvilken grad spesielle forhold påvirker læringsmiljøet negativt	29
6. <i>Fysisk helse</i>	31
Fysisk helsetilstand	31
Vekt – Body Mass Index	33
Tannlegebesøk og tannhelse	35
7. <i>Hvordan de har det følelsesmessig</i>	37
Mulige traumatiske opplevelser i løpet av livsløpet	37
Psykologisk robusthet/motstandskraft	38
Problemsymptomer	41
Hvordan de føler seg – omfanget av mulig klinisk angstlidelse eller depresjon	42
Behov for – og bruk av psykososial hjelp i studietiden	47
Trivselsforhold i studiesituasjonen	50
8. <i>Tobakk, alkohol og narkotika</i>	54
Tobakk	54
Alkohol	56

AUDIT (The Alcohol Use Disorders Identification Test)	58
Problemsymptomer alkohol	62
Holdning til alkohol i studentmiljøet	67
Illegale stoffer	70
Dopingmidler/anabole steroider	71
9. Pengespill	72
Omfanget av pengespill	72
Negative konsekvenser av pengespill	73
Vedlegg 1. Utvalgsbeskrivelse	74
Vedlegg 2. Feilkilder	77

Hovedkonklusjon og sammendrag

Undersøkelsens hovedformål er å kartlegge studentene i Trondheim sin trivsels- og psykososiale situasjon. Dette er et spørsmål om forutsetningene for – og rammebetingelsene rundt læring. Målgruppen er norske studenter på NTNU, HiST og DMMH som er under 35 år.

HOVEDKONKLUSJON:

Undersøkelsen gir et hovedinntrykk av at de aller fleste studentene er aktive og ressurssterke. Det finnes likevel en god del som sliter, særlig knyttet til studiesituasjonen og en opplevelse av stress, dårlig samvittighet og utilstrekkelighet ift. denne. De fleste trivselsmessige problemer i studiesituasjonen kan relateres til usikkerhet, bekymring, mangel på struktur i hverdagen, uklare framtidsplaner og dårlig selvtillit. En betydelig andel av studentene har symptomer på mulige angstlidelser.

Mange – og en økende andel blant studentene er i en økonomisk sårbar situasjon, og bekymrer seg over dette. Det forsterker stressopplevelsen i studiesituasjonen for mange.

De fleste studentene har det jevnt over godt følelsesmessig, og lever et sosialt liv med stor kontaktflate, som de oppfatter som godt.

Som i 2004 tyder årets måling på at studentene særlig kan ha nytte av hjelp og råd ifm. økonomiske forhold, studieveiledning, studieteknikk og studieprogresjonsproblemer. En bør derfor fortsatt ha fokus på omfanget av – og innholdet i denne typen tilbud, inklusive profesjonalisering og dyktiggjøring av ansatte.

Som tidligere bør en også fokusere på tiltak som bryter ned følte barrierer mot å ta kontakt og benytte seg av psykososiale – og andre tilbud med lavere terskel. En del studenter kvier seg mot å ta kontakt, på tross av at de kjenner tilbudene og har følt behov for å benytte dem.

En bør vurdere tilby nye psykososiale lavterskeltilbud, som for eksempel angstgrupper.

Det er betydelig misnøye – og relativt lav tilfredshet med en del forhold på studiestedet. Dette er knyttet til fasiliteter som tilgang på egnede lokaler og plasser for studieaktiviteter, men også til kvaliteten på undervisning og veiledning.

Det drikkes relativt mye i studentmiljøet, og en relativt høy andel har høy risiko for å pådra seg helseskader og alkoholrelaterte problemer. Dette gjelder ikke minst kvinnelige studenter, som avviker klart negativt fra sine medsøstre på UiO.

Samtidig gir mange uttrykk for at det drikkes for mye i studentmiljøet, og at de ønsker seg flere alkoholfrie tilbud.

OPPSUMMERING:

Studentene lever i stor grad et aktivt liv, med mange venner, både fortrolige og andre. Studentene rapporterer i stor grad positive forhold knyttet til de sosiale relasjonene de inngår i. 1 av 10 studenter har et svakt sosialt nettverk iht. vår definisjon i kapittel 1. Denne gruppen består i hovedsak av single/enslige studenter.

Om lag 3% av studentene har barn. De som ønsker det har barnehageplass.

Hver 20. student sier at brannsikringen og/eller rømningsveiene ikke er iht. forskriftene der de bor. Denne andelen er høyest blant de som bor i sentrum, og blant de yngste studentene. De

som bor hos SiT ligger på gjennomsnittet mht. andelen som mener at forholdene ikke er i orden.

Månedsutgiftene til private hybler ligger om lag 30% over SiTs hybler når en inkluderer strømutfgifter.

Studentene trives jevnt over godt med måten de bor på. Tilfredsheten med boforholdene er høyere blant SiTs hybelboere enn blant de som leier privat hybel. Tilfredsheten med boforholdene øker med sentraliteten i beliggenheten.

Lånekassen er hovedinntektskilde for de aller fleste (85%). 4 av 10 har fast arbeid ved siden av studiene. 3 av 4 har feriejobb.

Den økonomiske sårbarheten blant studentene har økt siden 2004. Nesten 4 av 10 har opplevd problemer med å klare de løpende utgiftene i løpet av det siste året. 54% sier at de ikke ville klare en uforutsett regning på 5000 kroner. Den økonomiske sårbarheten blant studentene er langt mer utbredt enn i befolkningen generelt.

Studentene har et høyt aktivitetsnivå. De bruker mye tid på mosjon, venner og andre sosiale aktiviteter.

Aktiviteter i studentmiljøet oppfattes i stor grad som åpne og tilgjengelige. Det eksisterer i liten grad barrierer mot å delta for de som ønsker det.

Studentene er i liten grad aktive i studentpolitisk virksomhet.

Studentene bruker i gjennomsnitt effektivt om lag 30 timer på studiet i løpet av en vanlig studieuke (utenfor eksamensperioden). Det er store forskjeller mellom studiene, der legestudentene på Øya bruker klart mest tid. Den effektive studietiden har økt siden 2004, særlig på Dragvoll.

De aller fleste oppfatter studiet de går på som meningsfullt, og det er tilnærmet ingen misnøye med Trondheim som studieby.

Det er misnøye med en del forhold på lærestedene, som tilgangen til grupperom og muligheten til å få studieveiledning.

Seksuell trakassering og mobbing i studiesituasjonen er tilnærmet ikke-eksisterende.

En betydelig andel av studentene opplever negativ påvirkning av læringsmiljøet gjennom konsentrasjonsproblemer, arbeidspress, problemer med å forstå undervisningen eller at arbeidsoppgavene er uklare.

De aller fleste studentene er ved god fysisk helse. 4% sier at de har dårlig fysisk helse. Det er bare unntaksvis at fysiske plager har vanskeliggjort daglige studieaktiviteter, eller hatt negativ innvirkning på muligheten til å gjennomføre studiet.

Om lag 4% av studentene lider av fedme iht. Body Mass Index. Hver fjerde student er misfornøyd med vekten sin. Kvinner er i klart mindre grad enn menn overvektige, men er likevel i klart større grad misfornøyd med vekten sin.

15% av studentene går ikke regelmessig til tannlege. I tillegg går 15% av studentene til tannlege sjeldnere enn hvert annet år. 3% av studentene har dårlig tannhelse, samtidig som de har lav tannlegefrekvens. Økonomiske forhold oppgis som den dominerende årsaken til dette.

Studentene har stor grad av psykologisk robusthet, særlig knyttet til familieforhold og sosial kompetanse. De er mindre robuste når det gjelder selvbilde, klare framtidsplaner og struktur i hverdagen.

En betydelig andel blant studentene rapporterer problemsymptomer knyttet til slapphet/mangel på overskudd og tidvise søvnproblemer.

Mange studenter – om lag hver 5. – har mulige angstlidelser iflg. en velbrukt målemetode. Dette er i betydelig grad relatert til forhold ved studiesituasjonen.

Hver 20. student har mulige depresjonslidelser. Dette påvirkes særlig av eventuelle erfaringer med mobbing, psykisk slitasje i familien og et svakt sosialt nettverk.

En av ti studenter opplever i alle fall av og til at psykiske plager, eller at de følelsesmessig ikke har det bra, har negativ innvirkning på muligheten til å gjennomføre studiet. Andelen som *ofte* opplever dette er imidlertid relativt lav (om lag 3%).

Mange (rundt 3 av 10) bekymrer seg over økonomi, mosjon og studiet. Det sistnevnte relateres dels til manglende egeninnsats.

Studentene bekymrer seg i større grad for studiene og økonomien i 2007 sammenlignet med 2004.

Hver 20. student røyker fast. Dette er en halvering siden 2004. Baksiden er at flere enn før bruker snus.

4 av 10 drikker minst ukentlig alkohol. 1 av 10 drikker flere ganger per uke. 14% har alvorlig risiko for helseskader og alkoholrelaterte problemer. Andelen med høy risiko er mer utbredt i Tromsø enn blant Oslo-studentene. Dette gjelder særlig kvinnelige studenter.

6 av 10 studenter mener at det drikkes for mye i studentmiljøet.

Hver fjerde student har prøvd narkotika. Hasj og marihuana er klart mest utbredt. Om lag 2% av studentene har brukt slike stoffer mer enn 50 ganger.

Det er en klar tendens til kryssproblematikk mellom alkohol- og narkotikabruk.

Bruken av narkotiske stoffer er mindre utbredt blant studentene i Trondheim enn i Oslo, særlig blant menn.

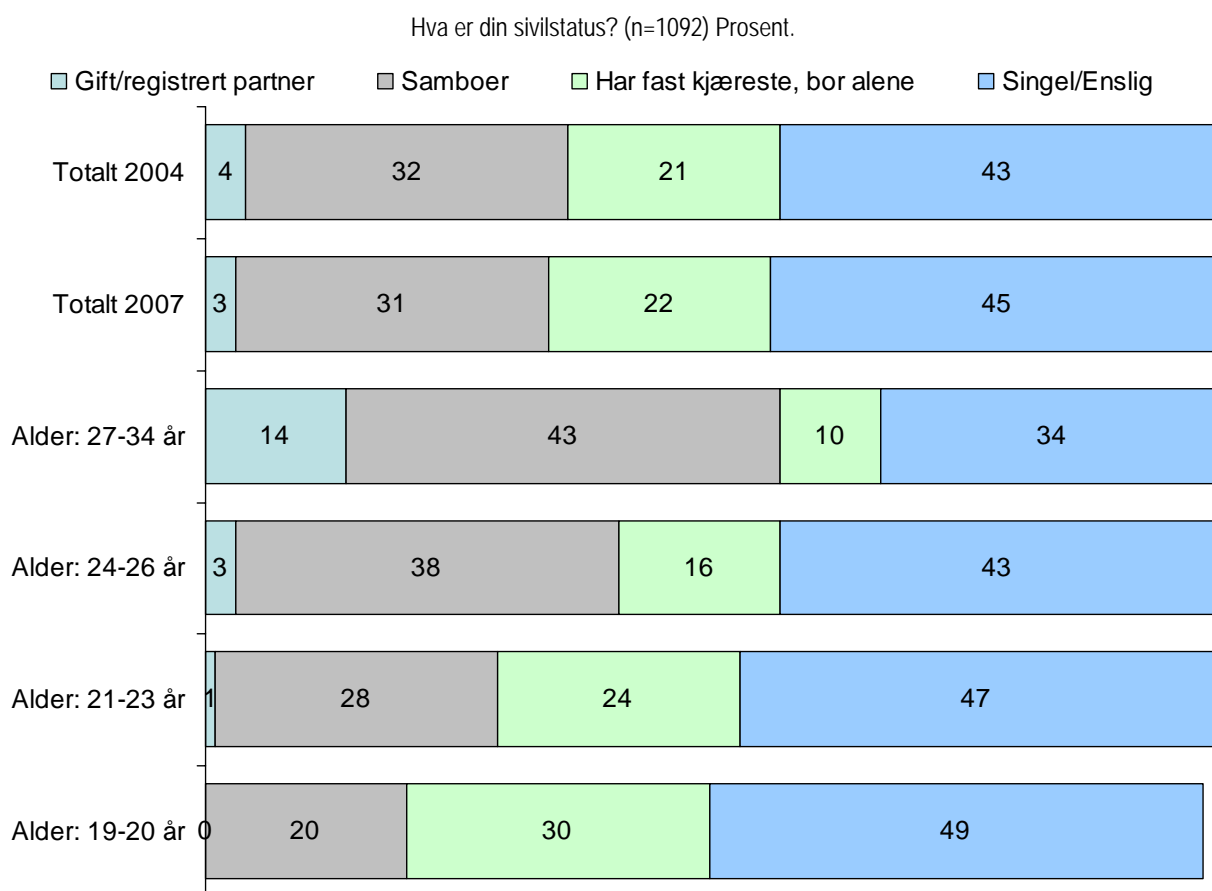
1. Sivilstatus, barn, venner og kvalitet på sosiale relasjoner

Dette kapitlet beskriver studentenes sivilstatus, om de har barn og i så fall om de har nødvendig pass av disse barna, samt deres omgang med venner. Dette forteller om studentenes sosiale nettverk i studiesituasjonen.

Sivilstatus

Figuren viser studentenes sivilstatus, totalt og i aldersgrupper. Fordelingen i 2004 og 2007 er lik.

Sivilstatus

I overkant av 40% blant studentene er single/enslige. Det er en naturlig sammenheng mellom andelen enslige og alder. Blant de over 27 år er 3 av 10 enslige, mens den tilsvarende andelen er 2/3 blant de yngste (19-20 år).

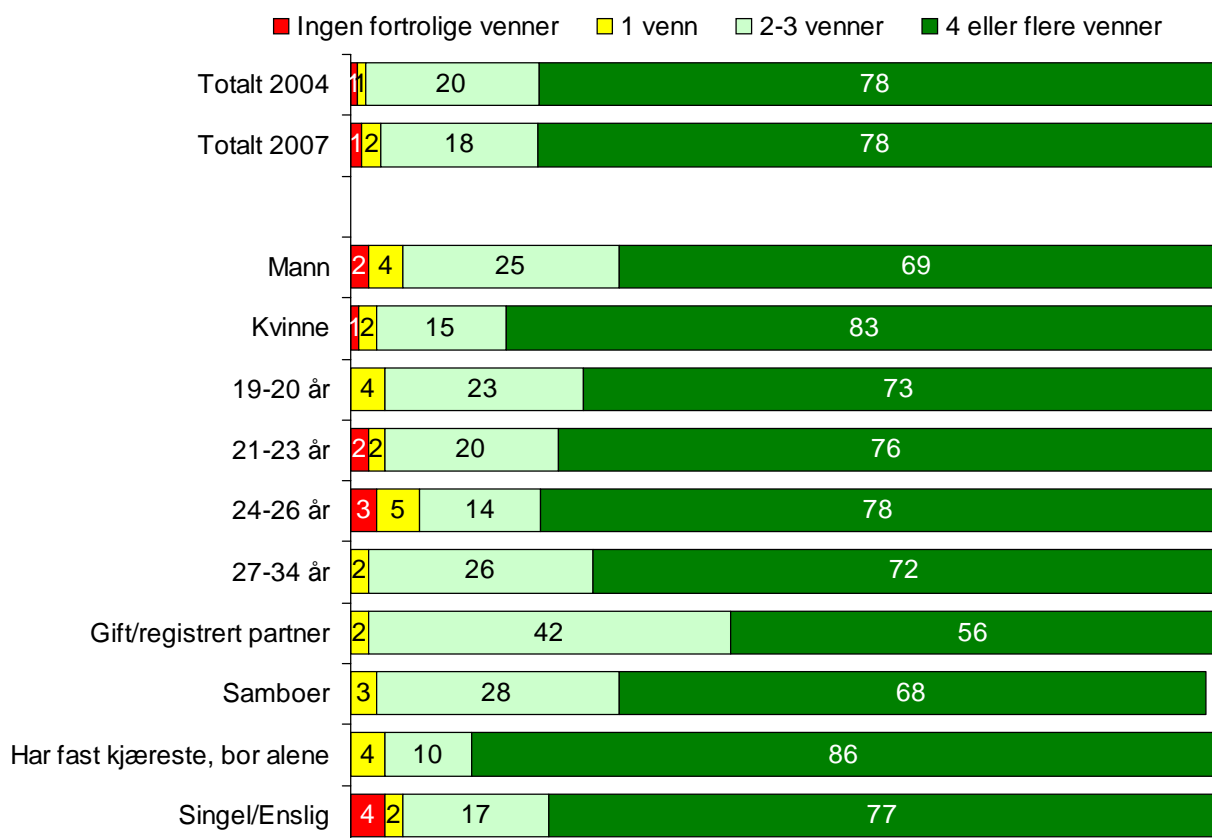
Fordelingen på sivilstatus varierer mellom lærestedene og campusene. Den er for eksempel relativt høy på Gløshaugen, og lav på Dragvoll og DMMH. Dette har blant annet sammenheng med ulik alders- og kjønns sammensetning på stedene.

Venner

At mange studenter er single/enslige betyr ikke at de er ensomme, snarere tvert om. Studentene lever i stor grad et aktivt liv, med flere nære venner som de er fortrolige med. Dette gjelder også i studiesituasjonen.

Antall fortrolige venner

Hvor mange venner har du som du er fortrolig med/kan snakke med om ulike problemer? (N=1092)

Andelen som ikke har fortrolige venner ligger rundt 1% i begge målingene. Mannlige single studenter som er 21-26 år er overrepresentert i denne kategorien (6% er uten fortrolige venner).

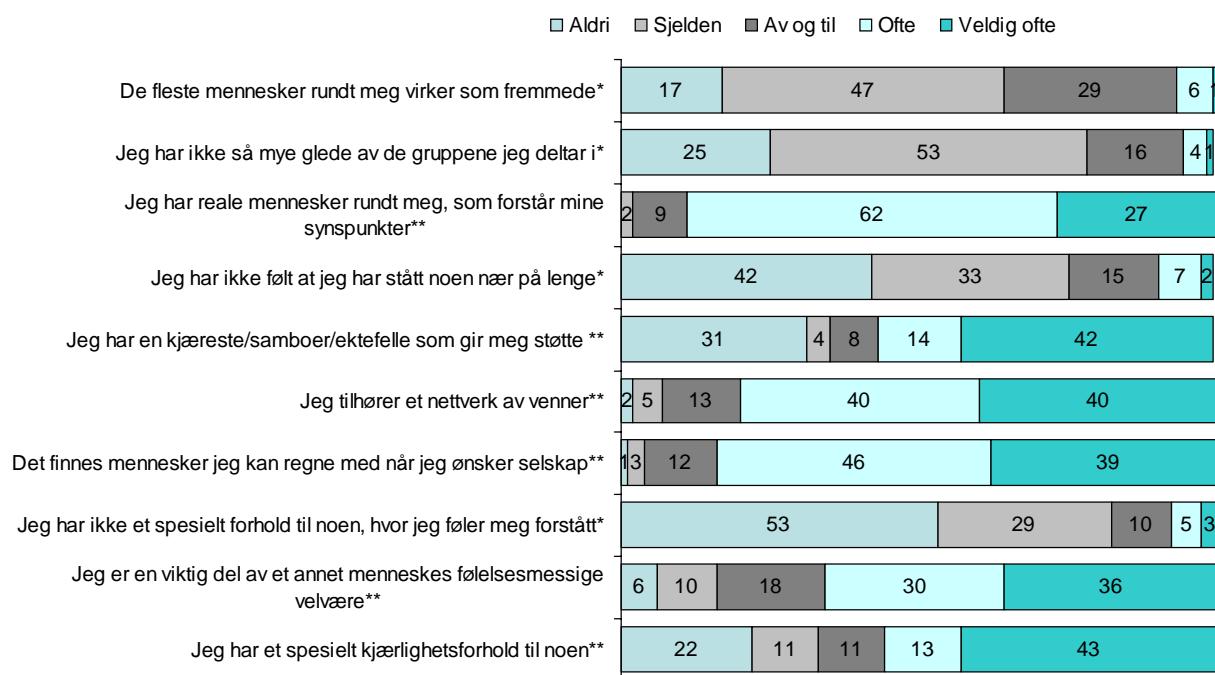
Bakgrunns materialet viser videre at studentene i gjennomsnitt har 6 fortrolige venner, og i tillegg 10 venner som de er sammen med relativt regelmessig, uten at de er fortrolige. 2 av de 6 fortrolige vennene ble de kjent med på studiestedet.

Kvalitet på sosiale relasjoner og nettverksstyrke

Respondentene er presentert for en del utsagn om sosiale relasjoner. Svarfordelingen er vist nedenfor, der negative – og positive utsagn er merket med hhv. * og **.

Andelen som ofte opplever negative forhold i tilknytning til sosiale relasjoner er jevnt over lav, i størrelsesorden 5-9%.

Kvaliteten på sosiale relasjoner

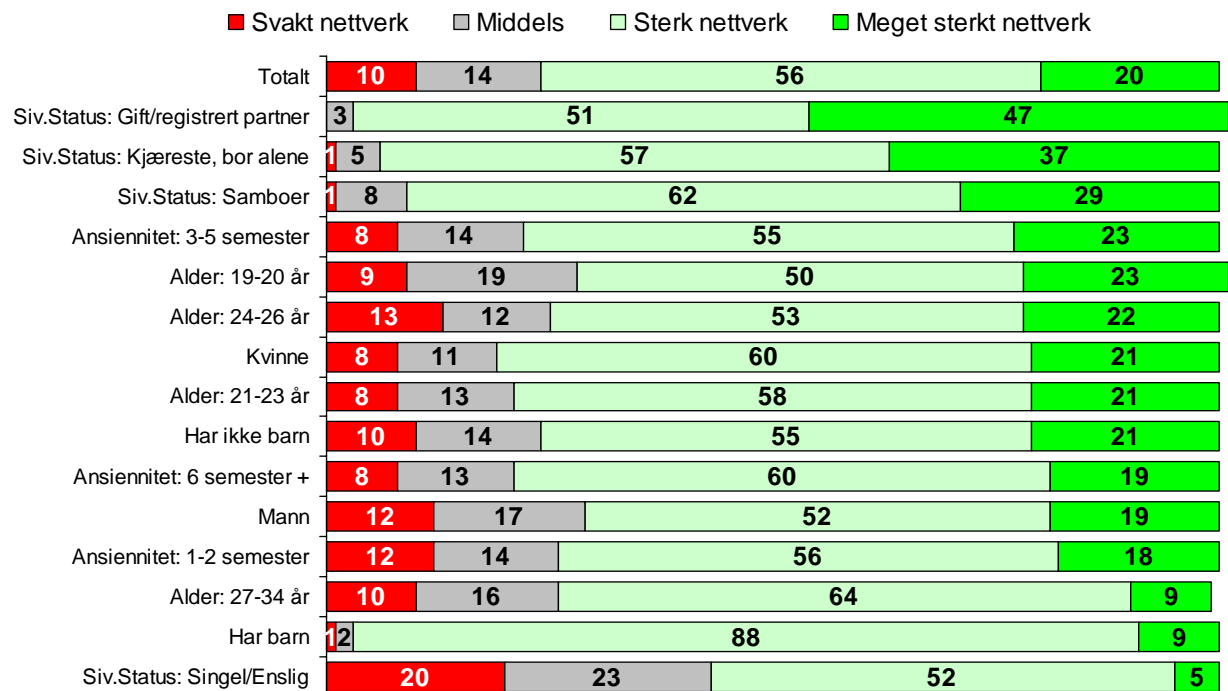
*Negative relasjonelle utsagn

**Positive relasjonelle utsagn

Motsatt så opplever de fleste studentene ofte de positive forholdene det er spurt om ifm. sosiale relasjoner.

Grafikken nedenfor viser nettverksstyrke basert på utsagnene på forrige side. Verdiene på svaralternativene varierer fra 1 (aldri) til 5 (veldig ofte). Snittskåren for positive utsagn er fratrukket snittskåren for negative utsagn. Negative verdier angir svakt nettverk. Verdier mellom 0 og 1 er definert som middels sterkt nettverk, verdier mellom 1 og 3 angir sterkt nettverk, mens verdier over 3 viser et meget sterkt nettverk.

Nettverksstyrke

Inndeling: Snittskår positive relasjonelle utsagn – snittskår negative relasjonelle utsagn. Negative verdier = Svakt nettverk. Positive verdier mellom 0 og 1 = Middels sterkt nettverk. Positive verdier mellom 1 og 3 = Sterkt nettverk. Positive verdier over 3 = Meget sterkt nettverk.

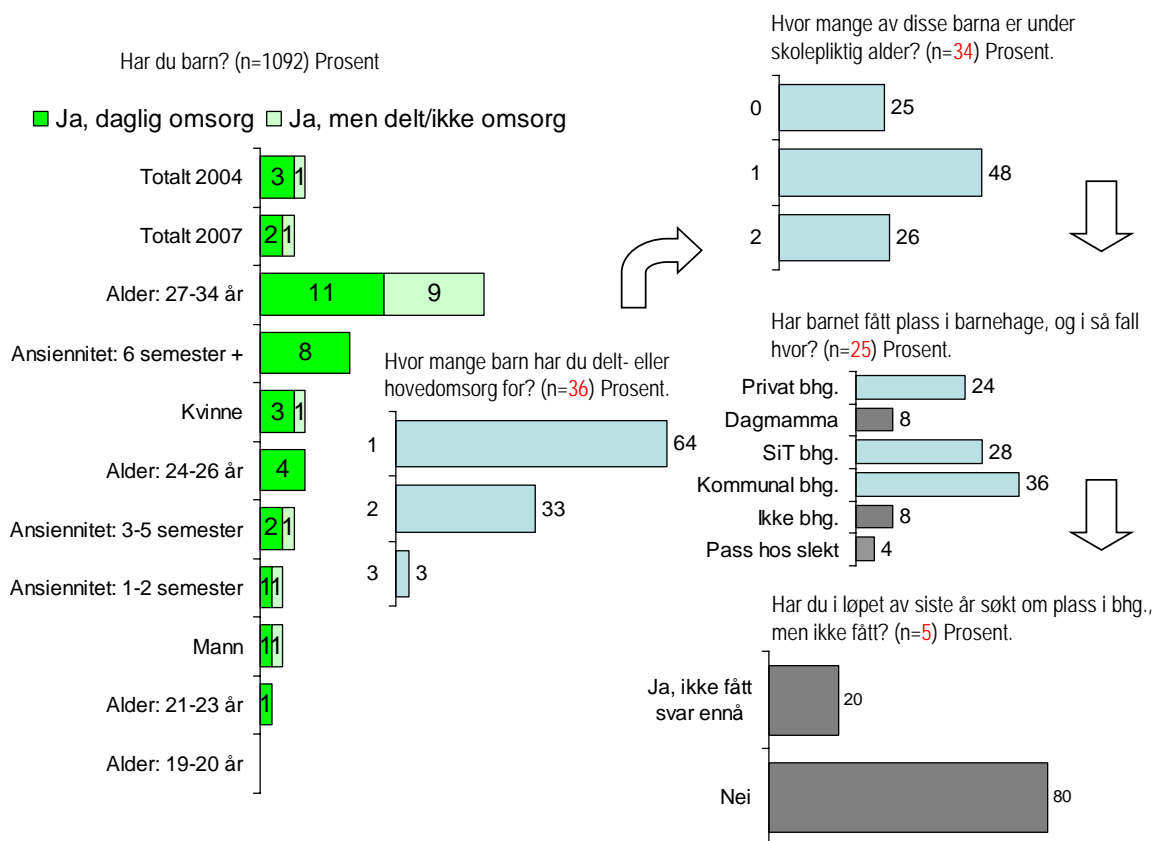
1 av 10 studenter har iht. denne definisjonen et svakt nettverk, mens 3/4 har sterke sosiale nettverk.

Sivilstatus er naturlig en viktig bakgrunnsvariabel ift. styrken på det sosiale nettverket. 2 av 5 single/enslige studenter har et svakt nettverk, mens denne andelen bare er marginal i andre sivil status-grupper.

Barn og barnepass

Om lag 3% i den aktuelle målgruppa (19-34 år) har barn. Blant studentene over 27 år har 1 av 5 barn. Blant disse har 6% delt omsorg, mens 3% ikke har omsorg for eget barn.

Barn

Basene for spørsmålene til barneforeldrene er små, og det er derfor knyttet stor usikkerhet til resultatene.

De fleste (2 av 3) blant foreldrestudentene har så langt kun ett barn. Unntaksvis (3% av studentene med barn) har disse studentene tre barn.

3/4 av barna er under skolepliktig alder.

3 av 10 barn under skolepliktig alder har barnehageplass hos SiT. Om lag 1 av 5 barn har ikke barnehageplass, passes av slekt eller av dagmamma. Ingen av disse oppgir at de har søkt om barnehageplass og fått avslag. Dette korresponderer med full barnehagedekning i Trondheim.

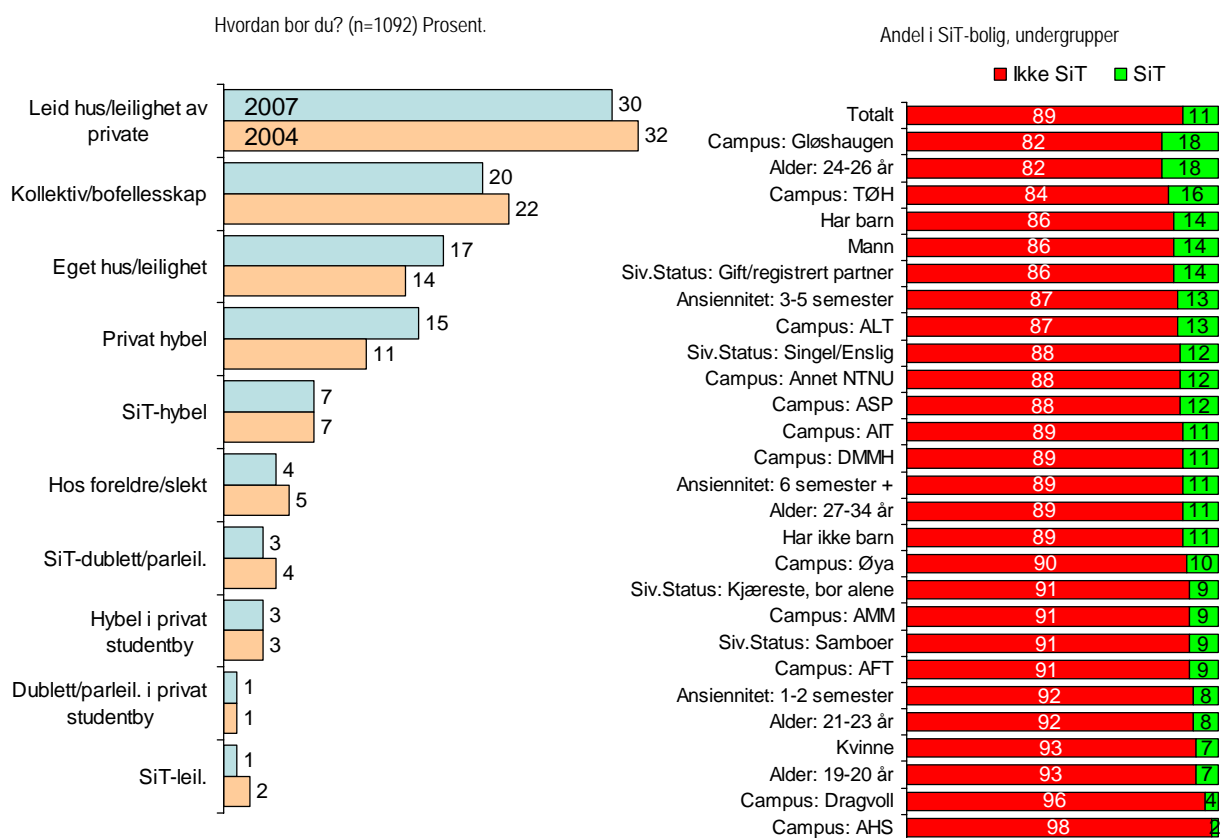
2. Boligsituasjon

Undersøkelsen omhandler noen spørsmål om studentenes boligsituasjon. Resultatene fra disse dokumenteres i dette kapitlet.

Hvor og hvordan de bor

Figuren viser hvordan studentene bor. 11% oppgir at de bor hos SiT. Dette er en liten nedgang fra 2004, men kan skyldes statistiske utvalgsfeil (feilmargin). De fleste leier hus eller leilighet av private. Det er også mange som bor i kollektiv eller bofellesskap (ikke studentby).

Bosituasjon

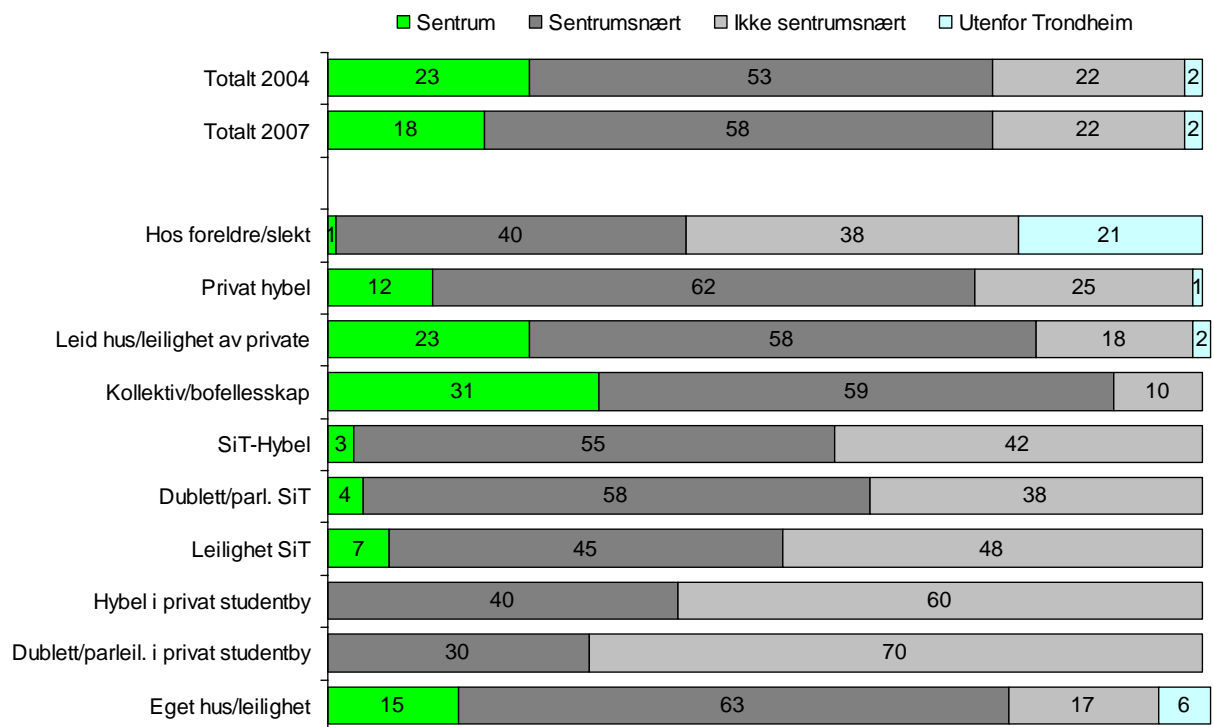

Det er stor variasjon mellom lærestedene mht. andelen som bor hos SiT. Studentene på Gløshaugen og Moholt (TØH) bruker i større grad SiTs boligtilbud enn studenter på andre steder. Dette kan ikke ses uavhengig av andre forhold som kjønns- og alderssammensetning, samt hvor de kommer fra. Undersøkelsen i 2004 viste at innflyttere i langt større grad enn de som kommer fra Trondheim bor hos SiT (brukerandelen var 6% blant de som kom fra Trondheim, 11% blant de som kom fra andre deler av Midt-Norge og 15% blant de som kom fra andre deler av landet). Brukerandelen er – som vist i grafikken - langt høyere blant menn (14%) enn blant kvinner (7%).

Som vist i neste figur oppfatter de fleste studentene at de bor i – eller nært sentrum av Trondheim. Denne andelen er høyest blant de som leier hus eller leilighet av private og blant de som bor i kollektiv/bofellesskap. Mønsteret er det samme i begge målingene.

Beliggenhet bolig

Hvor bor du? (n=1092) Prosent.

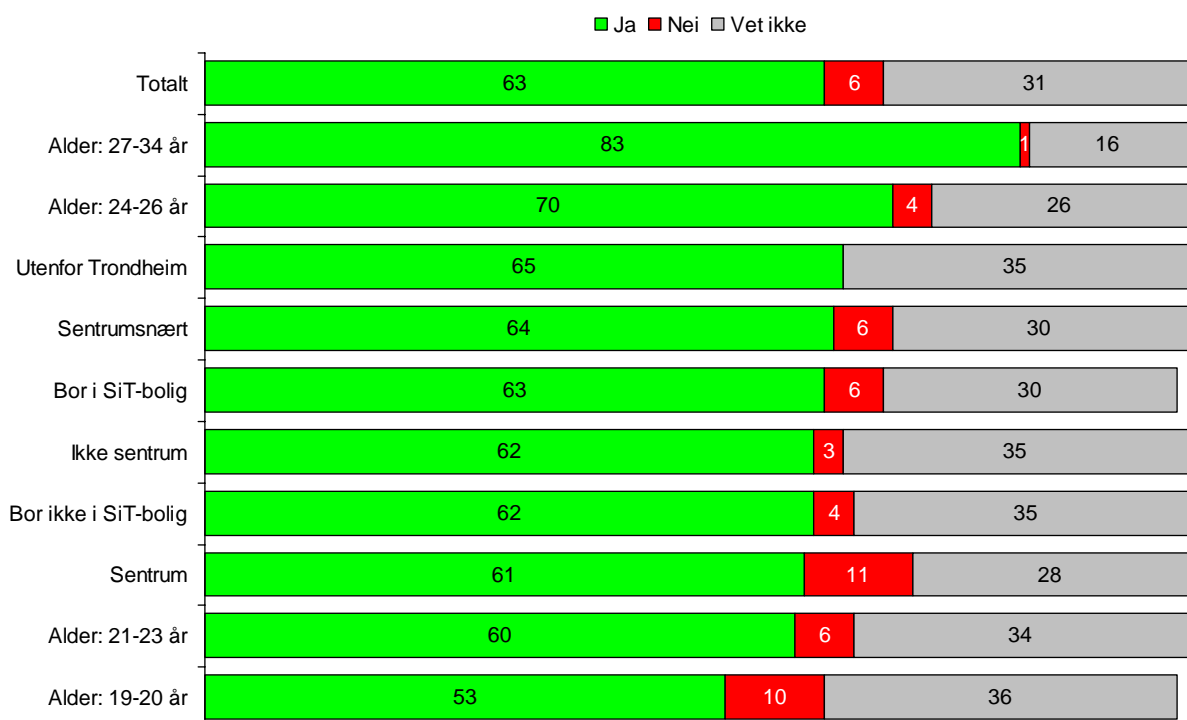
I begge målingene finner vi den største fortetting av studenter i postnummerene 7030 (16%) og 7014 (9%). Samlet bor 37% av studentene innenfor postnummerseriene 7010 – 7014 eller 7030 – 7033, som alle ligger i sentrale deler av byen. Tar vi også med 7018 (Ila og tilstøtende områder), så øker andelen til 42%.

Brannforskrifter og rømningsveier

Hver 20. student mener at brannsikringen og/eller rømningsveiene ikke er iht. forskriftene der de bor. Denne andelen er høyest blant de som bor i sentrum, og blant de yngste studentene.

Brannsikring og rømningsveier

Er brannsikring og rømningsveier iht. forskriftene der du bor? (n=1092) Prosent.

De som bor hos SiT ligger noe overraskende på gjennomsnittet blant studentene når det gjelder andelen som mener at forskriftene ikke er oppfylt. Bakgrunns materialet viser at dette utelukkende gjelder hybelboere.

Merk uansett at disse resultatene er usikre. Datamaterialet omfatter 53 studenter som bor på hybel hos SiT. 3 av disse sier at kravene i forskriftene ikke er oppfylt.

Som figuren viser er det mange studenter (31%) som ikke vet om brannsikringen og rømningsveien er iht. forskriftene der de bor. Samlet sett betyr dette at for få (2/3) er trygge på og kjente med at disse forholdene er i orden.

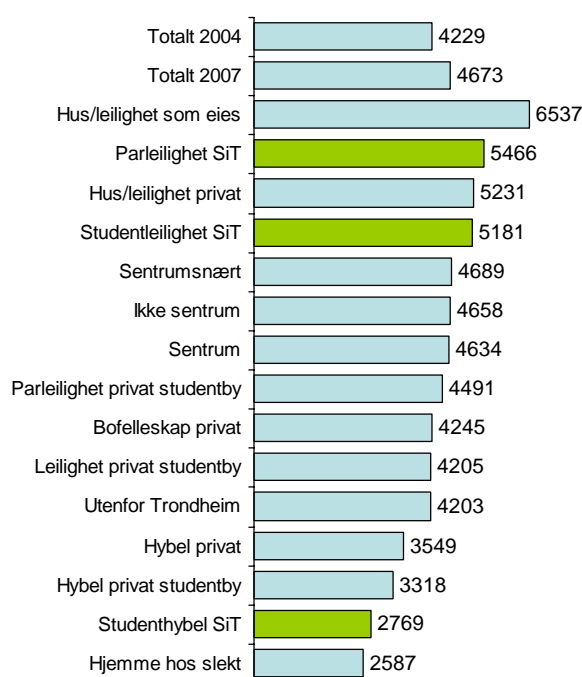
Boutgifter

Studentene er spurt om hvor mye de betaler per måned for å bo, inklusive husleie, eventuelle renter og avdrag på huslån og gjennomsnittlige utgifter til elektrisitet, samt hvor stor andel av studielån/stipend de bruker på å bo (ekskl. eventuelle avdrag).

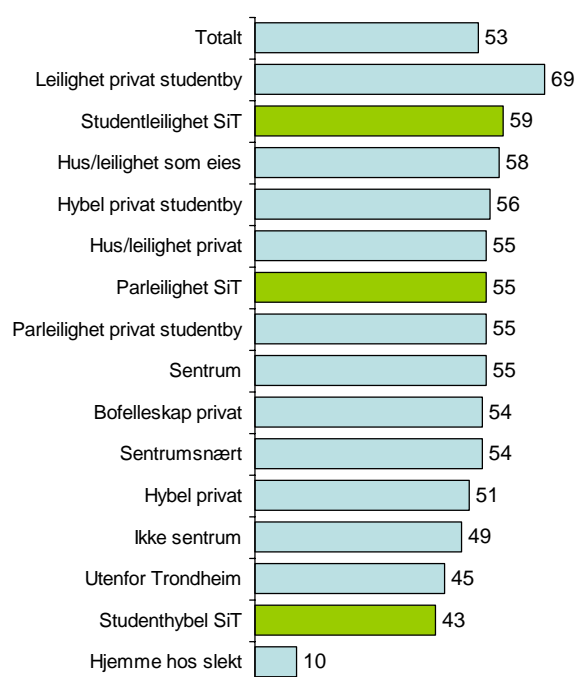
Månedsutgiftene til bolig er kr. 4.673, mot kr. 4.229 i 2004, dvs. en økning på 10%.

Bosituasjon og økonomi

Om lag hvor mye betaler du/dere per måned for å bo på denne måten?
Regn med utgifter til eventuell husleie, renter og avdrag på huslån -
INKLUDER GJENNOMSNIITTLIGE UTGIFTER TIL
STRØM/ELEKTRISITET PER MÅNED? (n=1092) Gjennomsnitt, kroner.

Hvor stor andel av studielån/stipend vil du anslå at du bruker på å bo (husleie og strøm, samt eventuelt renter på lån, men IKKE avdrag)? (n=1092) Gjennomsnitt.

Unntaksvis oppgis svært avvikende summer på dette spørsmålet, noe som kan skyldes at enkelte har misforstått spørsmålet, for eksempel regnet med totale utgifter for bofelleskap og lignende. Et trimmet gjennomsnitt (ekskl. de 2,5% hhv. lavest og høyeste oppgitte utgiftene) gir månedsutgifter på kr. 4.438, mot 4.057 i 2004, noe som fortsatt gir en økning på om lag 10%.

Gjennomsnittlige utgifter til studenthybel i SiT oppgis til kr. 2.769 i 2007. Dette er en økning på 7% siden 2004. De som bor i privat hybel har en gjennomsnittlig utgift på kr. 3.549 per måned. Det er en økning på 2% siden 2004. Månedsutgiftene for de som bor i privat hybel ligger 28% over tilsvarende for de som bor på SiT-hybel.

Dette samsvarer også med at de som leier hybel privat bruker en større andel av lån og stipend til boutgifter (51% mot 43%, dvs. en forskjell på 8 prosentpoeng eller 19%)

Det er en naturlig sammenheng mellom boutgifter og alder, etter som studentene etter hvert i større grad evner å tilpasse sin boligsituasjon til egne ønsker mht. standard, beliggenhet,

størrelse o.a. Gjennomsnittlige boutgifter inklusive strøm blant husholdningen blant 19-20-åringene er om lag 4.200,- per måned. Dette øker relativt jevnt med økende alder, slik at i aldersgruppen 27-34 år er den tilsvarende summen kommet opp i om lag 5.100,- kroner.

Trivsel med bosituasjon

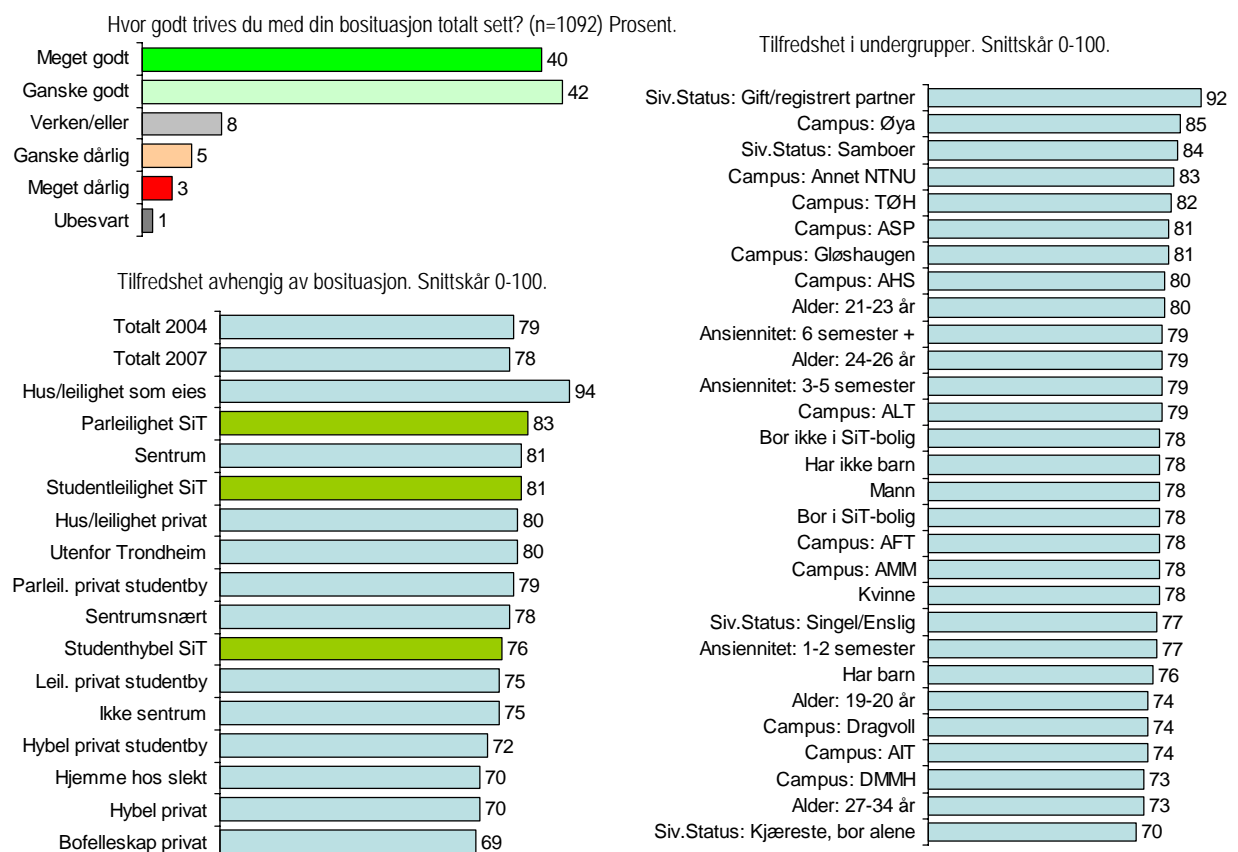
Studentene trives jevnt over godt med sin bosituasjon totalt sett. Dette er i overensstemmelse med andre undersøkelser blant studenter i Trondheim der dette har vært tema, og resultatene på totalnivå er de samme som i 2004.

Tilfredsheten med boforholdene varierer mellom undergrupper, men er i absolutt forstand relativt høy på tvers av disse.

Bakgrunns materialet viser økende tilfredshet (fra 71 til 76 poeng) blant hybelboere hos SiT, og stabilt høy tilfredshet blant de som bor i dublett/parleilighet eller leilighet hos SiT.

Tilfredsheten blant SiTs hybelboere er høyere enn blant de som bor i privat hybel og de som leier hybel i privat studentby.

Tilfredshet bosituasjon

Tilfredsheten med boforholdene øker med sentraliteten i beliggenheten.

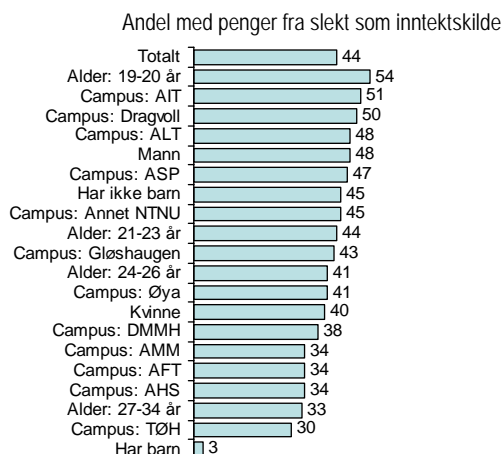
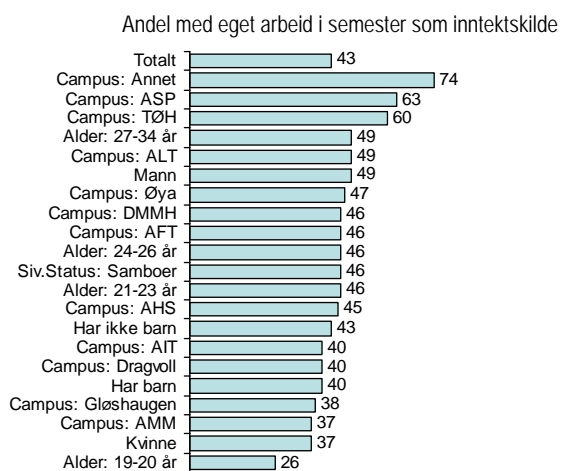
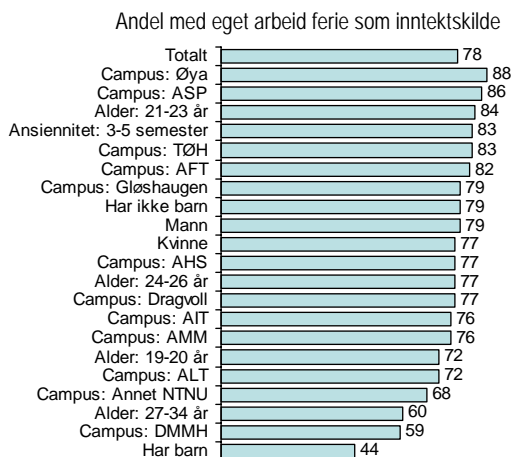
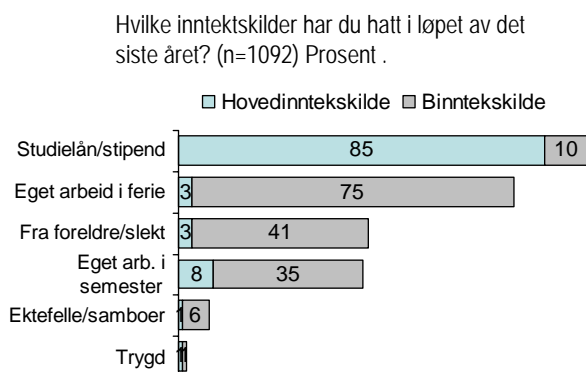
3. Økonomi

Økonomi er viktig for levekår, og er derfor et naturlig tema i en helse- og trivselsundersøkelse. Undersøkelsen omfatter spørsmål om inntekt, inntektskilder og økonomisk sårbarhet.

Inntektskilder og inntekt

85% av studentene oppgir lån eller stipend fra Lånekassen som sin hovedinntektskilde. ¾ av studentene supplerer med inntekt fra feriejobber. 4 av 10 har fast arbeid i semesteret ved siden av studiene, mens 8% oppgir dette som sin hovedinntektskilde. Disse resultatene samsvarer meget godt med tilsvarende i undersøkelsen fra 2004.

Inntektskilder

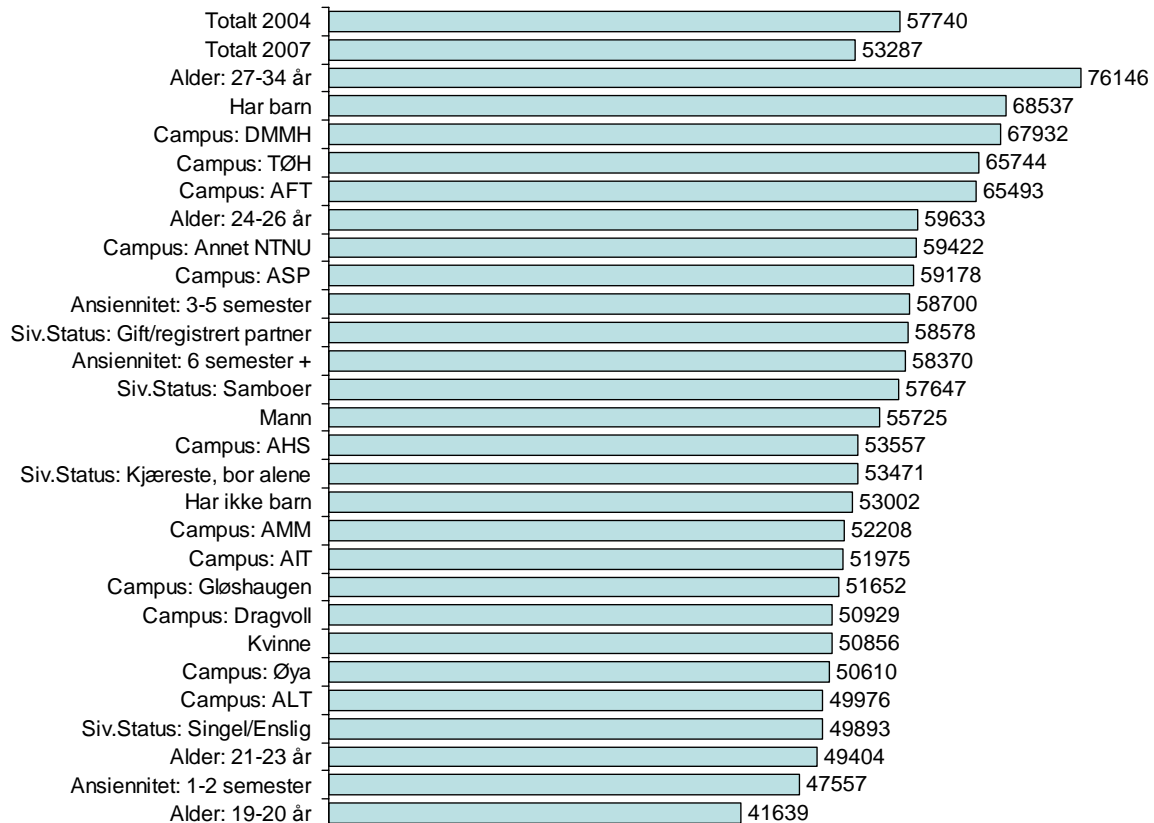

Det er også relativt vanlig å motta penger fra foreldre eller slekt. 44% har hatt dette som en inntektskilde i løpet av det siste året, men få har dette som hovedinntektskilde. Andelen som mottar penger fra foreldre eller slekt har vært svakt økende siden 2004, da den var 38%. Menn har i større grad enn kvinner egen arbeidsinntekt i studietiden, og denne andelen øker med alderen. Det er også forskjeller mellom studiestedene mht. dette.

I gjennomsnitt hadde studentene en årlig personlig bruttoinntekt på 58' i 2003, mens denne er redusert til 53' i 2006. Denne reduksjonen kan ha sammenheng med at studentene fortsatt i like stor grad har inntektsgivende arbeid ved siden av studiene, men at de som følge av kvalitetsreformen jobber mindre (færre timer).

Inntekt

Hvor stor var DIN EGEN brutto årsinntekt i 2006? Med brutto inntekt menes inntekt før fradrag og skatt er trukket fra. IKKE REGN MED LÅN OG STIPEND FRA LÅNEKASSEN – OPPGI I HELE 1000 KRONER. (n=1092) Snittinntekt, kroner.

Bakgrunns materialet viser at studentene på 'frie' fag på NTNU (Dragvoll) og studentene på HiST generelt har betydelig lavere gjennomsnittsinntekt i 2006 enn i 2003, med en reduksjon på hhv. 18% og 14%. Studentene på DMMH har i gjennomsnitt økt sin arbeidsinntekt med 21%, noe som kanskje kan ses på bakgrunn av økt barnehageutbygging? Studentene på Gløshaugen ligger mer stabilt med en relativt lav andel som har fast arbeid ved siden av studiene, og en gjennomsnittsinntekt i nominelle kroner på i overkant av 50'.

Økonomisk sårbarhet

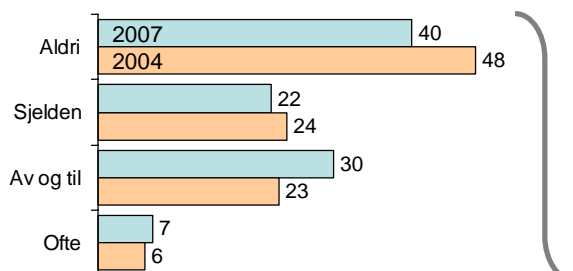
Den økonomiske sårbarheten blant studentene har økt siden 2004, og innføringen av kvalitetsreformen. I 2004 oppga 29% av studentene at de i alle fall av og til hadde problemer med å klare de løpende utgiftene i husholdningen, mens 55% mente husholdningen ville klare

en uforutsett regning på 5.000 kroner. I 2007 øker andelen som har opplevd problemer med å betale løpende regninger til 37%, og andelen som ville klare en uforutsett regning på kr. 5.000 reduseres til 46%.

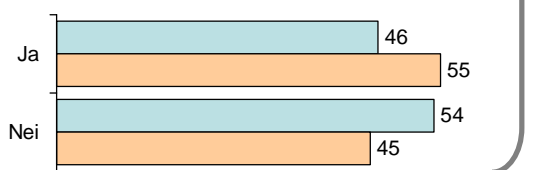
Andelen økonomisk sårbar blant studentene er iht. nedenforstående definisjon 1/3. Den er høyest blant de eldste studentene i målgruppa, høyere blant kvinner enn menn og blant barnefamilier enn andre.

Økonomisk sårbarhet

Har det i løpet av det siste året hendt at du/husholdningen har hatt vansker med å klare de løpende utgiftene til for eksempel mat, transport, bolig? (n=1092) Prosent.

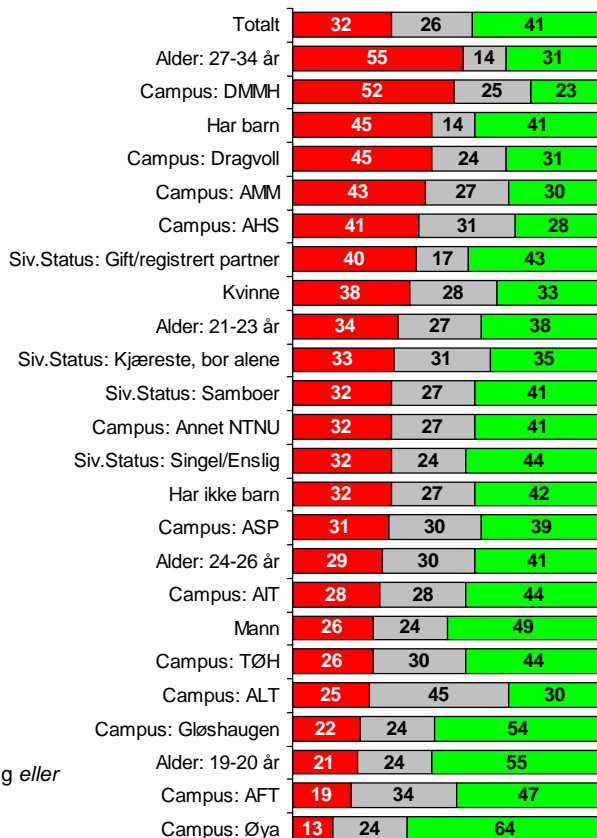
Var din/husholdningens økonomi i 2006 slik at dere ville klare en uforutsett regning på 5000 kroner? (n=1092) Prosent.

Inndeling:

Robust= Sjelden/aldri problemer, ville klart regning
 Verken/eller= Sjelden/aldri problemer, ville ikke klart regning *eller*
 Av og til/ofte problemer, ville klart regning
 Sårbar= Av og til/ofte problemer, ville ikke klart regning

■ Sårbar ■ Verken/eller ■ Robust

SSBs levekårsundersøkelser blant norske studenter i 1998 og 2005 viste at hhv. 19% og 26% av studentene ofte eller av og til hadde vansker med å klare husholdningens løpende utgifter. Resultatene fra årets undersøkelse i Trondheim ligger altså klart over dette i begge målinger. Det samme er tilfelle om en sammenligner mot universitetsstudenter alene.

Tilsvarende tall i befolkningen generelt ligger rundt 10% (SSBs levekårsundersøkelser i hhv. 1995 og 1997). Studentene lever altså i større grad i økonomisk sårbar situasjoner enn befolkningen generelt.

SSBs levekårsundersøkelse blant norske studenter i 1998 og 2005 viste videre at hhv. 34% og 44% av studentene ville ha problemer med å klare en uforutsett regning på hhv. 3.000 kr og 5.000 kr. I SiTs undersøkelser er summen i spørsmålsteksten 5000 kroner i begge målinger, og i den siste målingen er andelen som ville hatt problemer med å betale en slik regning 10 prosentpoeng høyere i Trondheim enn i SSB-målingen.

SSBs levekårsundersøkelse i befolkningen generelt (1997) viser at 25% av husholdningene ville hatt problemer med å betale en uforutsett regning på 3000 kroner. Økonomisk sårbarhet er altså mer utbredt i studenthusholdningene enn i befolkningen ellers.

4. Aktiviteter

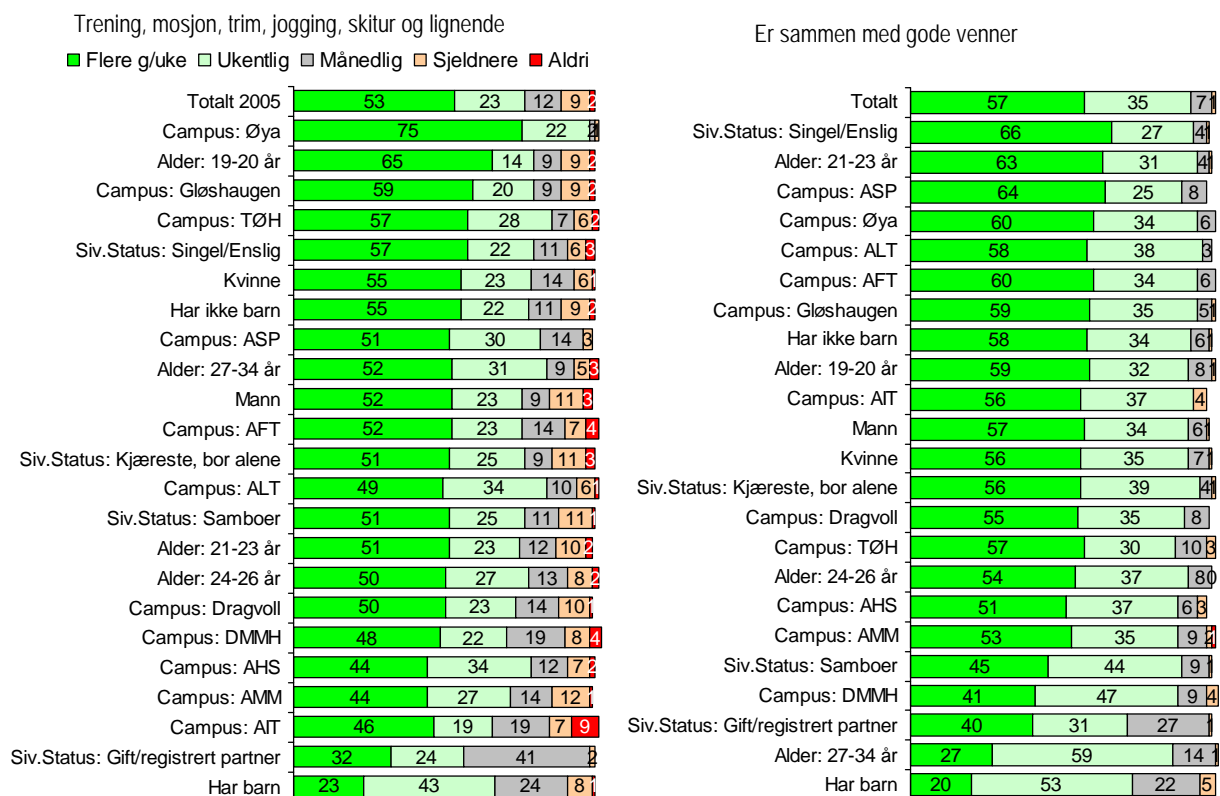
Studentene er presentert for et lite utvalg aktiviteter og gjøremål, og er spurt om hvor ofte de deltar i slike. De er også spurt om hvor ofte de er sammen med venner i fritiden, samt om hvordan de oppfatter åpenheten og tilgjengeligheten til organiserte aktiviteter og arrangementer i studentmiljøet.

Fritidsaktiviteter og gjøremål

Figuren viser hvor ofte studentene mosjonerer og er sammen med gode venner. Studentene er svært aktive mht. trenings- og mosjonsaktiviteter, og er ofte sammen med gode venner.

Fritidsaktiviteter – mosjon og venner

Hvor ofte deltar du på følgende aktiviteter/gjøremål...? (n=1092) Prosent.

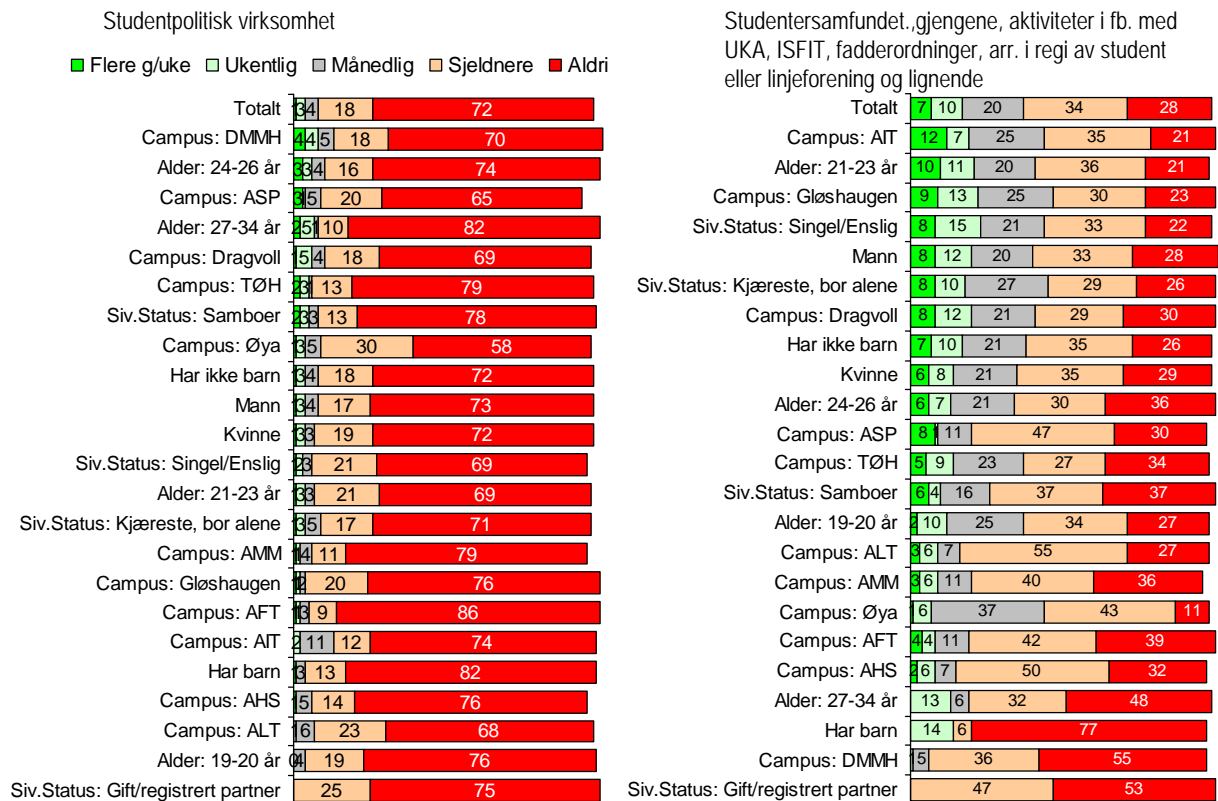
Giftede og studenter med barn mosjonerer sjeldnere enn andre og er ikke så ofte sammen med gode venner som andre studenter. Dette har med livssituasjonen å gjøre, og er ikke så overraskende.

Studentpolitisk virksomhet er det langt færre som driver med.

Om lag 4 av 10 studenter deltar minst månedlig på sosiale, kulturelle eller faglige aktiviteter i studentregi. Denne andelen er relativt lav blant de eldste studentene i målgruppa, og blant studenter med barn

Fritidsaktiviteter – studentpolitikk og sosiale arr.

Hvor ofte deltar du på følgende aktiviteter/gjøre mål...? (n=1092) Prosent.

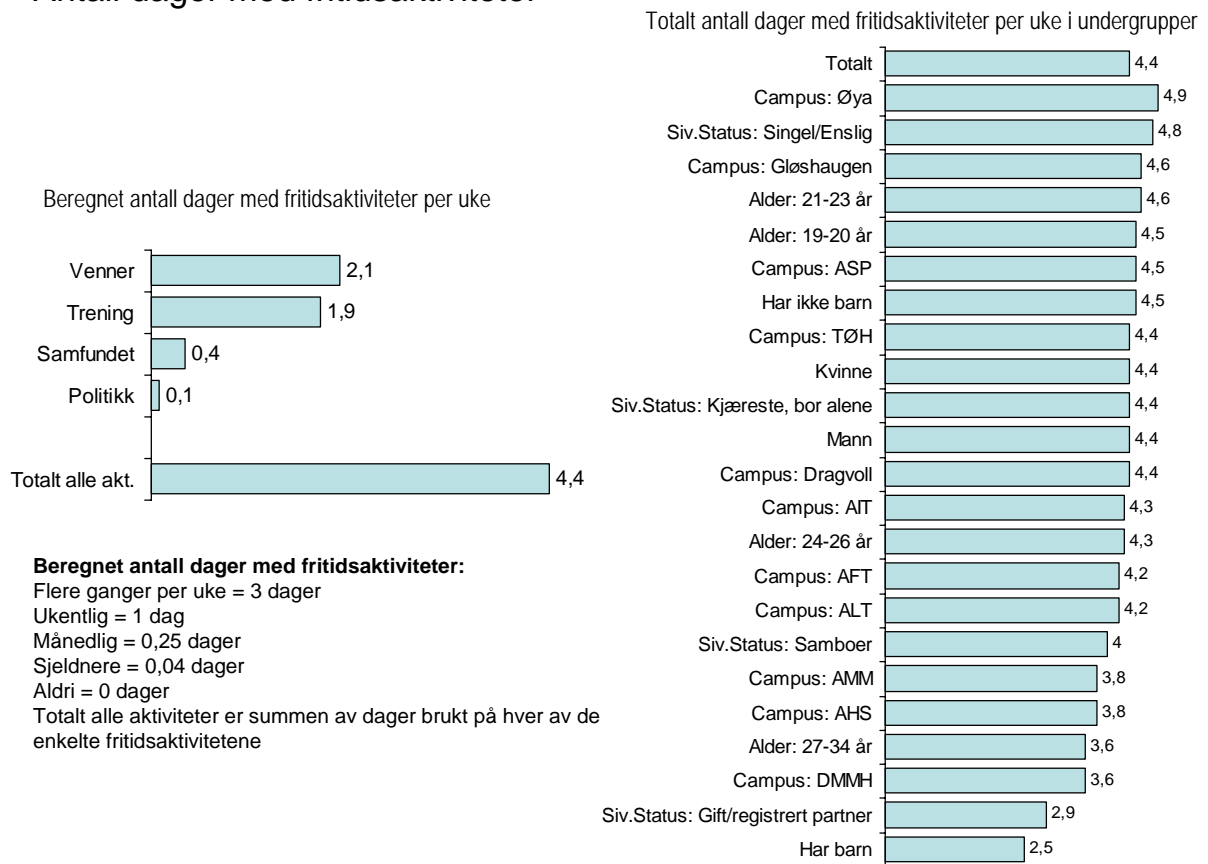

Et hovedinntrykk er som tidligere at studentene er aktive – og bruker mye tid på mosjonsaktiviteter, venner og andre sosiale aktiviteter.

Hvis en forutsetter at hver aktivitet teller like mye kan det etableres en aktivitetsindeks som angir studentenes aktivitetsnivå på fritiden, naturlig begrenset til de aktivitetene det er spurt om. Dette er gjort med utgangspunkt i antall dager med ulike aktiviteter per uke, slik det er vist i figuren nedenfor. 'Samfundet' angir sosiale, kulturelle eller faglige aktiviteter i studentregi.

Poenget med denne grove indeksen er bare å se om noen undergrupper blant studentene utmerker seg mht. aktivitetsnivå. Som det framgår av neste figur er dette i noen grad tilfelle. I tillegg brukes aktivitetsindeksen i analyser av angst og depresjon senere i notatet.

Antall dager med fritidsaktiviteter

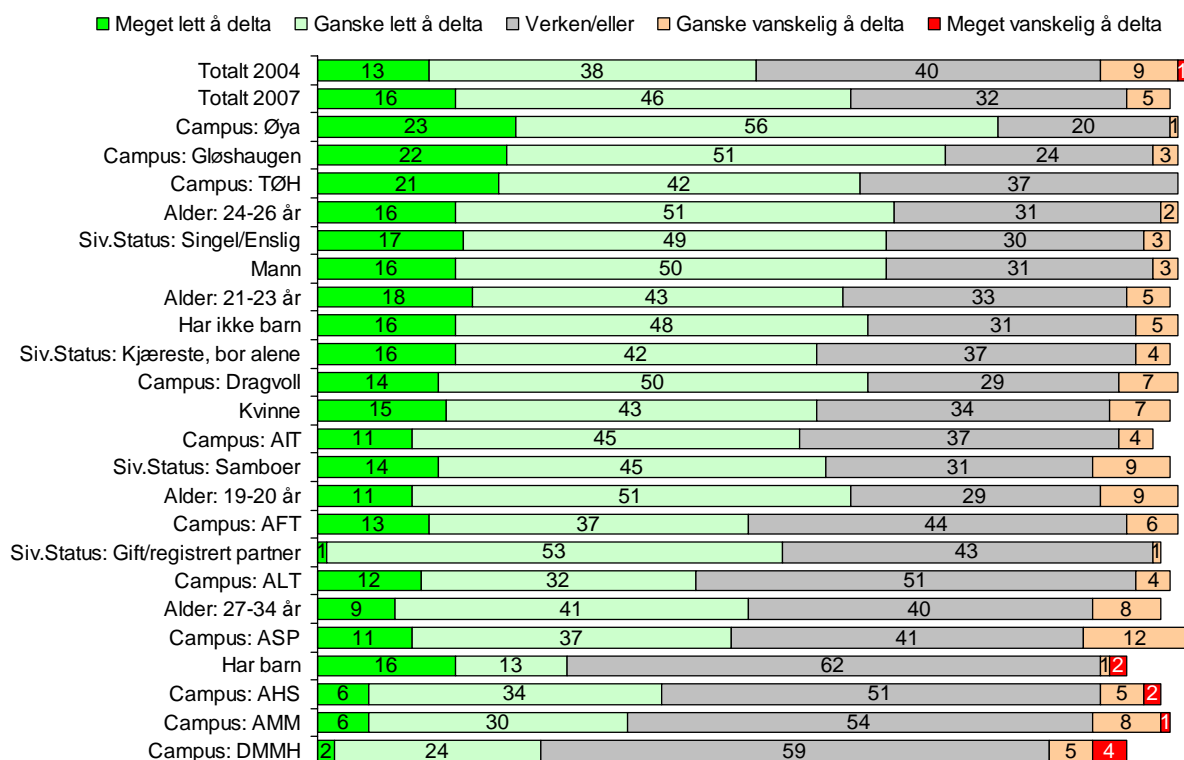
Giftede studenter og studenter med barn deltar i mindre grad enn andre på de aktuelle aktivitetene. Livssituasjonen synes generelt å påvirke aktivitetsnivået ift. de gjøremålene det er spurt om. De eldste studentene er i større grad i etablerte forhold, og deltar i mindre grad i de aktuelle aktivitetene.

Oppfatning av tilgjengeligheten til aktiviteter i studentmiljøet

Studentene er spurt om de synes organiserte aktiviteter og arrangementer i studentmiljøet er åpne og tilgjengelige, dvs. om det er lett å delta hvis de ønsker det. Som figuren viser er det få som synes det er vanskelig å delta, og denne andelen har sunket siden 2004. Aktivitetene oppfattes altså i stor grad som lett tilgjengelige, og studentene opplever i liten grad barrierer mot å delta på de organiserte aktivitetene i studentmiljøet de ønsker.

Tilgjengeligheten til organiserte aktiviteter

Hvordan oppfatter du åpenheten og tilgjengeligheten til organiserte aktiviteter og arrangementer i studentmiljøet? (n=1092) Prosent.

Bakgrunns materialet viser liten sammenheng mellom faktisk deltakelse i aktiviteter – både generelt og i forhold til studentrelaterte aktiviteter spesielt – og oppfatningen av tilgjengeligheten til organiserte aktiviteter i studentmiljøet.

Studentene på NTNU og TØH oppfatter i større grad enn andre arrangementene som åpne og tilgjengelige.

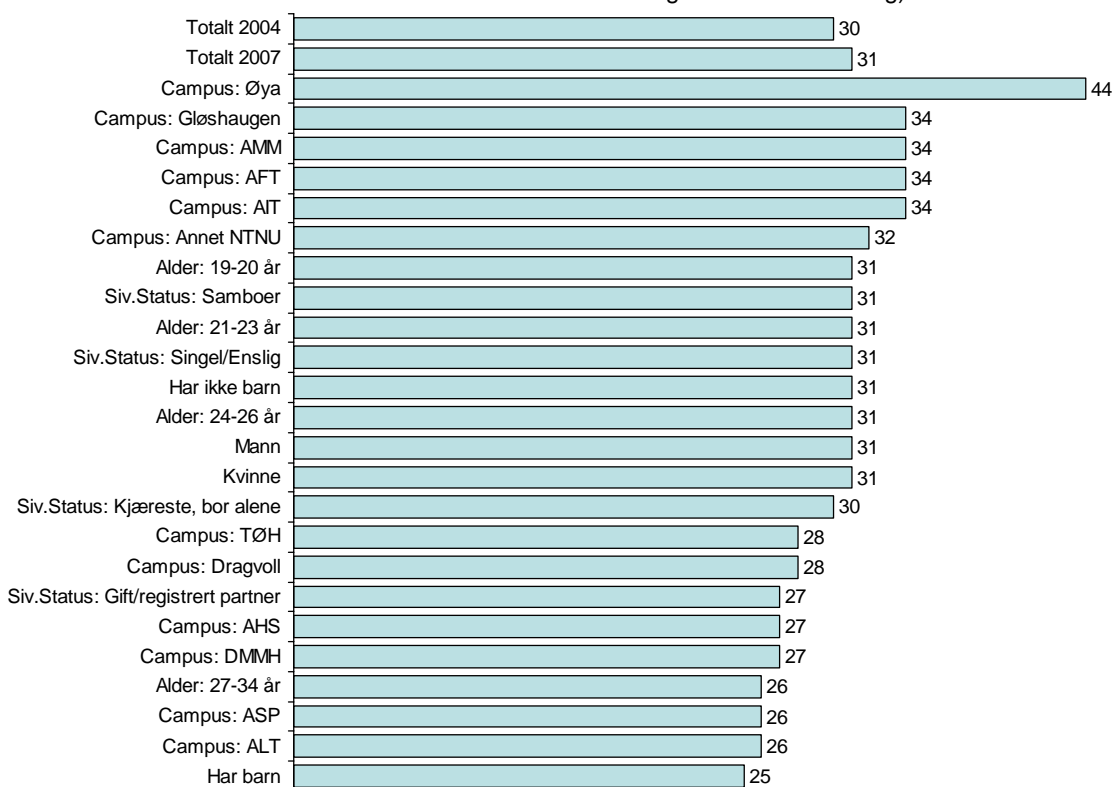
Tid brukt på studiet

Figuren viser beregnet effektiv tid brukt på studiet basert på 3 spørsmål om antall timer brukt per vanlige studieuke (ikke eksamensperioden) på hhv. obligatorisk undervisning, selvstendige studieaktiviteter hjemme og antall timer brukt på studiestedet totalt. Måten total tidsbruk er beregnet på framgår øverst i figuren. Tiden på studiestedet som ikke er knyttet til obligatorisk undervisning er skjønnsmessig fratrukket 25% til pauser, sosiale aktiviteter osv.

Studentene bruker i gjennomsnitt effektivt om lag 30 timer per uke på studiet i løpet av en vanlig studieuke, dvs. utenfor eksamensperioden. Det registreres en økning på 1 time effektiv studietid fra 2004 til 2007. Økningen registreres særlig på Dragvoll (+ 4 timer) og HiST (+ 2 timer). Økningen er i første rekke knyttet til mer obligatorisk undervisning på HiST, og økt tidsbruk ift. alle studieaspektene på Dragvoll.

Tidsbruk normaluke

Beregnet antall timer brukt på studiet: Antall timer obligatorisk undervisning + antall timer selvstendige studieaktiviteter hjemme + (antall timer på studiestedet – antall timer med obligatorisk undervisning) * 75%

Studentene tilbringer 25 timer per uke på studiestedet, og om lag 9 timer på studieaktiviteter hjemme. Legestudentene på Øya bruker klart mest tid på studiene. Studentene på Gløshaugen bruker fortsatt langt mer tid enn studentene på Dragvoll.

5. Forholdene på studiestedet

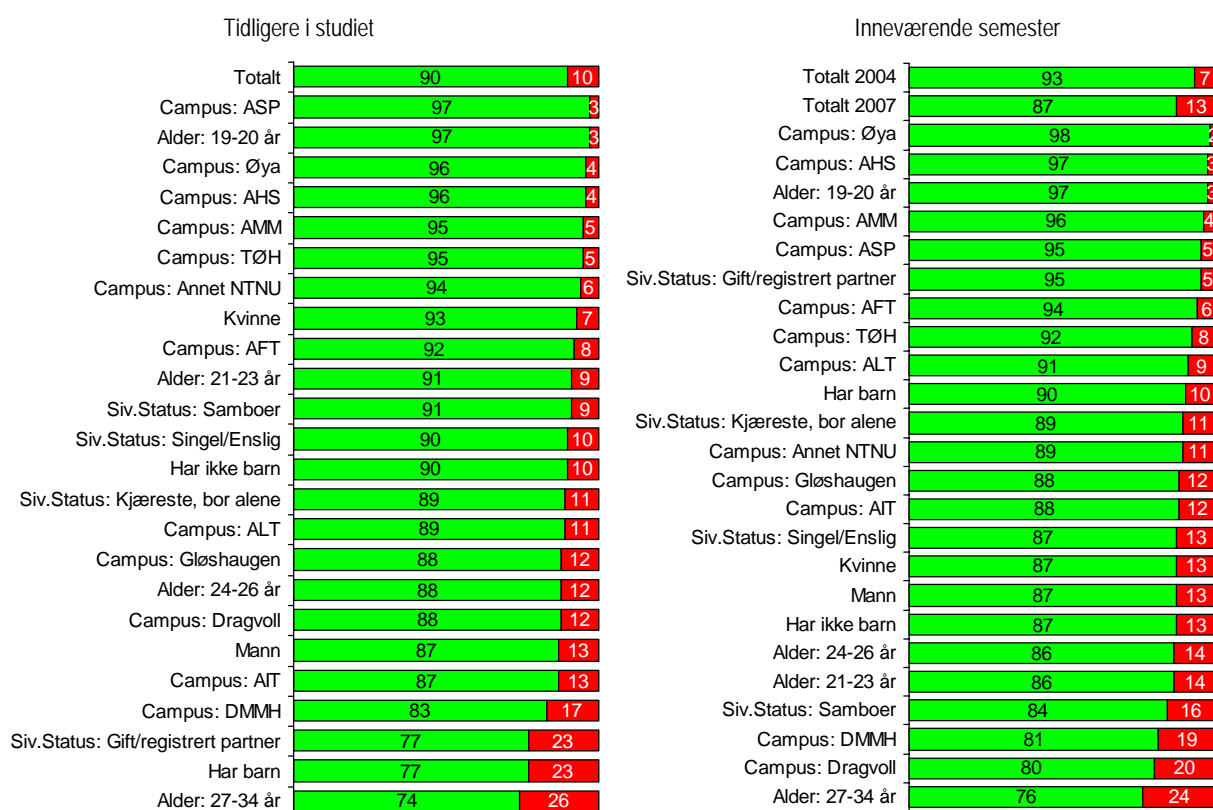
Undersøkelsen omfatter også en del spørsmål om studentenes opplevelse av ulike forhold på studiestedet.

Studieprogresjon

9 av 10 sier at de har tatt full studieprogresjon hittil i studiet. En marginal lavere andel sier at de skal følge normal studieprogresjon i det inneværende semesteret. Denne andelen er litt lavere enn i 2004, og lavest på Dragvoll og DMMH.

Studieprogresjon

Følger du normalt studieprogresjon...? (n=1092) Prosent.

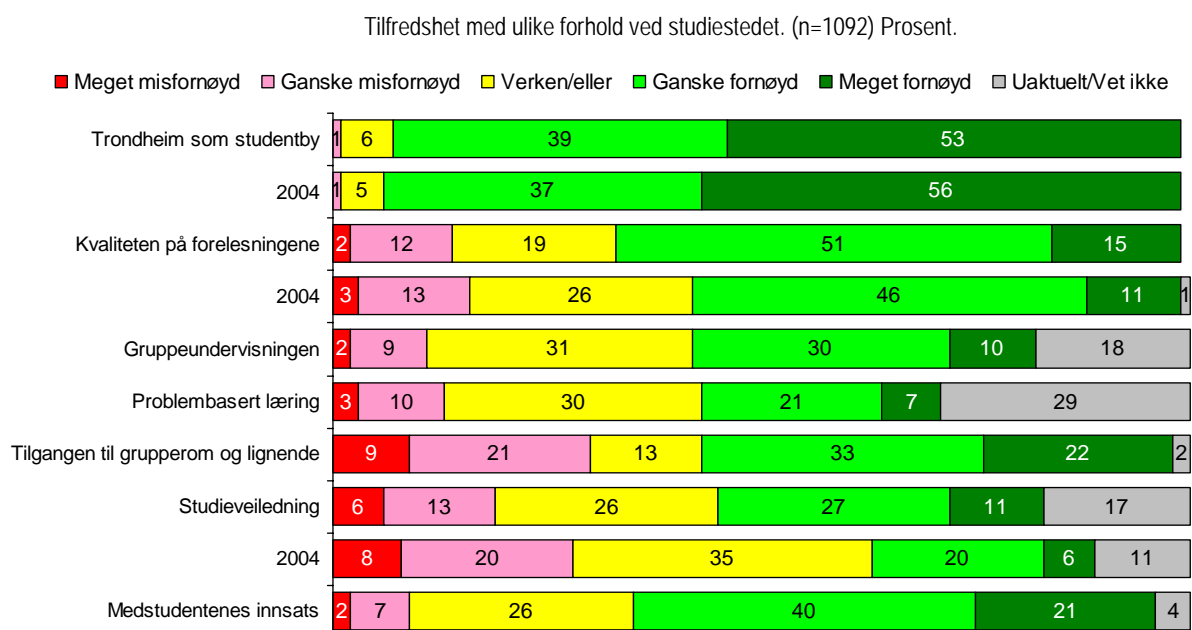
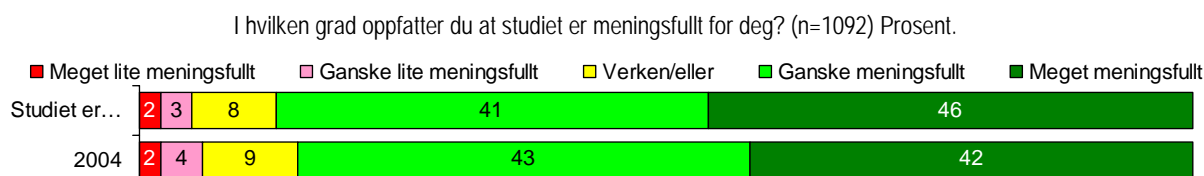

Det er de eldste studentene i målgruppa som i minst grad planlegger å ta full studieprogresjon.

Oppfatning av studiet og forhold på studiestedet

De aller fleste studentene oppfatter studiet som meningsfullt. Andelen som ikke gjør det er om lag 5% i begge målinger.

Tilfredshet ulike forhold på studiested

Figuren viser også resultatene fra undersøkelsen i 2004, der disse er sammenlignbare.

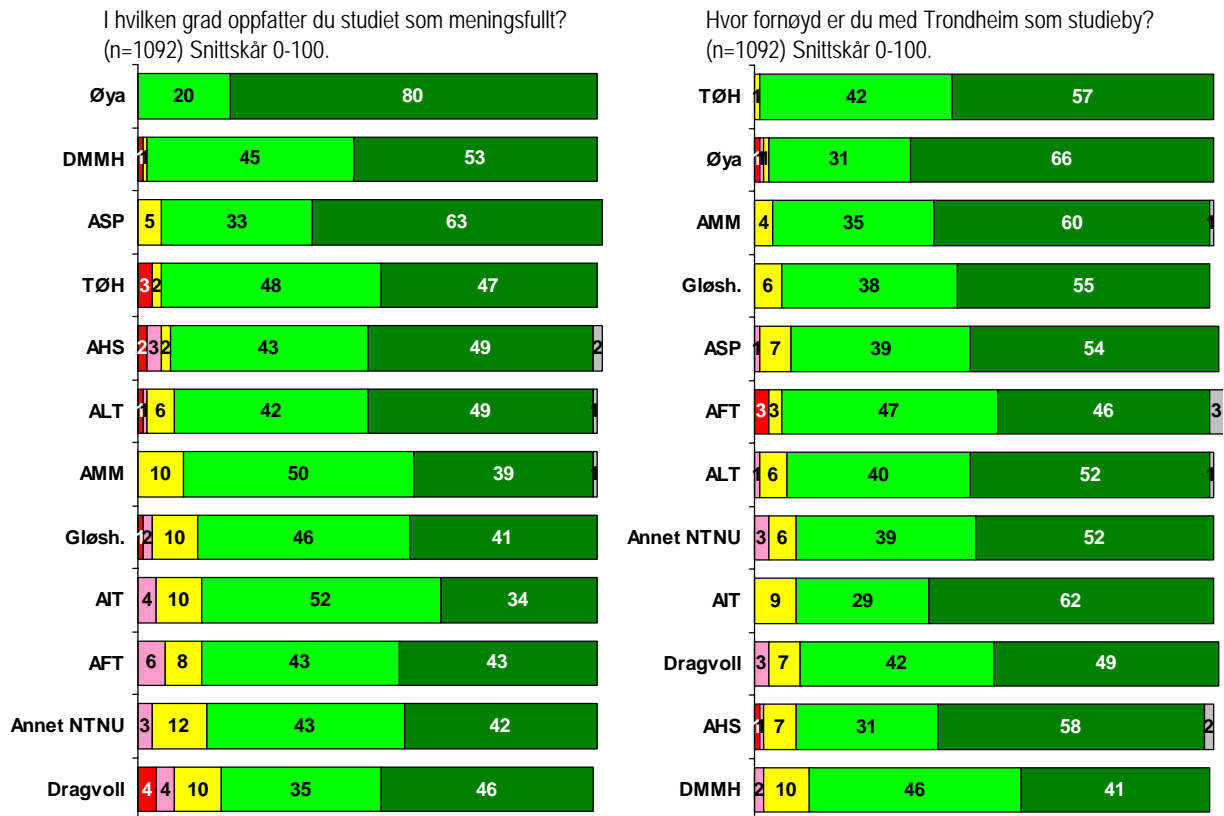
Det er tilnærmet ingen misnøye med Trondheim som studieby. De aller fleste er ganske – eller meget fornøyde med studiebyen.

Når det gjelder forholdene på studiestedet ellers, så er det en del misnøye knyttet til forholdene, og særlig når det gjelder tilgangen til grupperom og muligheten til å få studieveiledning. Tilfredsheten med kvaliteten på forelesningene og muligheten til å få studieveiledning synes likevel å være økende.

Studentene på Øya oppfatter i størst grad studiet som meningsfylt, mens studentene på Dragvoll ligger lavest, selv om tilfredsheten også er høy i denne gruppen.

Bakgrunns materialet viser ellers at andelen som oppfatter studiet som meningsfullt er noe lavere blant de ferskeste studentene enn blant de med lengre studieansiennitet.

Tilfredshet studie og studentby

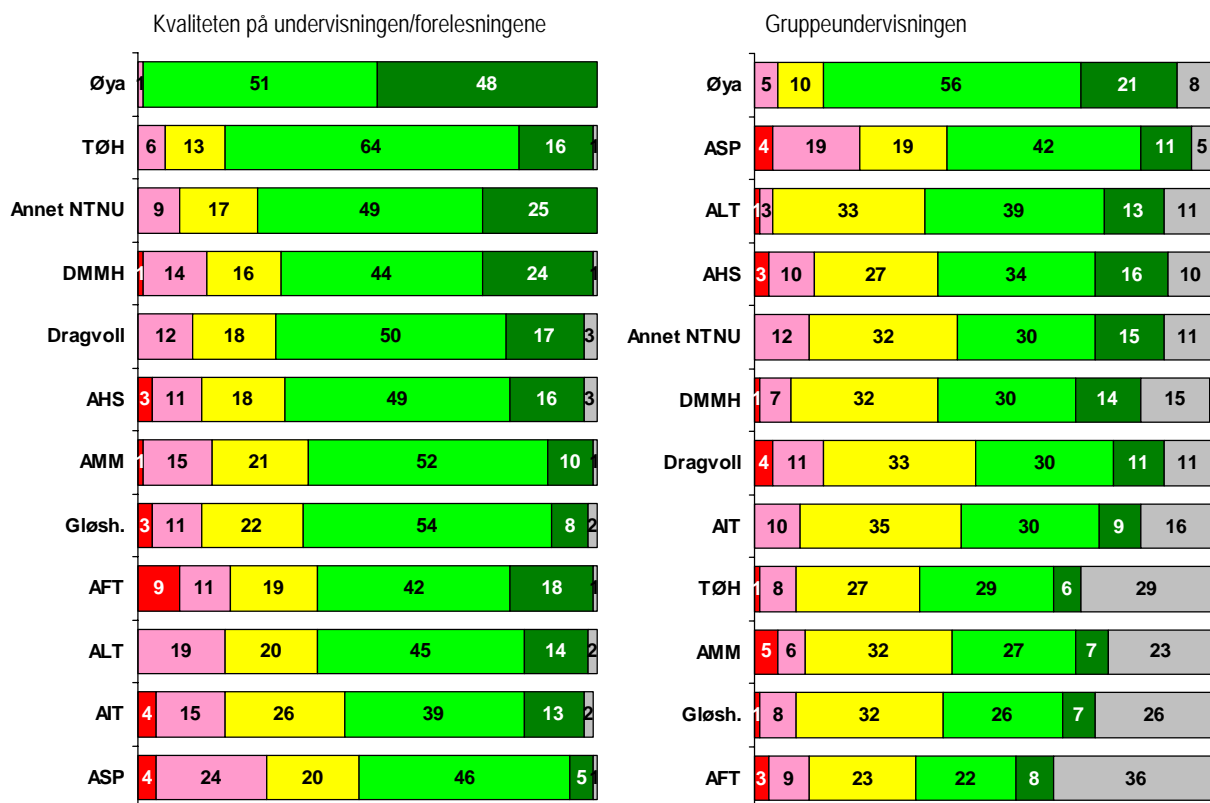

Studenter med barn er relativt sett mindre fornøyde med begge forhold.

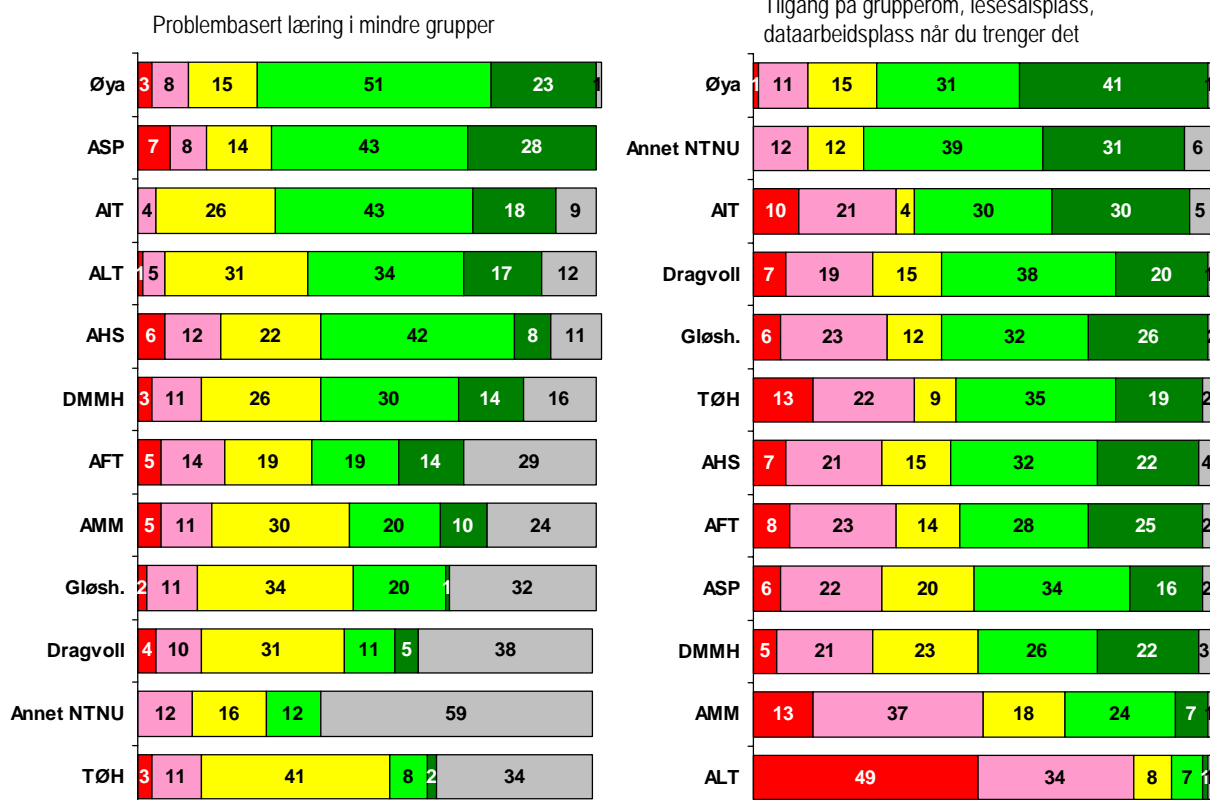
De neste figurene viser tilfredsheten med andre forhold på studiestedet på de ulike campusene. Legestudentene på Øya gir også på disse områdene generelt uttrykk for høyere tilfredshet enn andre.

Snittskåren for tilfredsheten med de 6 elementene er lavest på HiST AMMT og ALT.

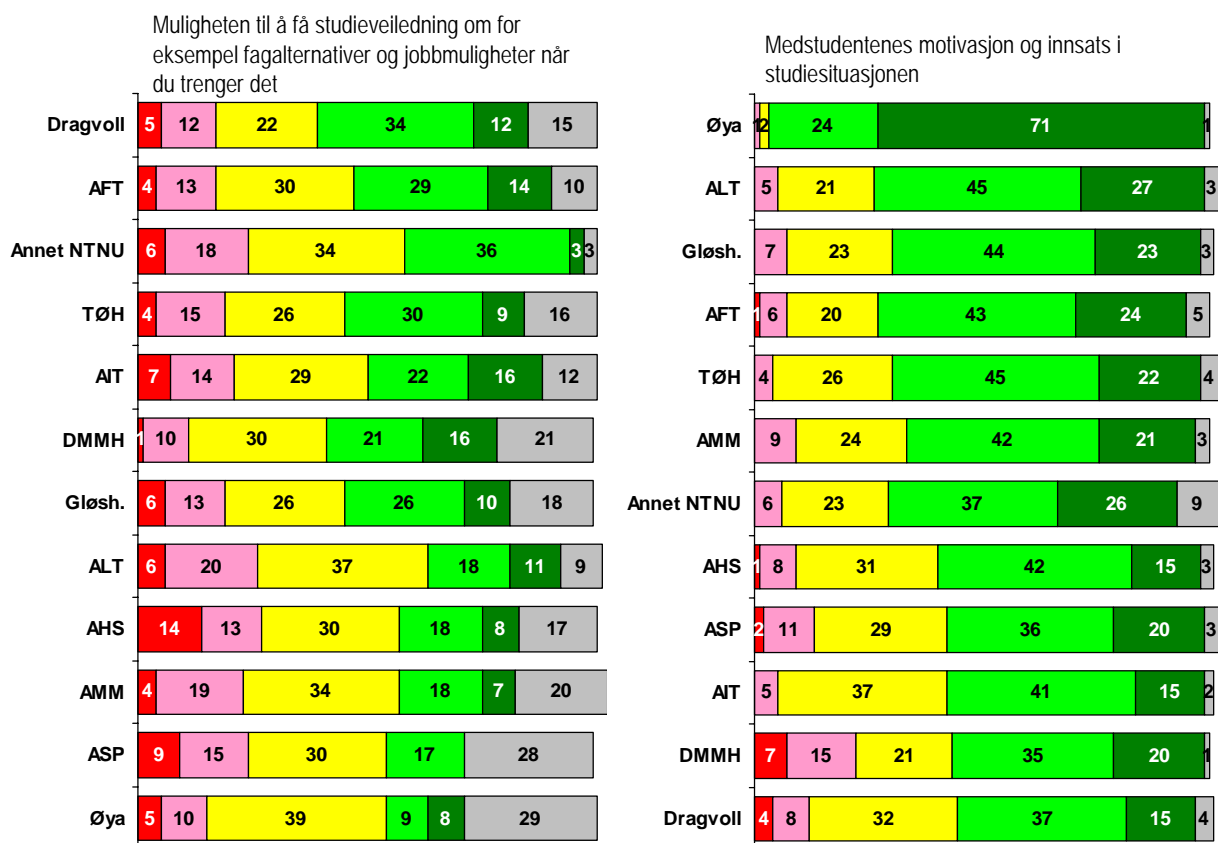
Tilfredshet andre forhold – forelesninger og gruppeundervisningen

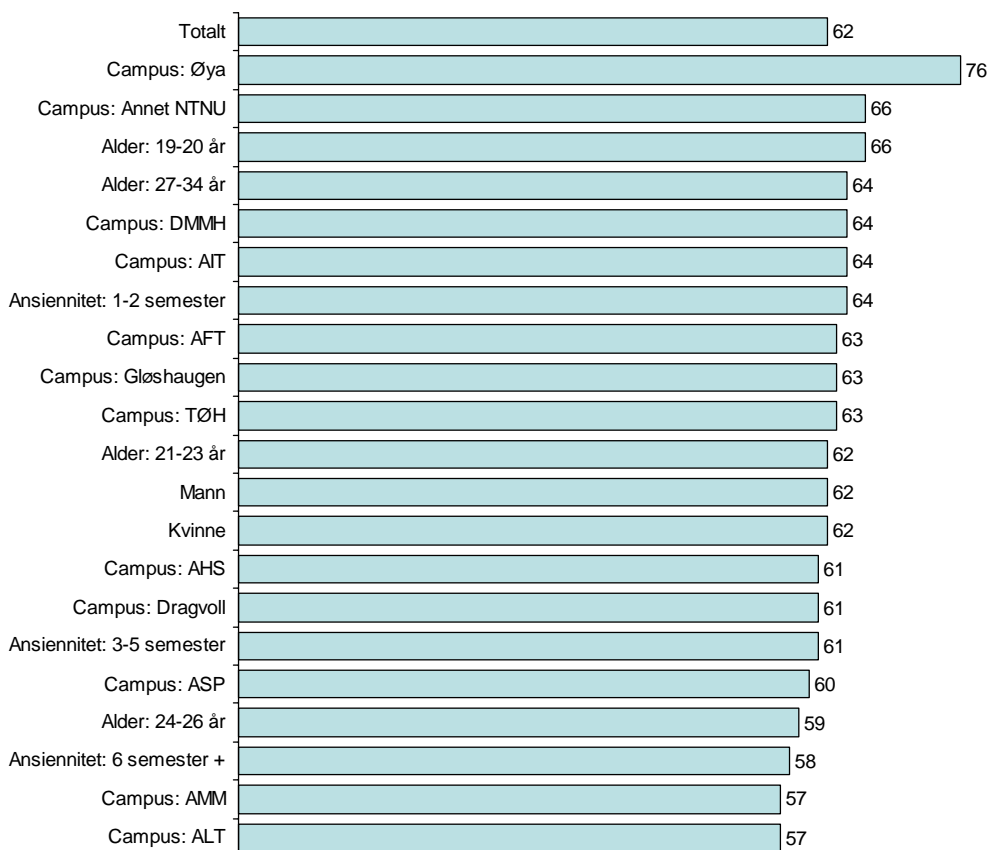
Tilfredshet andre forhold – problembasert læring og tilgang på grupperom/lesesalsplass

Tilfredshet andre forhold – studieveiledning og medstudentenes motivasjon

Tilfredshet andre forhold – snittskår på tvers av 6 elementer

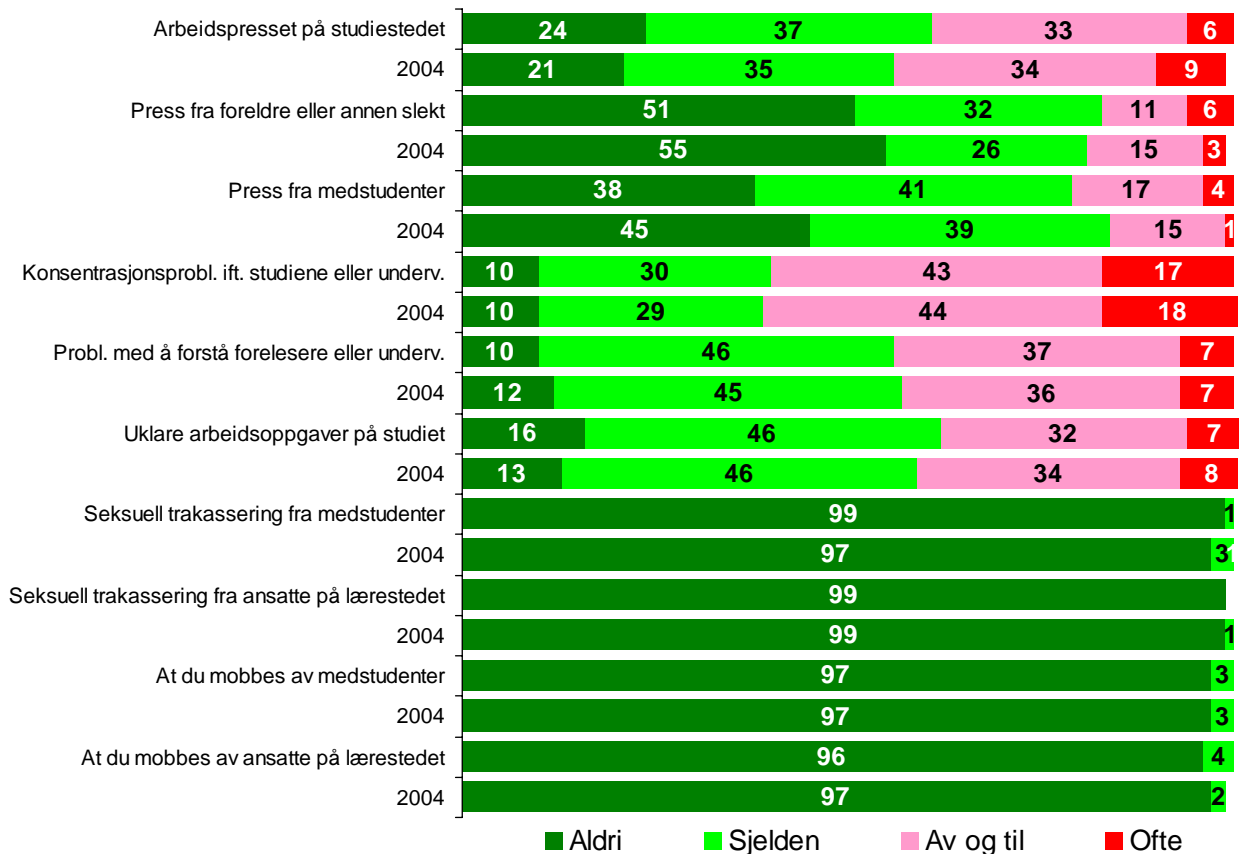

I hvilken grad spesielle forhold påvirker læringsmiljøet negativt

Studentene er presentert for en del forhold og spurt om i hvilken grad de opplever at disse påvirker læringsmiljøet negativt for dem.

Et gledelig funn fra begge undersøkelser er at seksuell trakassering eller mobbing fra hhv. ansatte eller medstudenter er tilnærmet ikke-eksisterende.

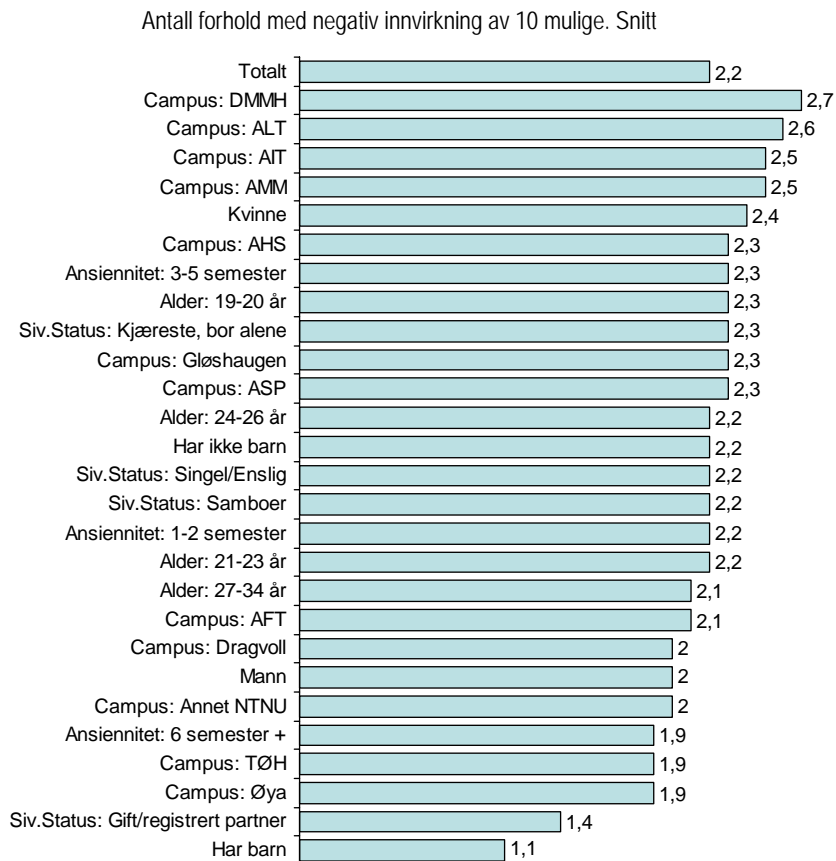
Forhold med negativ innvirkning på læringsmiljøet

Resultatene viser at en betydelig andel av studentene i alle fall av og til opplever at konsentrasjonsproblemer, arbeidspresst, problemer med å forstå undervisningen eller at arbeidsoppgavene er uklare virker negativt på læringsmiljøet. 1/5 (17%) av studentene sier at egne konsentrasjonsproblemer ofte påvirker studiesituasjonen negativt for dem. Dette forekommer relativt hyppig på tvers av studiesteder og andre undergrupper blant studentene.

Figuren viser antall forhold av de 10 det er spurt om som oppleves negativt for læringsmiljøet minst av og til, totalt sett og i undergrupper. Studentene opplever i gjennomsnitt i overkant av 2 slike negative påvirkningsforhold.

Forhold med negativ innvirkning på læringsmiljøet

Studentene på DMMH opplever i størst grad slike problemer, mens studentene på TØH og Øya i minst grad gjør det.

Gift – og studenter med barn opplever i minst grad slike negative påvirkningsforhold på læringsmiljøet.

6. Fysisk helse

Studentene er spurt om sin fysiske helsetilstand, og om eventuelle fysiske plager har medført problemer ift. studieprogresjonen.

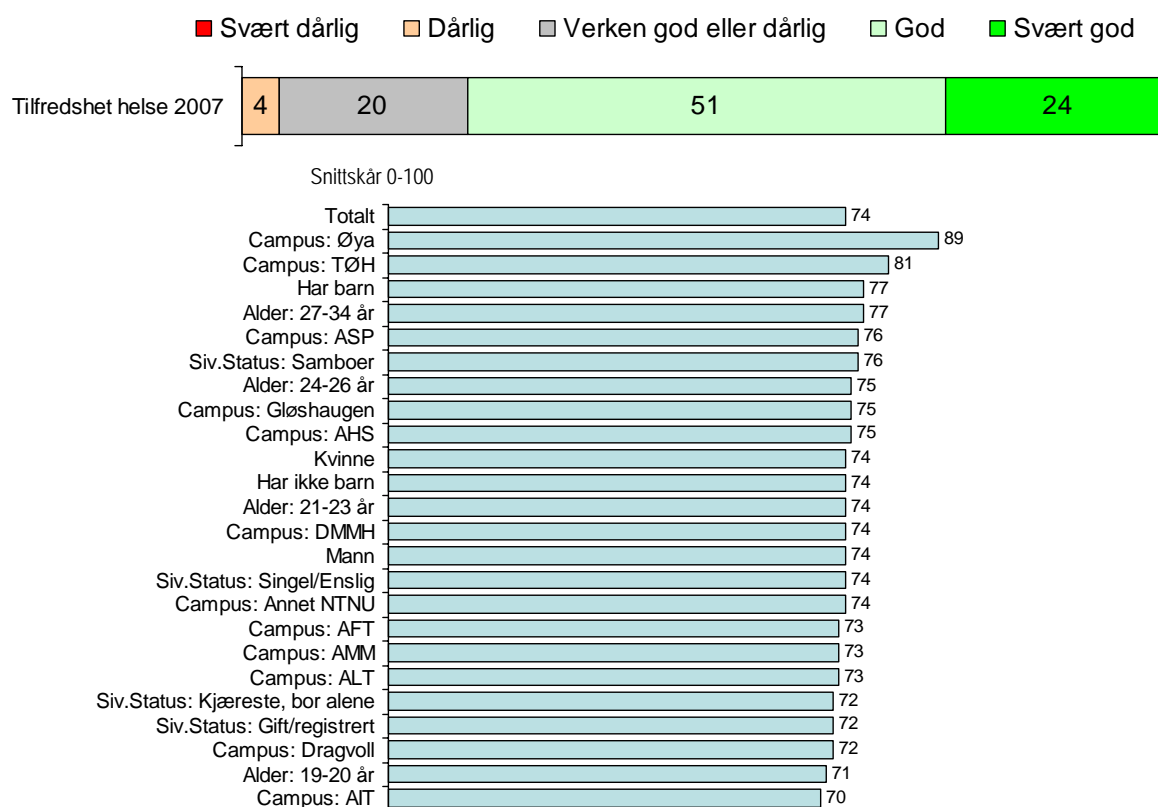
Fysisk helsetilstand

De aller fleste av studentene er ved god fysisk helse. Bare rent unntaksvis oppfatter noen den fysiske helsen som dårlig. I 2004 ga 1 av 10 studenter uttrykk for at den fysiske helsen ikke var helt god.

4% av studentene oppgir at de har dårlig fysisk helse.

Oppfatning av egen fysisk helse

Hvordan vurderer du din egen fysiske helse i sin alminnelighet? (n=1092) Prosent.

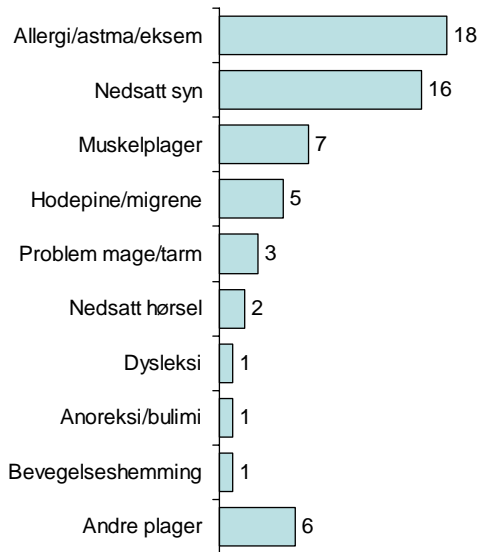

Tilfredsheten med egen fysisk helse er klart høyest blant legestudentene på Øya, og blant de laveste på Dragvoll.

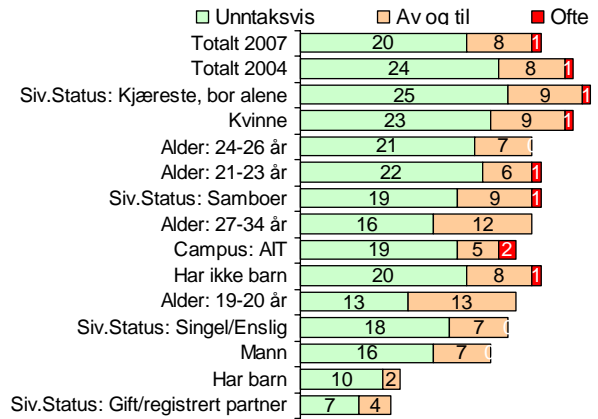
Allergi/astma eller eksem, nedsatt syn, muskelplager og hodepine/migrene er vanligste bakgrunn for mye nedsatt fysisk helse.

Fysiske plager

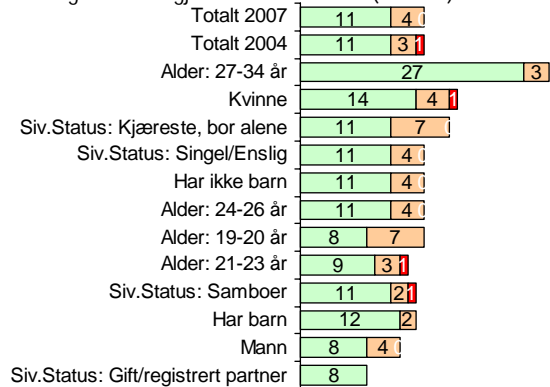
Har du noen langvarig skade, sykdom eller lidelse? (n=1092) Prosent.

Har fysiske plager ført til at det har vært vanskelig å delta i daglige studieaktiviteter? (n=1092) Prosent.

Har fysiske plager hatt negativ innvirkning på muligheten til å gjennomføre studiet? (n=1092) Prosent.

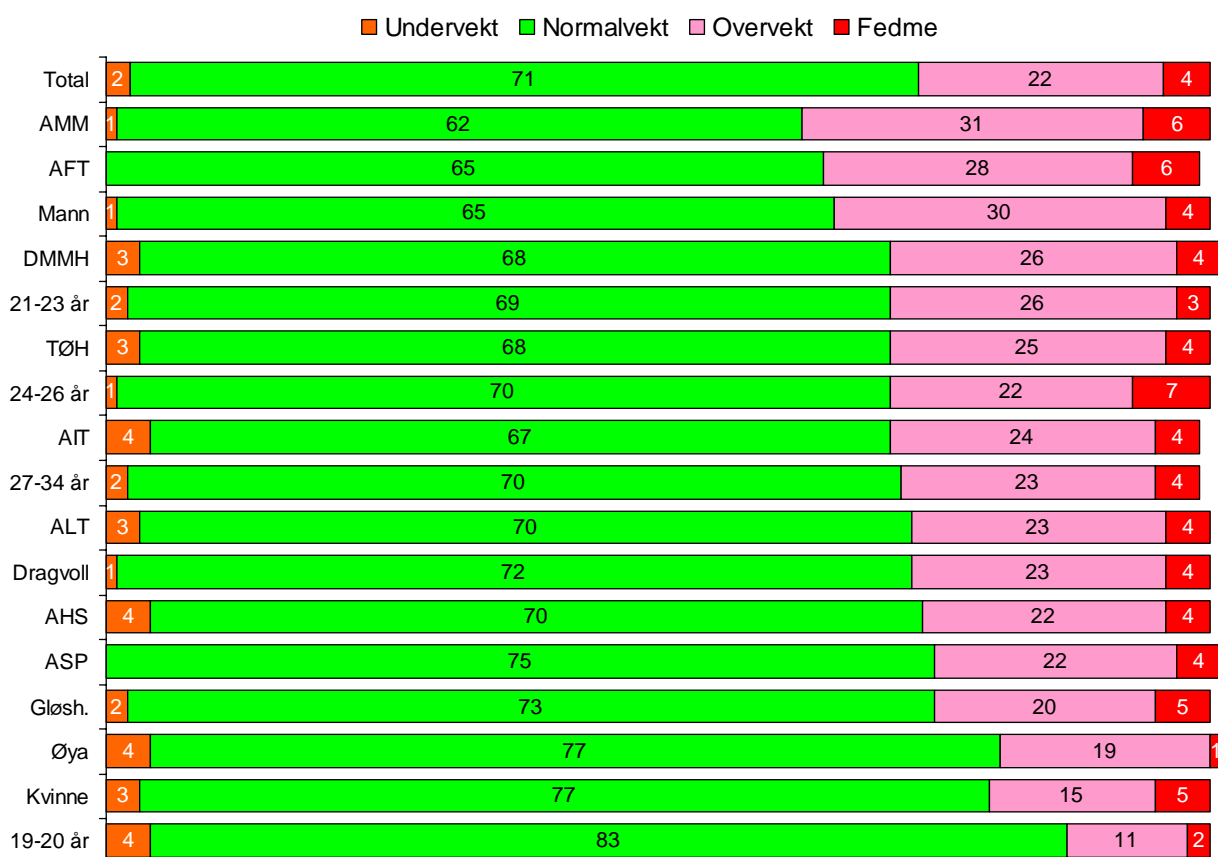
Det er bare unntaksvis at fysiske plager ofte har gjort det vanskelig å gjennomføre daglige studieaktiviteter blant studentene, eller at det har hatt negativ innvirkning på muligheten til å gjennomføre studiet.

Vekt – Body Mass Index

Body Mass Index (BMI) finner en ved å dele vekten i kilo med kvadratet av høyden i meter. I følge www.vektklubb.no brukes følgende skala: undervekt: < 18,5/normalvekt: 18,5 – 24,99/overvekt: 25 – 29,99/fedme > 30. I følge ferske tall lider nå hver femte nordmann av fedme. Studentene er spurt om både vekt og høyde, og BMI er beregnet på basis av dette.

Det er funnet sammenhenger mellom høy BMI og risikoen for mange sykdommer. En alvorlig svakhet ved BMI er at den ikke skiller mellom fett- og muskelmasse, og at det faktisk er forskjell på folk. Den egner seg derfor best til overordnede anslag på utbredelse i ulike populasjoner.

Body Mass Index

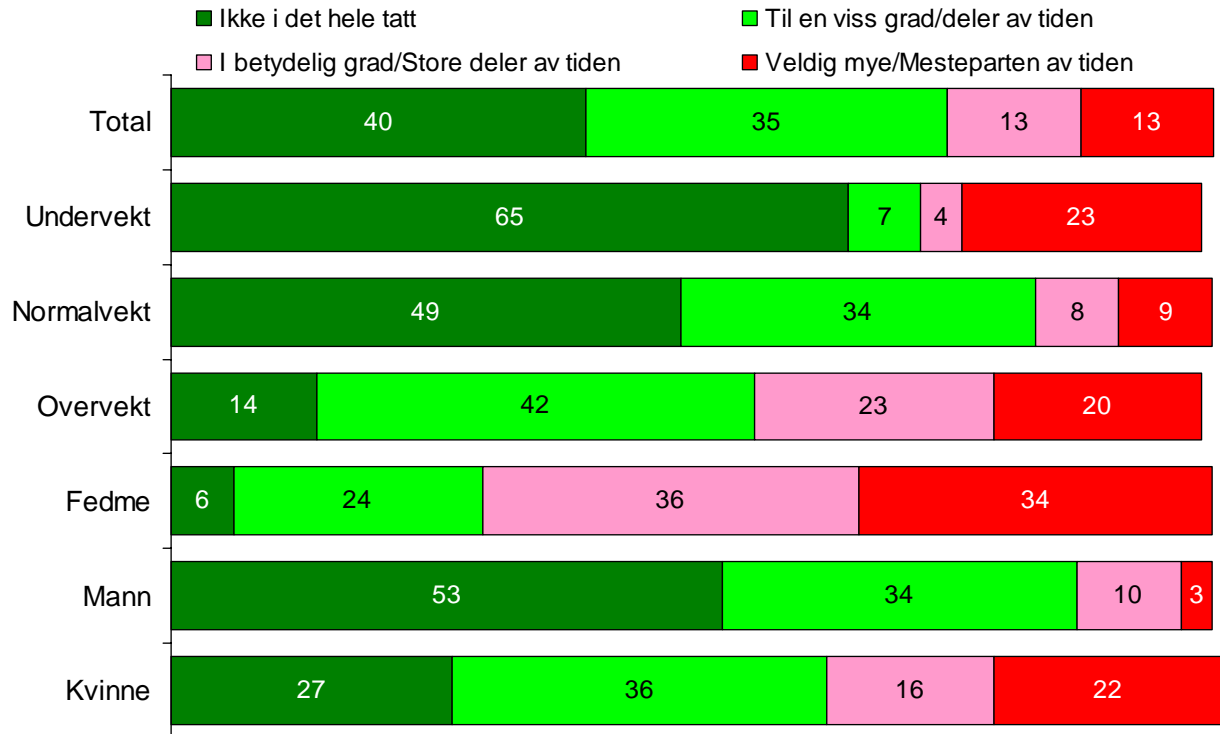
Iht. denne definisjonen lider 4% av studentene av fedme, hvilket naturlig er langt under normalpopulasjonen av nordmenn. Mer enn hver 5. student blir likevel kategorisert som overvektig, mens undervekt er relativt uvanlig (2%).

Overvek er mer utbredt blant menn enn kvinner, og minst utbredt blant de yngste studentene og legestudentene på Øya.

Hver fjerde student er misfornøyd med vekten sin, i alle fall store deler av tiden, mens bare 4 av 10 ikke bekymrer seg over dette i det hele tatt.

'Jeg er misfornøyd med vekten min'

Totalt og i kjønns- og BMI-kategorier

Andelen som er misfornøyd med vekten sin varierer naturlig med BMI. Merk likevel at nesten 1 av 5 er misfornøyd med vekten sin, selv om de har normalvekt.

Dette skyldes i hovedsak en overrepresentasjon blant kvinner, som i langt mindre grad enn menn har overvekt, men som likevel er misfornøyd med vekten sin. Dette gjenspeiler de klassiske kjønnskillene på dette området.

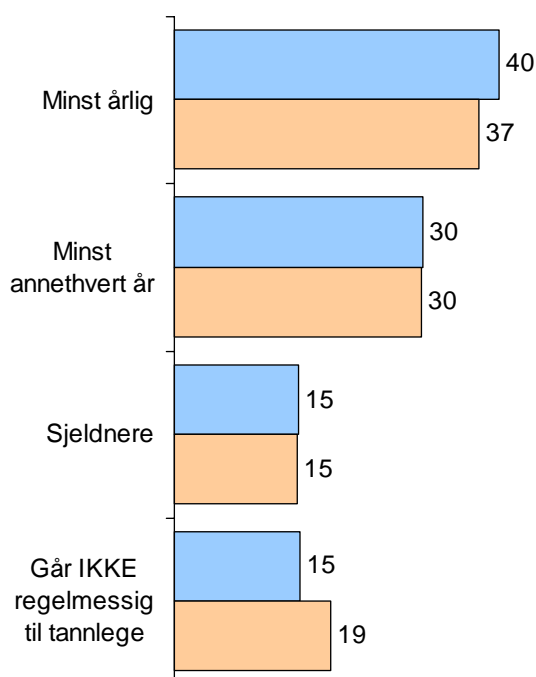
Tannlegebesøk og tannhelse

15% går ikke regelmessig til tannlege. 3 av 10 går enten ikke regelmessig eller sjeldnere enn annethvert år. Resultatene tyder på at en del studenter endrer rutiner mht tannlegebesøk etter at de starter på studiene. Under 1 av 5 blant de yngste studentene går ikke regelmessig eller for sjelden til tannlege, mens denne andelen øker til om lag 1/3 blant eldre studenter.

Kvinner går mer regelmessig til tannlege enn menn.

Tannlegebesøk

Hvor ofte går du til tannlege? (n=1092) Prosent.

Hvorfor går du ikke oftere til tannlege? De som går sjeldnere enn annethvert år (n=316) Prosent.

Uansett går for mange studenter for sjelden til tannlege.

De som går sjelden eller uregelmessig til tannlege er spurt om hovedårsakene til dette.

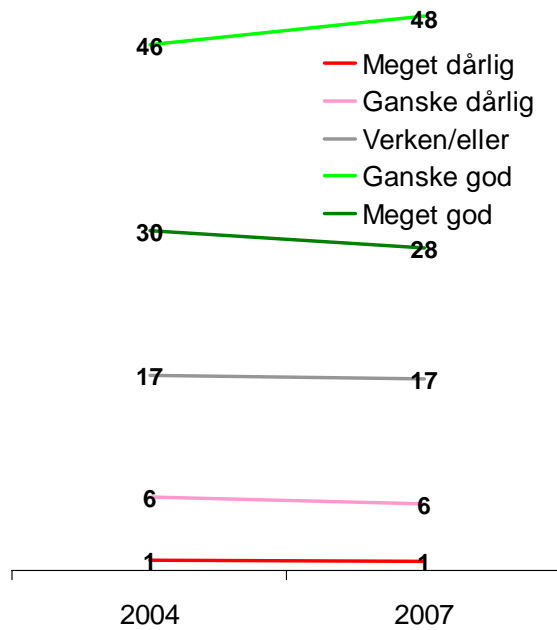
Kostnadene ved tannlegebesøk er den dominerende årsaken som oppgis for sjeldne tannlegebesøk. 2/3 av de med lav tannlegefrekvens oppgir kostnadene som viktigste årsak.

Bakgrunnsdata indikerer at denne andelen er enda høyere blant studenter som har kombinasjonen lav tannlegefrekvens og dårlig tannhelse. Dette kan selvsagt være en form for overrasjonalisering.

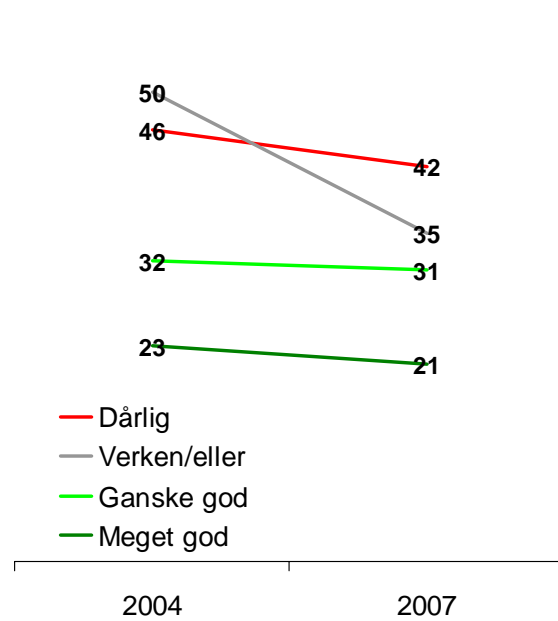
7% vurderer egen tannhelse som dårlig. Av disse går 42% sjelden eller ikke regelmessig til tannlege De fleste studentene vurderer tannhelsen sin som god.

Hvordan de vurderer tannhelsen sin

Hvordan de vurderer egen tannhelse

Andelen som går til tannlege sjelden/ikke regelmessig, avhengig av egenopplevd tannhelse

3% av alle studenter har en kombinasjon av dårlig tannhelse og lav tannlegefrekvens. Tilsvarende andel i 2004 var om lag 4%.

Gitt en populasjon på 26000 i målgruppen, så tilsvarer dette 750 – 1000 studenter.

Det er en negativ sammenheng mellom opplevd tannhelse og tannlegefrekvens.

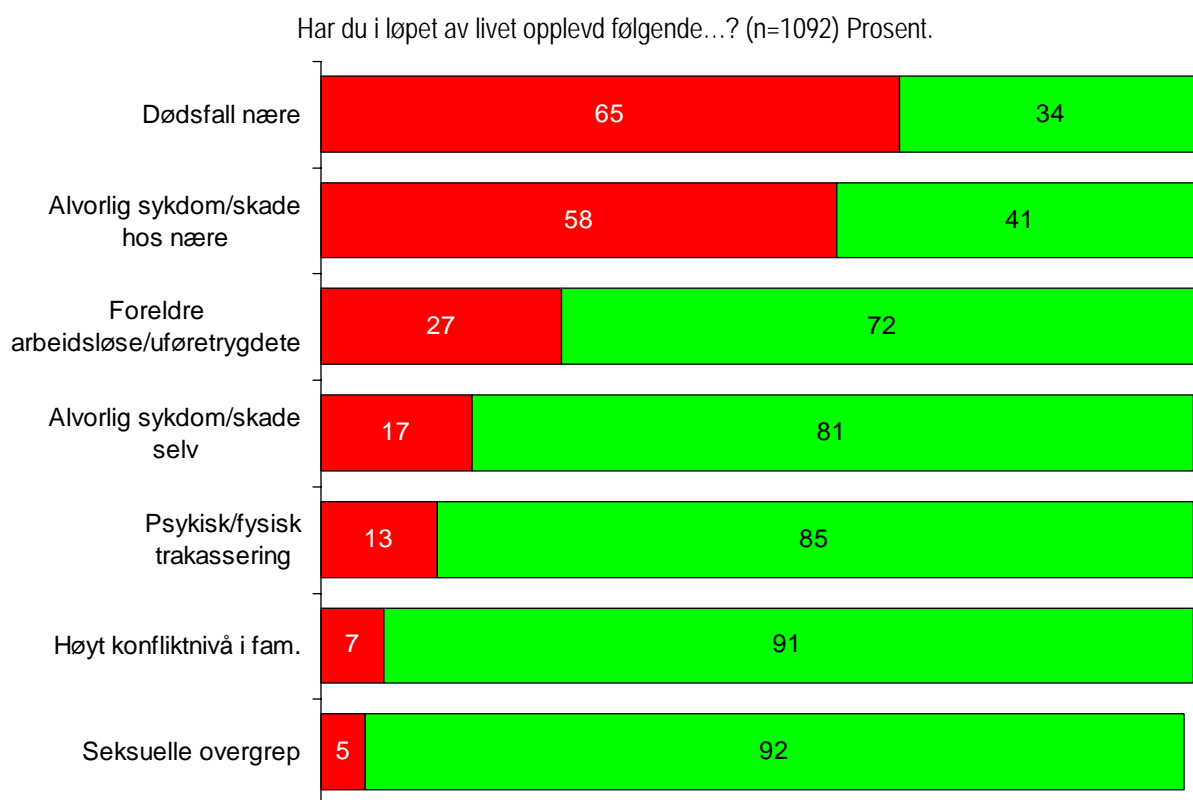
7. Hvordan de har det følelsesmessig

Undersøkelsen inneholder en del spørsmål som skal beskrive hvordan studentene føler seg til vanlig, og om personlige trivselselementer.

Mulige traumatiske opplevelser i løpet av livsløpet

Studentene er spurt om de i løpet av livet har opplevd ulike forhold som en kan tenke seg kan påvirke deres psykiske helsetilstand og motstandskraft. Spørsmålene er dels inkludert ut fra en deskriptiv interesse, men først og fremst for å inkluderes i analyser av psykiske forhold. Figuren viser andelen som svarer bekreftende og benektende på disse spørsmålene (andelen som svarere 'vet ikke' er marginal, og er utelatt fra figuren).

Tidligere opplevelser

2/3 har opplevd dødsfall – og 6 av 10 har opplevd alvorlig sykdom eller skade hos noen som sto dem nær.

13% har opplevd vedvarende fysisk eller psykisk overtramp/trakassering hjemme eller ute (herunder vold, mishandling, mobbing) – 11% blant menn og 16% blant kvinner. 7% har opplevd vedvarende psykisk slitasje etter høyt utrygghets-/konfliktnivå i familien (herunder konstant krangling, rusmisbruk, uberegnelig atferd, trusler) – 3% blant menn og 11% blant kvinner.

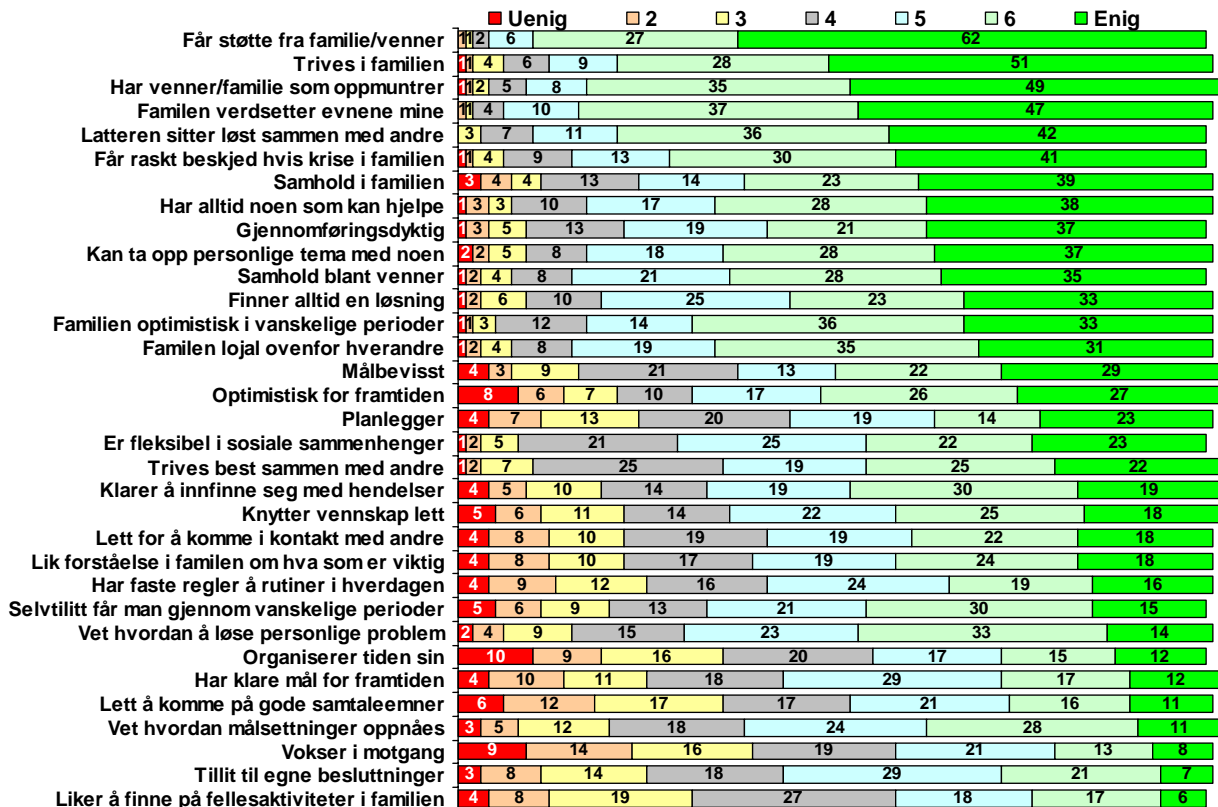
Hver 20. student (5%) har opplevd seksuelle overgrep (blotting, beføling, ufrivillig samleie o.a.). Også her er det store kjønnsforskjeller (1% blant menn og 10% blant kvinner).

Psykologisk robusthet/motstandskraft

Begrepet i overskriften kommer fra det engelske 'resilience', og betegner en måleskala som er brukt for å måle psykologisk robusthet innen ulike studier. Skalaen omfatter 33 utsagn og hvordan de i løpet av den siste måneden har tenkt og følt om seg selv, og er inkludert i sin helhet i den foreliggende undersøkelsen. Figuren viser svarfordelingen på en omskrevet og forkortet versjon av utsagnene.

Psykologisk motstandskraft - enkeltelementer

Angi hvordan du i løpet av den siste måneden har tenkt og følt om deg selv? (n=1092) Prosent.

NB: Skalaen er forskjellig på de ulike påstandene, men alle måler grad av enighet. Noen av skalaene er motsatt ladet, og snudd i etterkant/i analysen

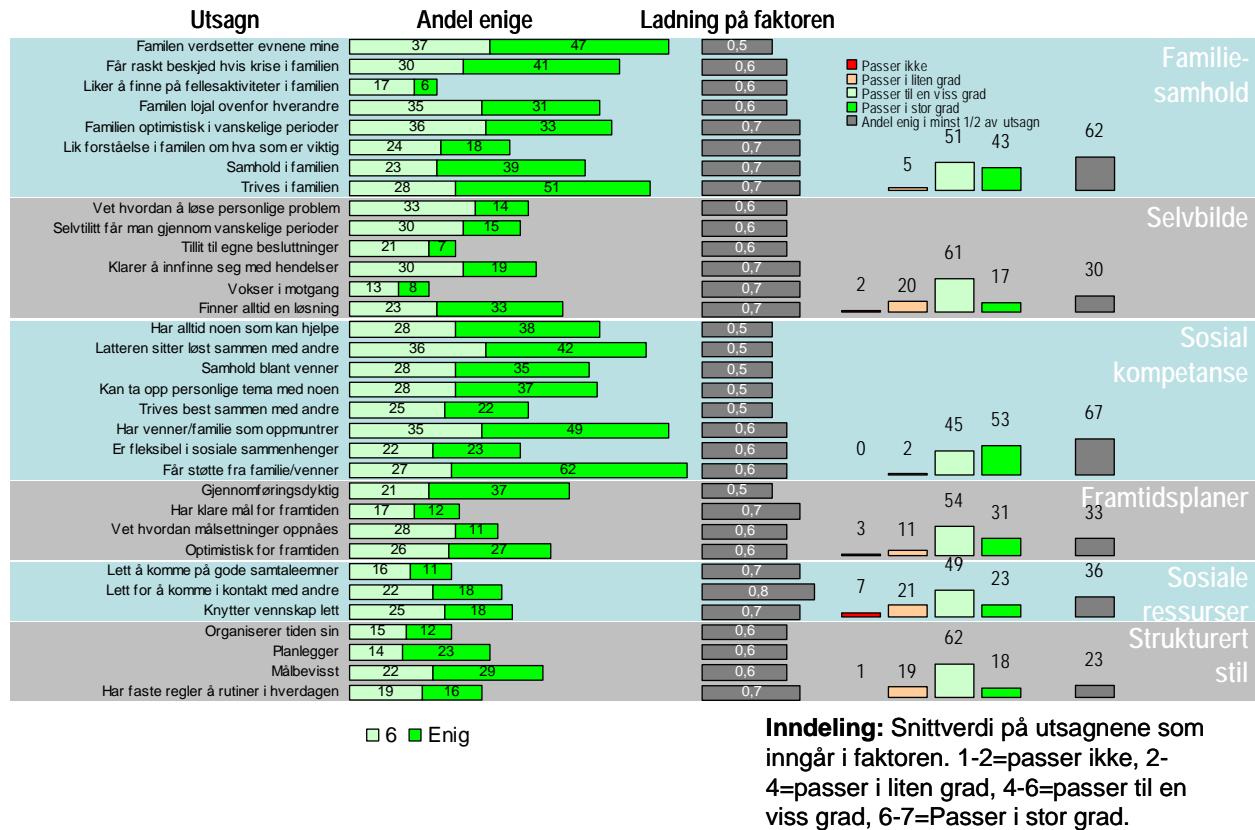
Rundt hver femte student sier (dvs. svarer ytterpunktene 1-2 på skalaen) at de i familien liker å gjøre ting hver for seg, at det generelt er vanskelig å komme på gode samtaleemner, at de i motgang har en tendens til å se mørkt på tingene og at de er flinke til å rote bort tiden sin.

Rundt – eller i overkant av hver 10. student opplever blant annet forhold som at de sjelden planlegger og ofte bare 'hopper i det', at hendelser i livet de vanskelig kan gjøre noe med er en kilde til stadig bekymring, at de har vansker med å knytte nye vennskap og komme i kontakt med nye folk, at de ikke har faste rutiner i hverdagen, at de i liten grad har selvtillit til å få seg gjennom vanskelige perioder, stoler ikke på egne beslutninger og har uklare framtidsmål.

Få opplever mangel på støtte fra familie og venner.

De enkelte utsagnene på forrige side er ikke så interessante hver for seg. Dataomfanget er redusert gjennom en faktoranalyse, som gir samme 6-faktorløsning som i referansestudier: familiesamhold, selvbilde, sosial kompetanse, framtidsplaner, sosiale ressurser og strukturert stil.

Faktoranalyse: Psykologisk motstandskraft

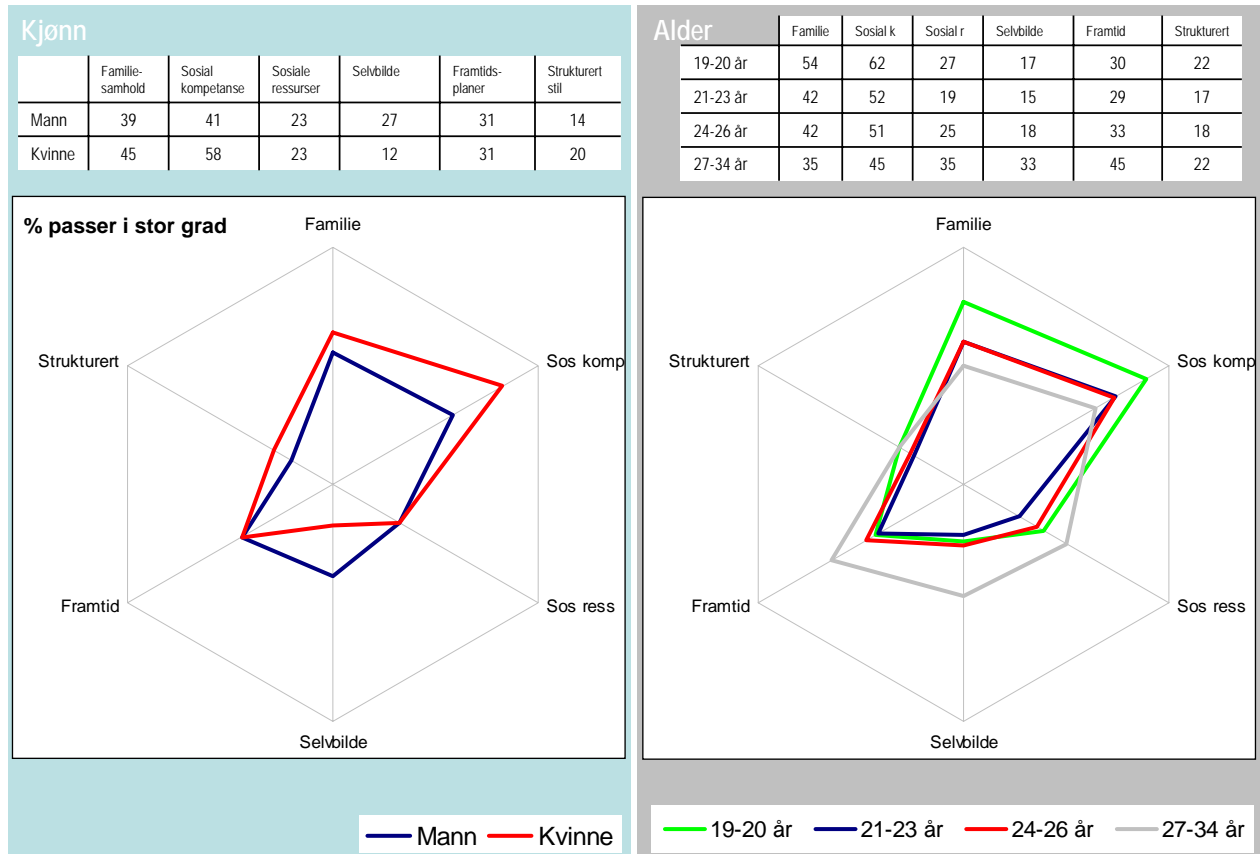

Områdene med lavest psykologisk robusthet er sosiale ressurser (at det er lett å komme på gode samtaleemner, lett å knytte nye vennskap og flink til å komme i kontakt med nye folk), selvbilde og strukturert stil. Mellom 20% og 28% av studentene har lav psykologisk robusthet ift. disse faktorene.

Motsatt har de fleste betydelig psykologisk robusthet knyttet til familiesamhold og sosial kompetanse.

Figuren nedenfor viser psykologisk robusthet i kjønns- og aldersgrupper blant studentene, i form av prosentandelen som har et gjennomsnitt på faktoren som tilsier stor grad av psykologisk robusthet.

Psykologisk motstandskraft etter kjønn og alder

Kvinner har i klart større grad enn menn psykologisk robusthet gjennom sosial kompetanse, og i noe større grad gjennom familiesamhold og at de har en strukturert stil. Menn har i klart større grad enn kvinner psykologisk robusthet gjennom selvbilde.

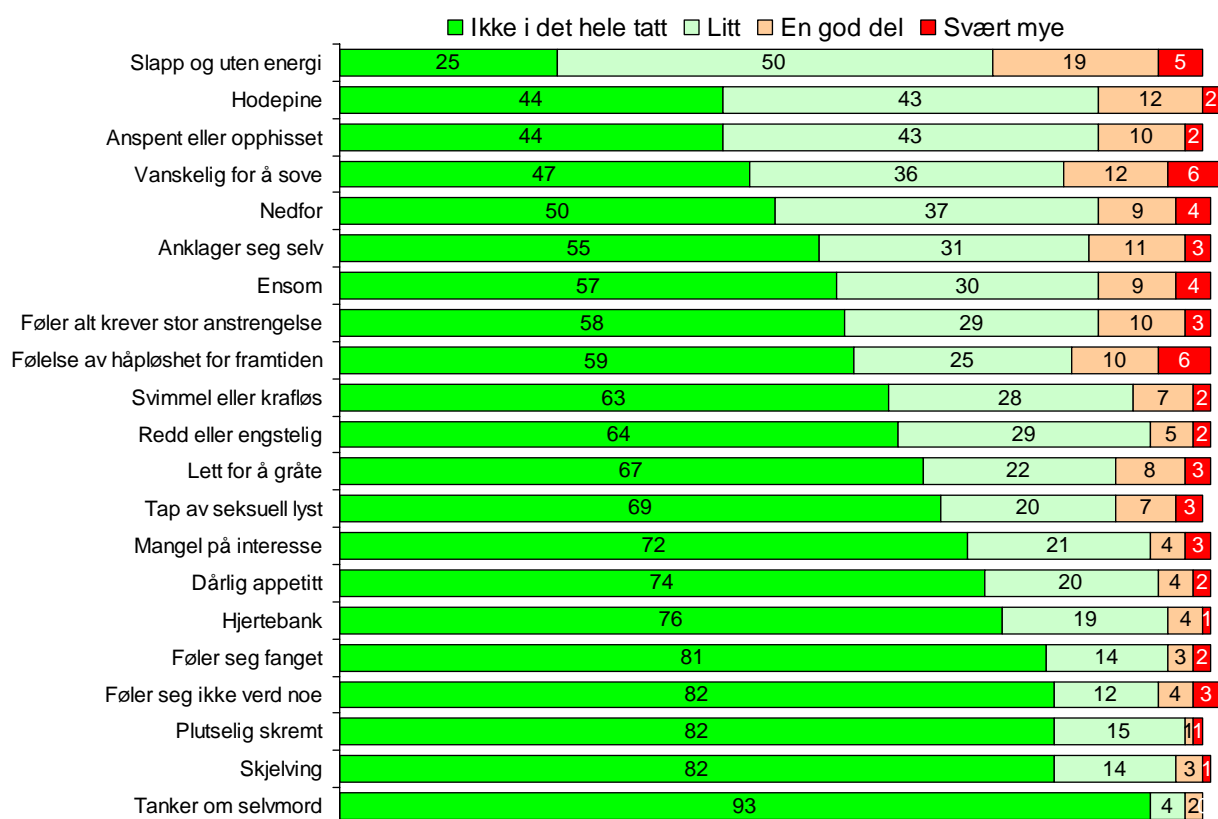
De yngste studentene har i klart større grad enn eldre studenter psykologisk robusthet gjennom sosial kompetanse og familiesamhold. De eldste studentene har i klart større grad enn yngre studenter psykologisk robusthet gjennom selvbilde, framtidsplaner og sosiale ressurser.

Problemsymptomer

Studentene er presentert for en liste med symptomer eller problemer folk av og til har. De har gitt en vurdering av hvor mye hvert symptom var til plage eller ulempe for dem i løpet av de siste 2 ukene. Disse spørsmålene korresponderer med HELT-undersøkelsen til UiO.

Problemsymptomer

Hvor mye har hvert symptom vært til plage for deg de siste to ukene? (n=1092) Prosent.

Hver fjerde student har opplevd slapphet og mangel på energi gjennom en god del – eller store deler av perioden. I underkant av hver femte student gir uttrykk for at de opplever søvnproblemer.

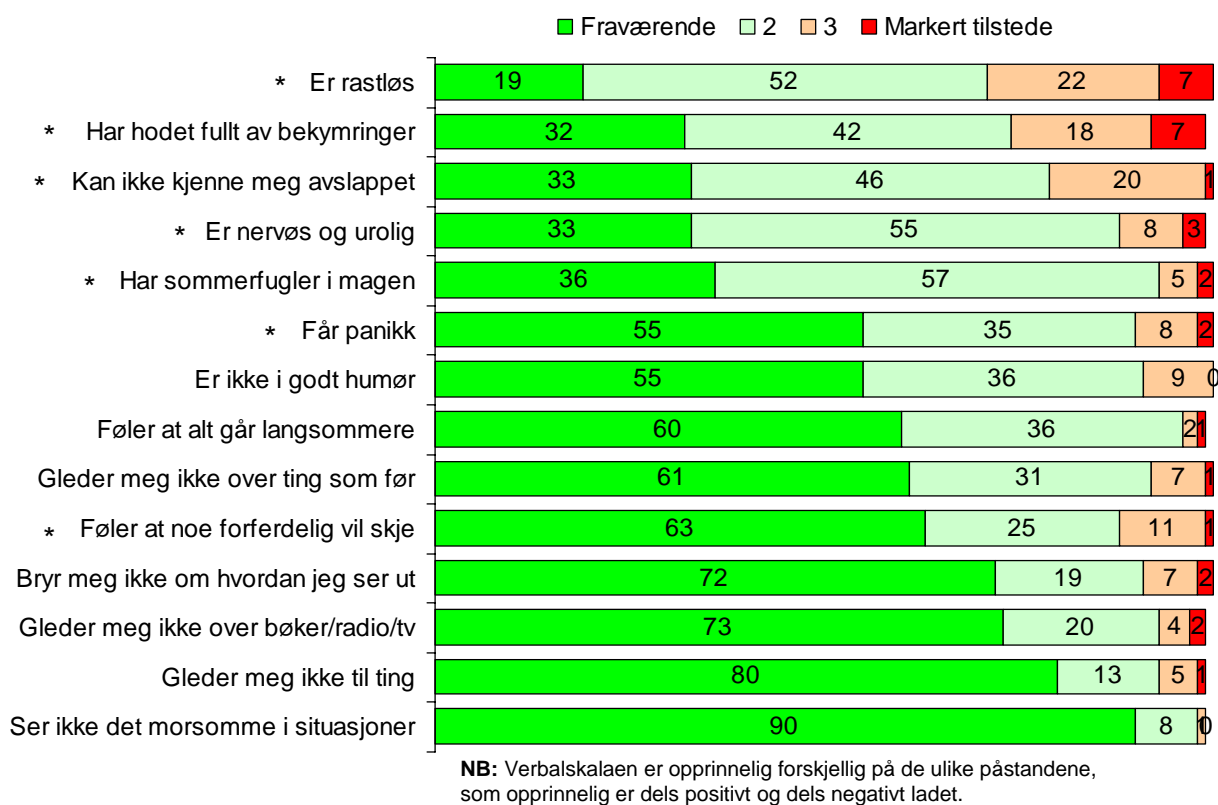
Rundt 15% av studentene hadde minst 'en god del' i de to foregående ukene opplevd hodepine, at de var nedfor, anklaget seg selv, ensomhet, en følelse av håpløshet for framtiden eller at alt krever stor anstrengelse.

Hvordan de føler seg – omfanget av mulig klinisk angstlidelse eller depresjon

Angst og depresjon er registrert med The Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS), som også blant annet er brukt i HUNT. Hvert spørsmål skåres fra null (fraværende) til tre (markert tilstede), og skåringene summeres til en depresjonsskåre (HADS-D) og en angstskåre (HADS-A). En sumskåre på åtte eller mer på en av de to delskårene regnes som grenseverdi for mulig klinisk angstlidelse eller depresjon. Hver dimensjon inneholder 7 spørsmål. I figuren nedenfor er spørsmålene som kartlegger angst merket med *, mens resten måler depresjon. Merk at utsagnene i figuren er forenklet og dels omskrevet med essensen i meningsinnholdet. Verbalskalaen er i utgangspunktet ulik for utsagnene, og påstandene er opprinnelig dels positivt – og dels negativt ladet.

Hvordan de føler seg (HADS)

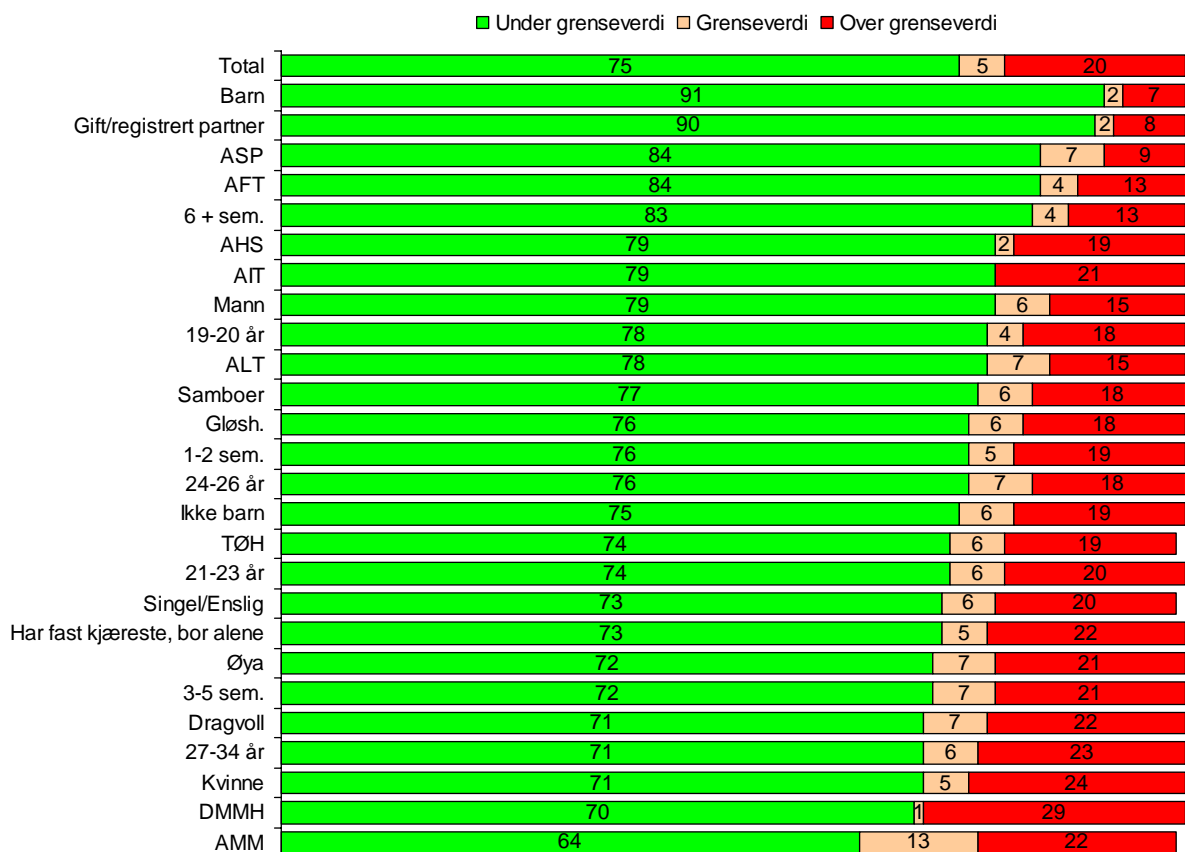
Hva beskriver best dine følelser den siste uka? (n=1092) Prosent.

De hyppigste symptomene er knyttet til angst-dimensjonen, og gjelder utsagnene 'Jeg er rastløs som om jeg stadig må være aktiv', 'Jeg har hodet fullt av bekymringer' og 'Jeg kan sitte i fred og ro og kjenne meg avslappet'.

Alt i alt gir dette et hovedinntrykk av at angstsymptomene er mer utbredt enn depresjon. Den neste figuren viser prosentandelen med verdier under -, på – og over grenseverdien (8 poeng) på HADS-A.

Angstsymtomer

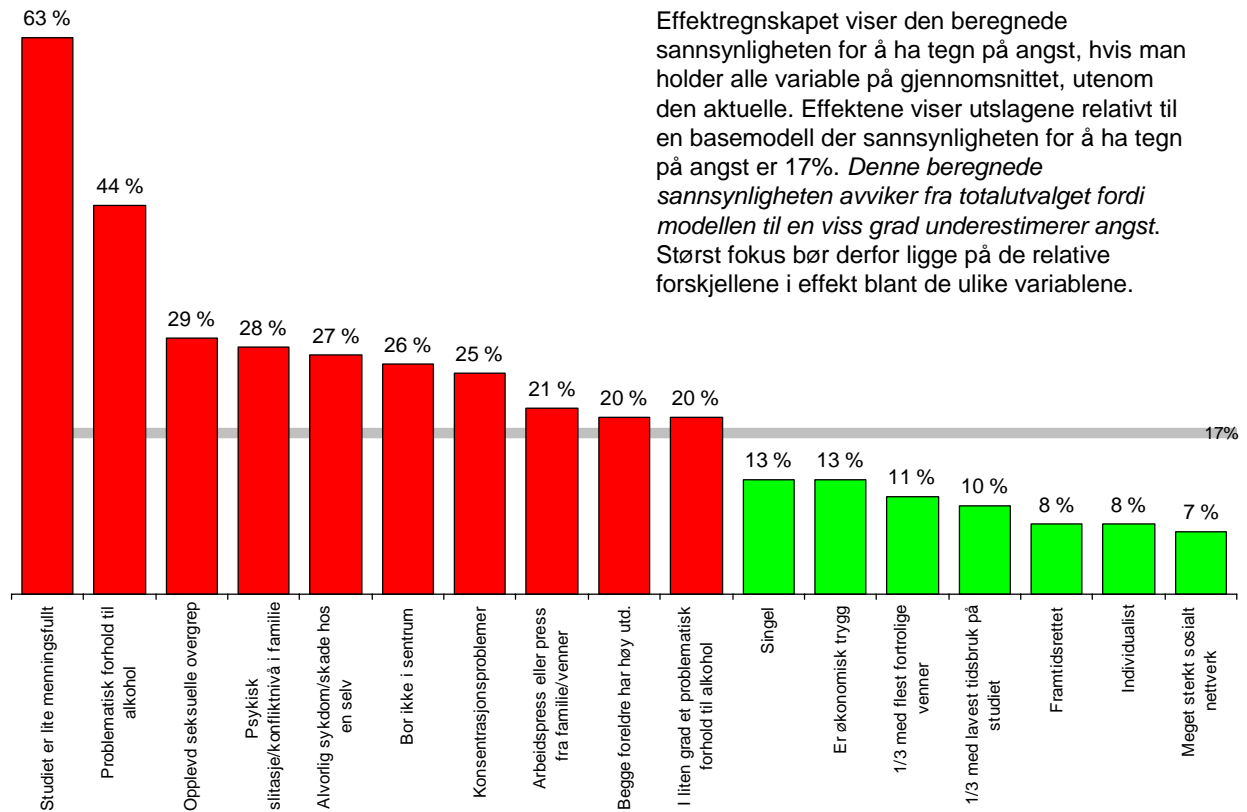
Ifølge denne beregningsmåten så har 5% av studentene grenseverdien og 20% ligger over denne. HADS gir altså et svært høyt estimat for andelen studenter med mulige angstlidelser.

Potensielle angstlidelser er mer utbredt blant kvinner enn menn, og blant studenter over 27 år enn de yngre. Omfanget av angstsymptomer er tilsynelatende mer utbredt på AMMT, DMMH og Dragvoll enn andre steder. Det er også relativt utbredt blant legestudentene på Øya.

Det er grunn til å tro at symptomspørsmålene i stor grad besvares med referanse til studiesituasjonen, noe som bekreftes av en analyse av sammenhenger mellom ulike andre forhold og potensiell angst (se neste side).

Neste figur viser resultatene fra en analyse (logistisk regresjon) av sammenhengen mellom ulike bakgrunnsforhold og en potensiell angstlidelse.

Beregnet sannsynlighet for å ha angst (effektregnskap)

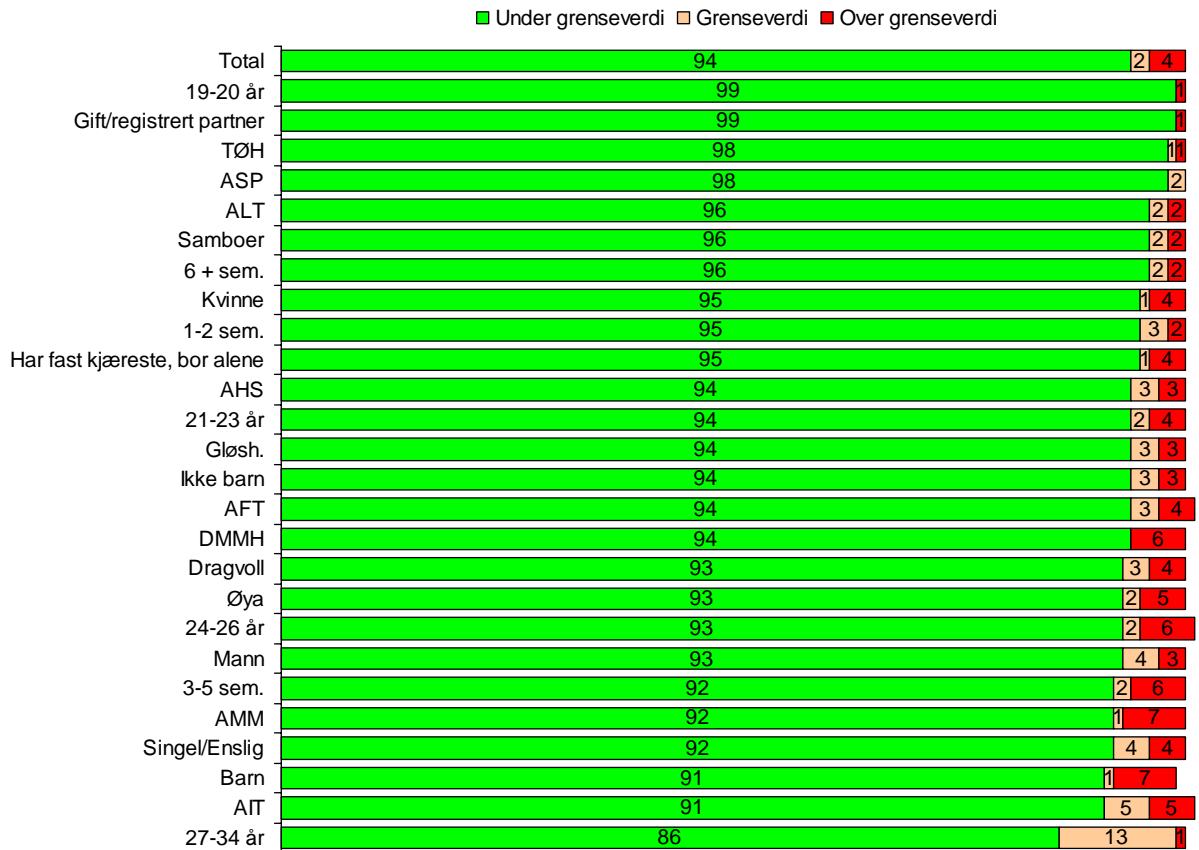
De to viktigste forholdene som øker sannsynligheten for en mulig klinisk angstlidelse er at studiet oppfattes som lite meningsfullt, og å ha et problematisk forhold til alkohol.

Andre forhold som bidrar til økt sannsynlighet for å ha en slik lidelse er å ha opplevd seksuelle overgrep, psykisk slitasje/vedvarende høyt konfliktnivå i familien, alvorlig sykdom/skade på en selv og å ha konsentrasjonsproblemer.

Forhold som særlig bidrar til redusert risiko for angstlidelser er å ha et meget sterkt sosialt nettverk, å ha et individualistisk selvbilde/selvtillit, å være målbevisst og fremtidsrettet samt å være økonomisk trygg.

Neste figur viser tilsvarende for mulige depresjonslidelser. Omfanget er her langt mindre med totalt 6% på – eller over grenseverdien.

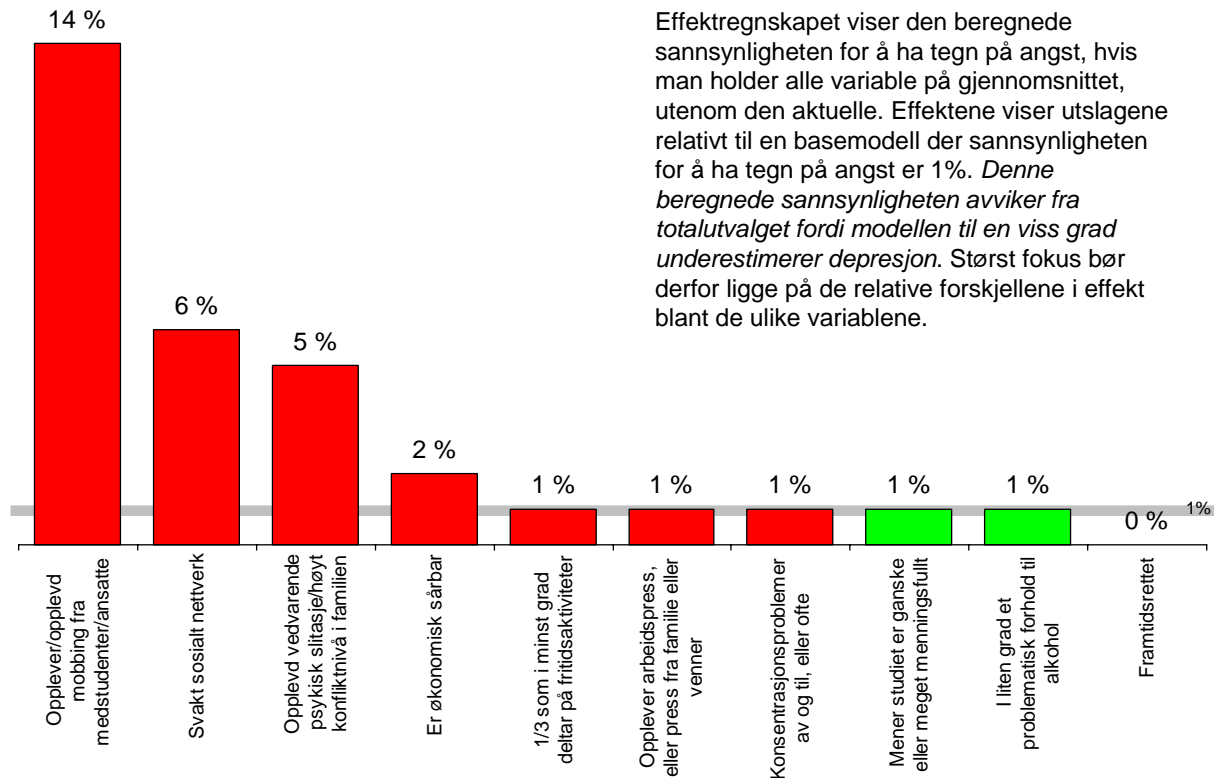
Depresjonssymptomer

Andelen på – eller over grenseverdien er høyest blant de eldste studentene i målgruppen, blant single/enslige og studenter med barn.

Sannsynligheten for å være deprimert påvirkes særlig av opplevelser knyttet til mobbing, svakt sosialt nettverk og psykisk slitasje/vedvarende høyt konfliktnivå i familien.

Beregnet sannsynlighet for å være deprimert (effektregnskap)

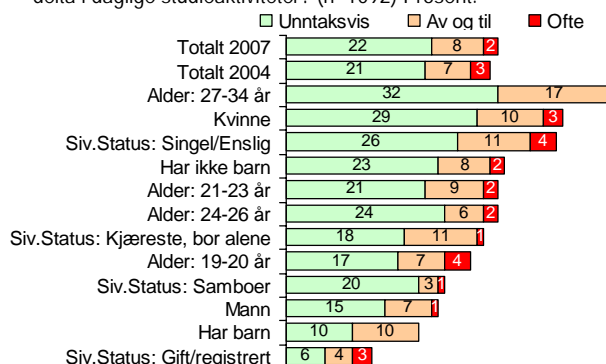

Behov for – og bruk av psykososial hjelp i studietiden

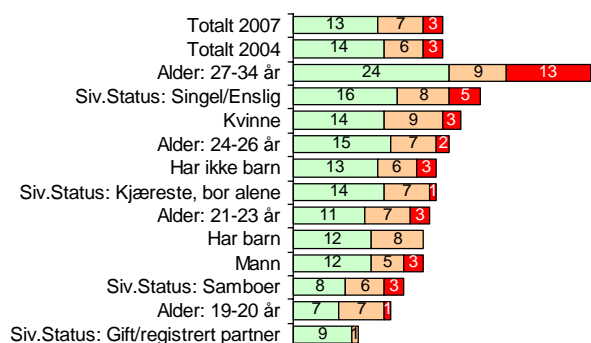
Hver 10. student sier at følelsesmessige plager i alle fall periodevis har gjort det vanskelig å delta i daglige studieaktiviteter siste år. Kvinner, de eldste studentene i målgruppa og single/enslige er overrepresentert blant disse.

Psyriske plager og konsekvenser

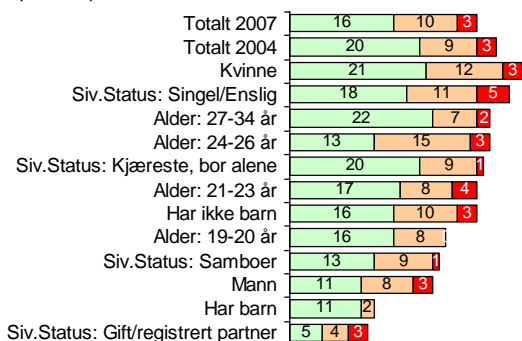
Har psyriske plager ført til at det har vært vanskelig å delta i daglige studieaktiviteter? (n=1092) Prosent.

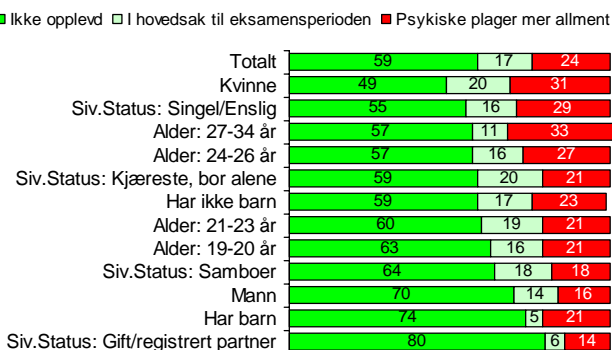
Har psyriske plager hatt negativ innvirkning på muligheten til å gjennomføre studiet? (n=1092) Prosent.

Har psyriske plager ført til redusert aktivitet i din fritid? (n=1092) Prosent.

Har eventuelle psyriske plager vært relatert til eksamensperioden eller vært mer allment? (n=1092) Prosent.

1/4 av studentene har i alle fall unntaksvis opplevd psyriske plager rent allment, mens opp mot 1/5 i hovedsak har opplevd det i tilknytning til eksamensperioder.

1 av 10 studenter sier at psyriske plager i alle fall av og til har hatt negativ innvirkning på deres mulighet til å gjennomføre studiet, mens en litt høyere andel (13%) har opplevd at slike problemer har redusert deres aktivitet i fritiden.

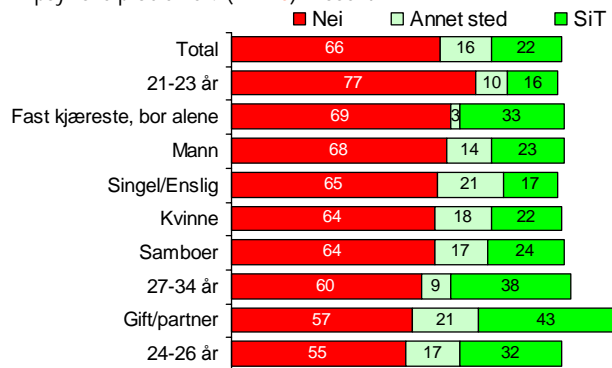
Andelen som ofte har opplevd slike negative konsekvenser er imidlertid relativt lav (rundt 3%).

1 av 3 blant de som minst av og til har opplevd psykiske plager har henvendt seg til profesjonell hjelp. Dette utgjør 6-7% av den totale studentpopulasjonen.

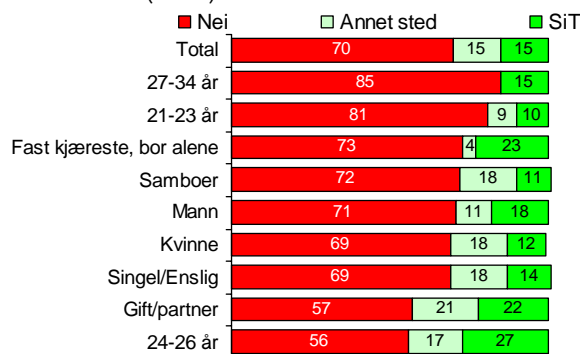
Undersøkelsen tyder videre på at om lag 3% av alle studentene under 35 år i løpet av studietiden har benyttet SiTs psykososiale helsetjeneste ifm. psykiske problemer.

Behandling av psykiske plager (for de som har opplevd slike plager minst av og til, dvs. 19%)

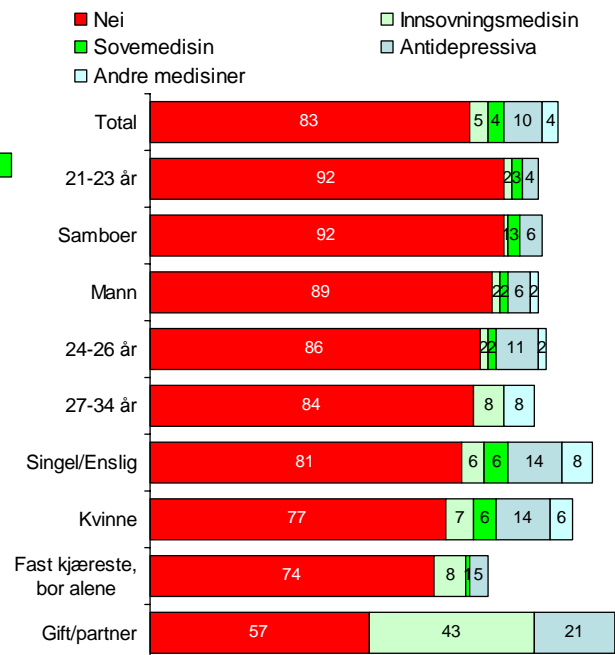
Har du henvendt deg for å få profesjonell hjelp for psykiske problemer? (n=210) Prosent.

Har du faktisk benyttet profesjonell hjelp i løpet av studietiden? (n=210) Prosent.

Har du brukt medisiner i forbindelse med psykiske plager siste året? (n=210) Prosent.

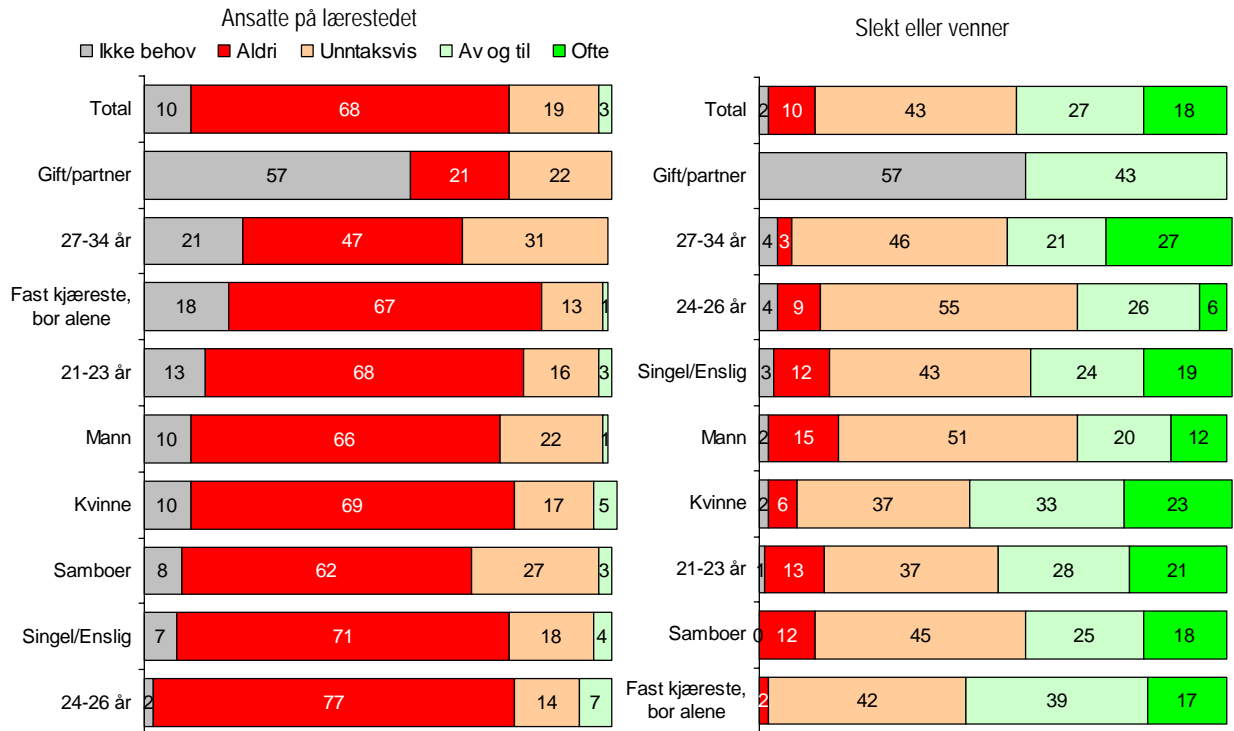

Under 1/5 av de som minst av og til har opplevd psykiske problemer har brukt medisiner i forbindelse med dette i løpet av det siste året.

Som vist i neste figur så snakker studenter som opplever psykiske problemer i liten grad med ansatte på lærestedene, men i klart større grad med familiemedlemmer eller venner.

Snakket om psykiske plager (for de som har opplevd slike plager minst av og til, dvs. 19%)

Har du snakket om psykiske plager med...? (n=210) Prosent.

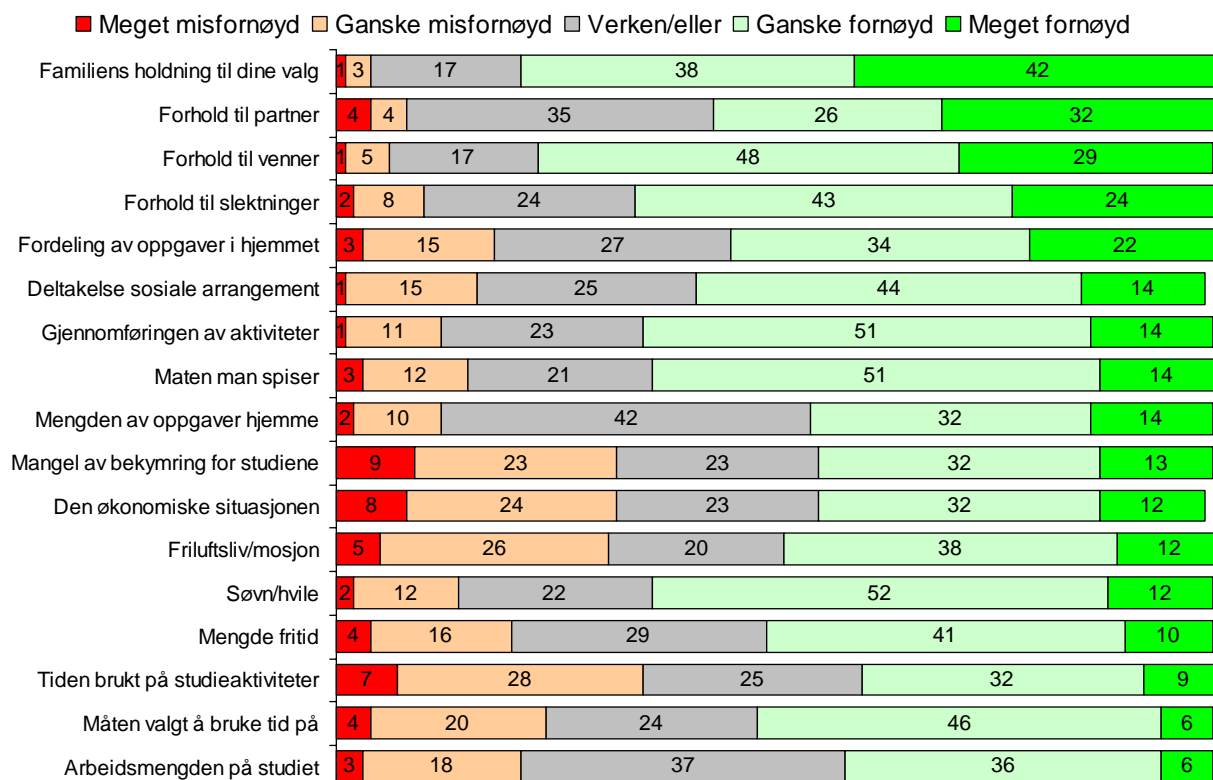

Trivselsforhold i studiesituasjonen

Mange forhold er av betydning for trivselen totalt i studiesituasjonen. Studentene er presentert for flere slike, og spurt om hvor fornøyd de er med disse forholdene i løpet av den siste studieperioden.

Trivselsforhold i studiesituasjonen

Hvor fornøyd har du vært med følgende forhold i det siste semesteret? (n=1092) Prosent.

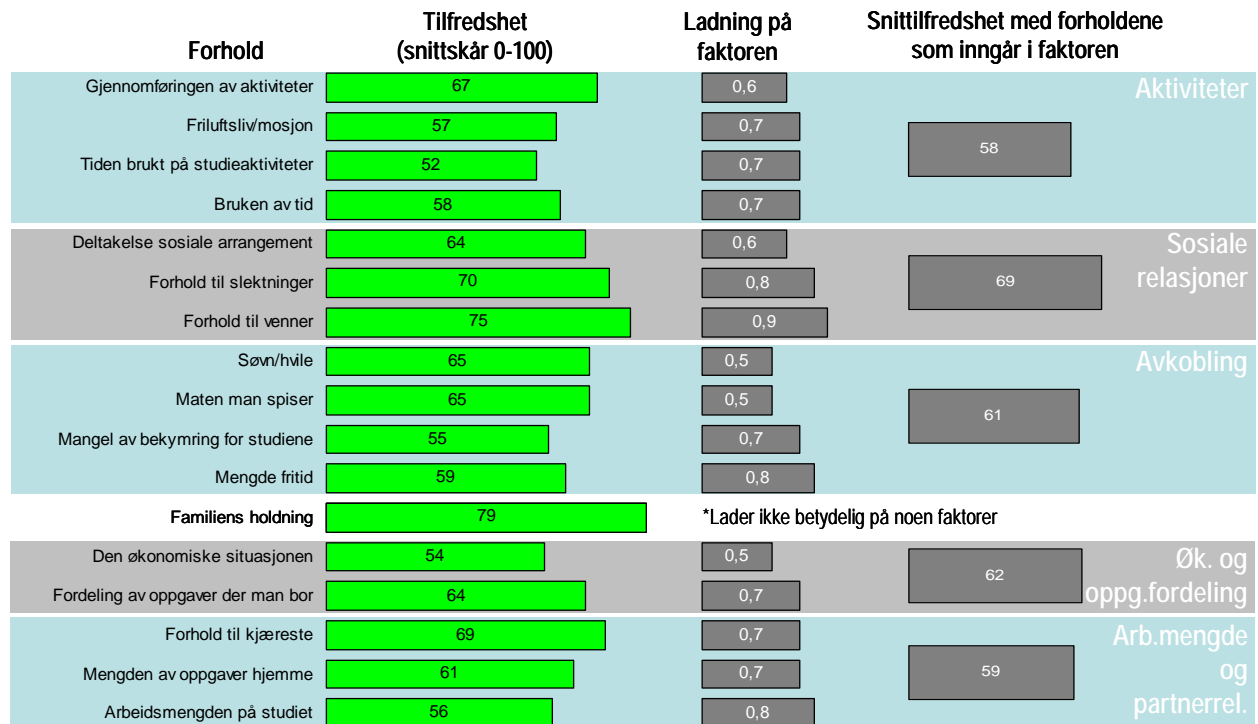

Mange bekymrer seg over økonomien, friluftsliv/motivasjon og studiene. Det sistnevnte relateres dels til manglende egeninnsats (tiden brukt på studieaktiviteter). Det er en moderat sammenheng mellom disse holdningene og tiden de faktisk bruker på studiet.

Hovedtrekkene fra disse resultatene korresponderer godt med tilsvarende i undersøkelsen fra 2004.

En faktoranalyse basert på spørsmålene om trivselsfaktorer gir en løsning med fem hovedområder, slik figuren nedenfor viser.

Faktoranalyse: Trivselsfaktorer i studiesituasjonen

Omregning: Tilfredshetskalaen er omregnet fra en 1-5-skala til en 0-100-skala.

Sosiale relasjoner er det området studentene er mest fornøyde med, og dette gjelder særlig mht. forholdet til venner og slektninger.

På områdene aktiviteter og arbeidsmengde/partnerrelasjon er studentene mindre fornøyde. I begge tilfellet er misnøyen særlig relatert til studiesituasjonen (hhv. tiden de bruker på studiet, og arbeidsmengden på studiet). De eldste studentene kommer relativt dårlig ut på begge faktorene.

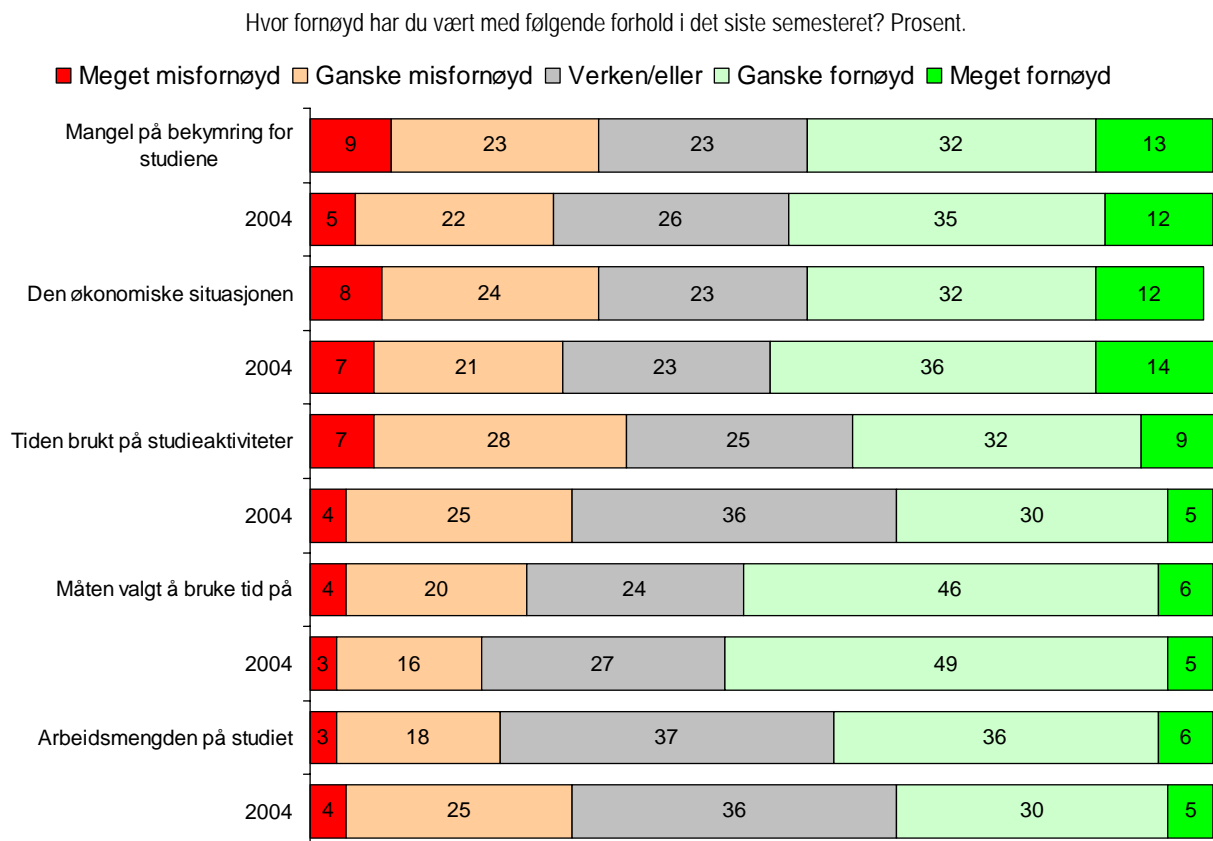
Også når det gjelder avkoblingsforholdene så er det studierelaterte forhold de er minst fornøyde med (mangel av bekymring for studiene).

Studentene er også relativt lite fornøyde med sin økonomiske situasjon, noe som korresponderer med resultatene fra den delen av rapporten som beskriver deres økonomiske sårbarhet.

Dette gir totalt sett et bilde av at det er trivselsforhold direkte knyttet til studiet som i første rekke bidrar til redusert trivsel på tvers av faktorene, men i kombinasjon med økonomien.

Neste figur viser utviklingen over tid på utvalgte nøkkelspørsmål om trivselsforhold som er direkte studierelaterte og ett spørsmål som gjelder økonomi.

Noen utvalgte trivselsforhold i studiesituasjonen, 2004 - 2007

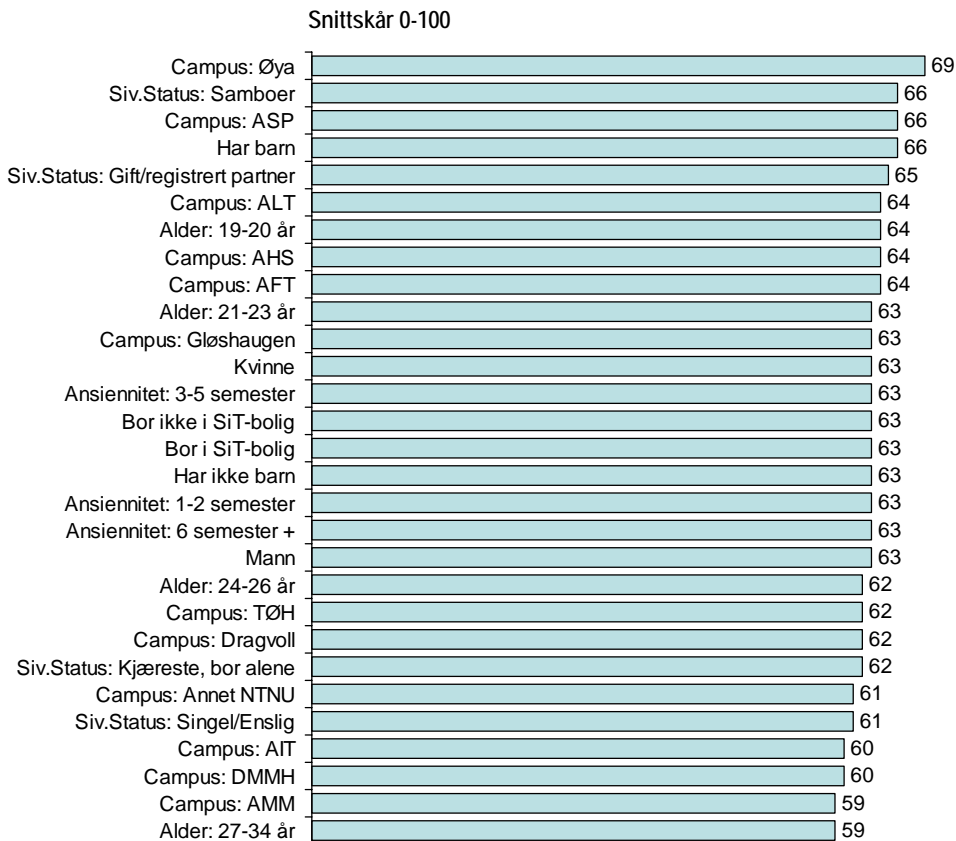
Det er en svak økning i tilfredsheten med arbeidsmengden på studiet. Likevel øker misnøyen med tiden de bruker på studiet, måten de har valgt å bruke tiden på, samt evnen til ikke å bekymre seg for studiene.

Det er tidligere (kap. 4) vist at studentene (på Dragvoll og HiST) i gjennomsnitt faktisk bruker noe mer tid på studiet i 2007 enn i 2003. Utviklingstrekkene i figuren ovenfor kan tolkes i lys av at kravene i Kvalitetsreformen er mer innarbeidet i studentmassen, og det kan også tenkes at de som bruker for lite tid i større grad er misfornøyd med dette enn før.

Andelen som er misfornøyd med sin økonomiske situasjon øker, noe som korresponderer med økt økonomisk sårbarhet blant studentene (jfr. kap. 3).

Figuren viser den generelle tilfredsheten med trivselsforholdene i undergrupper, i form av gjennomsnittsskåren på alle spørsmålene på tvers av faktorer.

Snittilfredshet på tvers av alle trivselsfaktorer i studiesituasjonen

Legestudentene på Øya har den høyeste tilfredsheten på tvers av trivselsfaktorene det er spurt om. De eldste studentene i målgruppa, og single/enslige kommer lavest ut. Forskjellen mellom de ulike undergruppene er likevel ikke store.

8. Tobakk, alkohol og narkotika

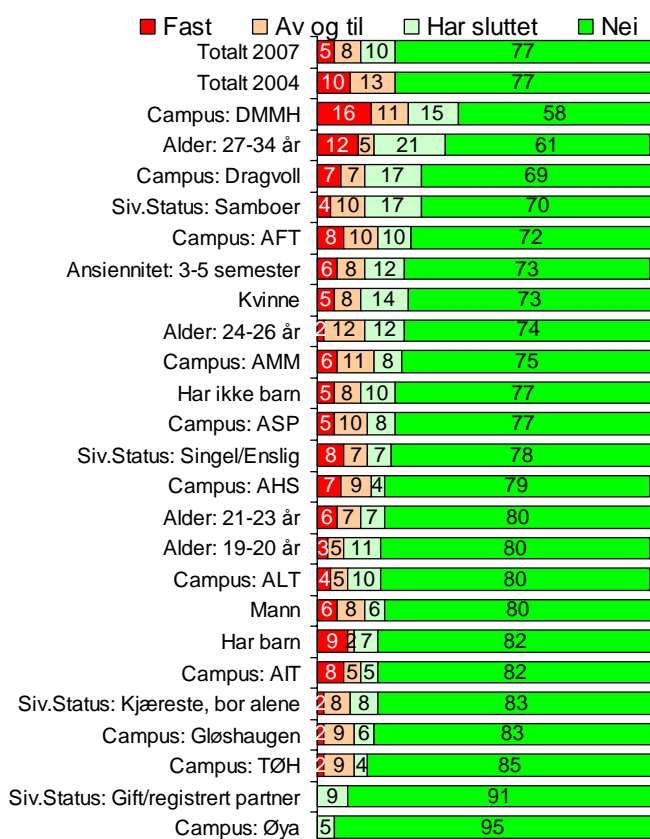
Studentene lever i stor grad sosiale liv, inkludert relativt hyppige besøk av serveringssteder og private fester. Dette kapitlet beskriver studentenes bruk av tobakk, alkohol og narkotika.

Tobakk

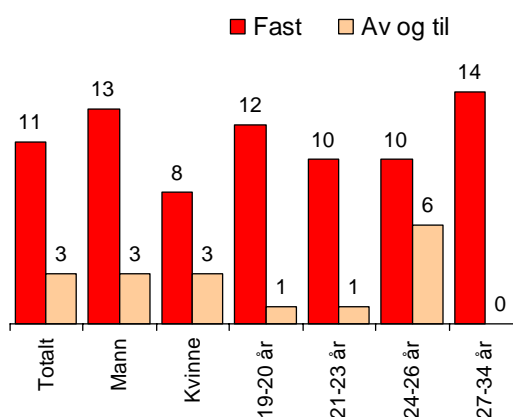
Hver 20. student røyker fast. Dette er en nedgang fra hver 10. student i 2004, og halvparten så mange som blant Oslo-studentene iht. SIRUS-rapport 4, 2007. 8% røyker av og til, noe som er en nedgang fra 13% i 2004. ¼ av studentene røykte minst av og til i 2004, mens denne andelen er redusert til 13% i 2007. 10% oppgir at de tidligere har røkt, og at de har sluttet (dette var ikke svaralternativ i 2004). Studentene som røyker fast oppgir i gjennomsnitt 11 sigaretter som et vanlig dagsforbruk.

Røyking

Røyker du? (n=1092) Prosent

Hvis røyker, hvor mange sigaretter røykes på en vanlig dag? (n=150) Gjennomsnitt.

I 2004 var andelen røykere høyere blant kvinner enn menn (hhv. 13% og 7%), og økte med alderen (9% i aldersgruppen 19-20 år, 14% blant de over 27 år). Kvinner har i større grad enn menn sluttet, og det er ingen kjønnsforskjell mht. andelen røykere lenger.

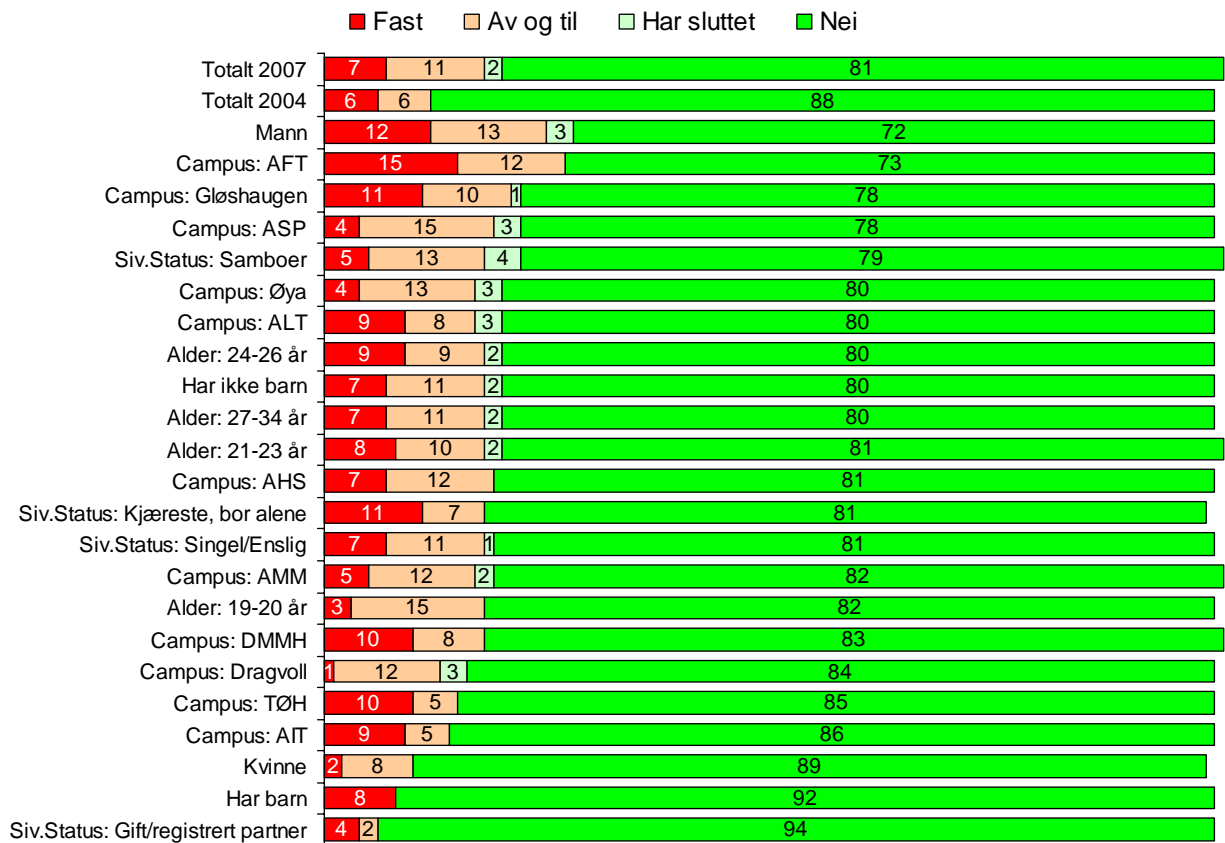
De eldste røyker fortsatt i større grad enn yngre, men mange av de eldste har sluttet.

DMMH er fortsatt campusen med den høyeste andelen røykere. Legestudentene på Øya røyker ikke.

6-7% av studentene bruker snus eller skrå fast i begge målingene. Denne andelen er 12% blant menn, og har økt fra under 1% til 2% blant kvinnene. Andelen som bruker snus av og til er doblet siden 2004.

Snus

Bruker du snus, skrå eller lignende? (n=1092) Prosent.

Giftede med barn bruker i mindre grad snus eller skrå enn andre.

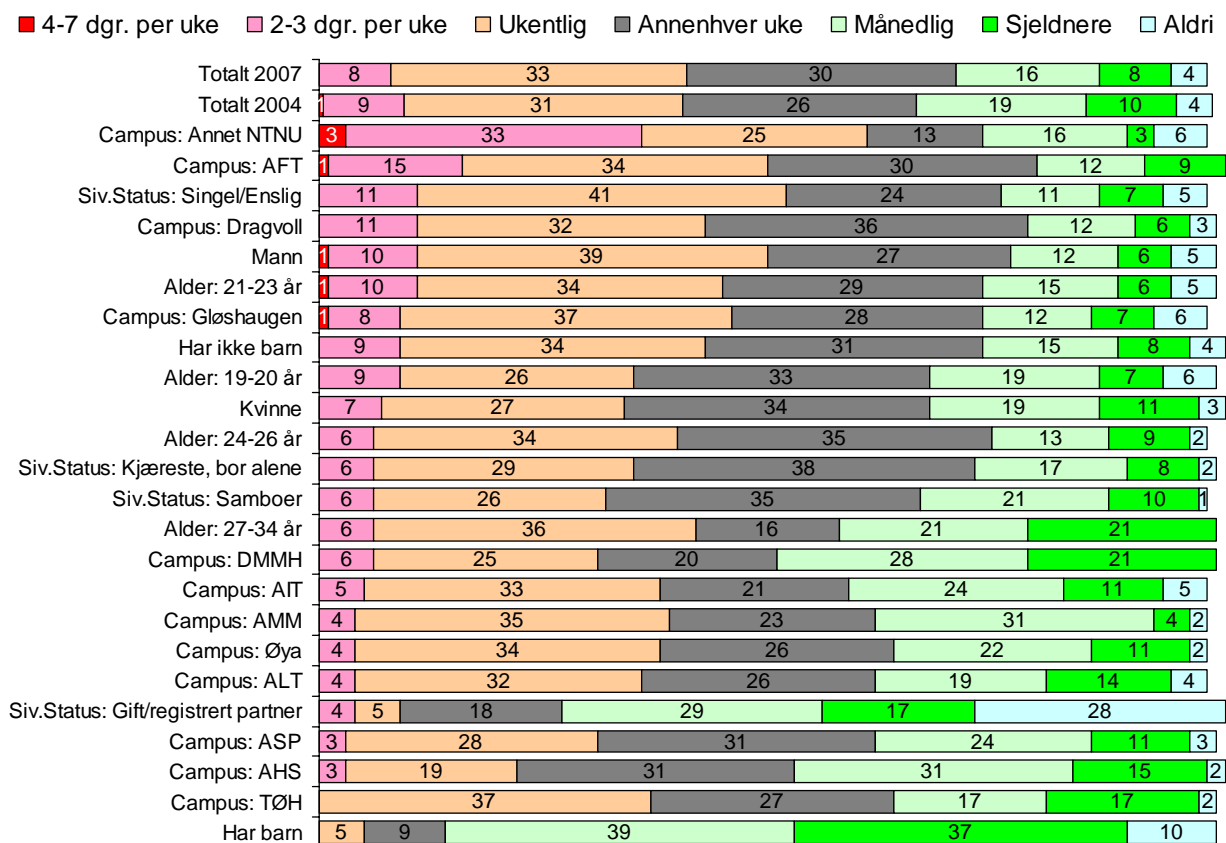
Andelen som snuser daglig blant Oslo-studentene var i 2006 5% (SIRUS-rapport nr 4, 2007). Andelen som snuser av og til var i denne undersøkelsen 13%.

Alkohol

Om lag 40% drikker alkohol minst ukentlig, mens om lag hver 10. student drikker alkohol minst 2 ganger per uke. Dette gjelder i begge målingene.

Alkohol

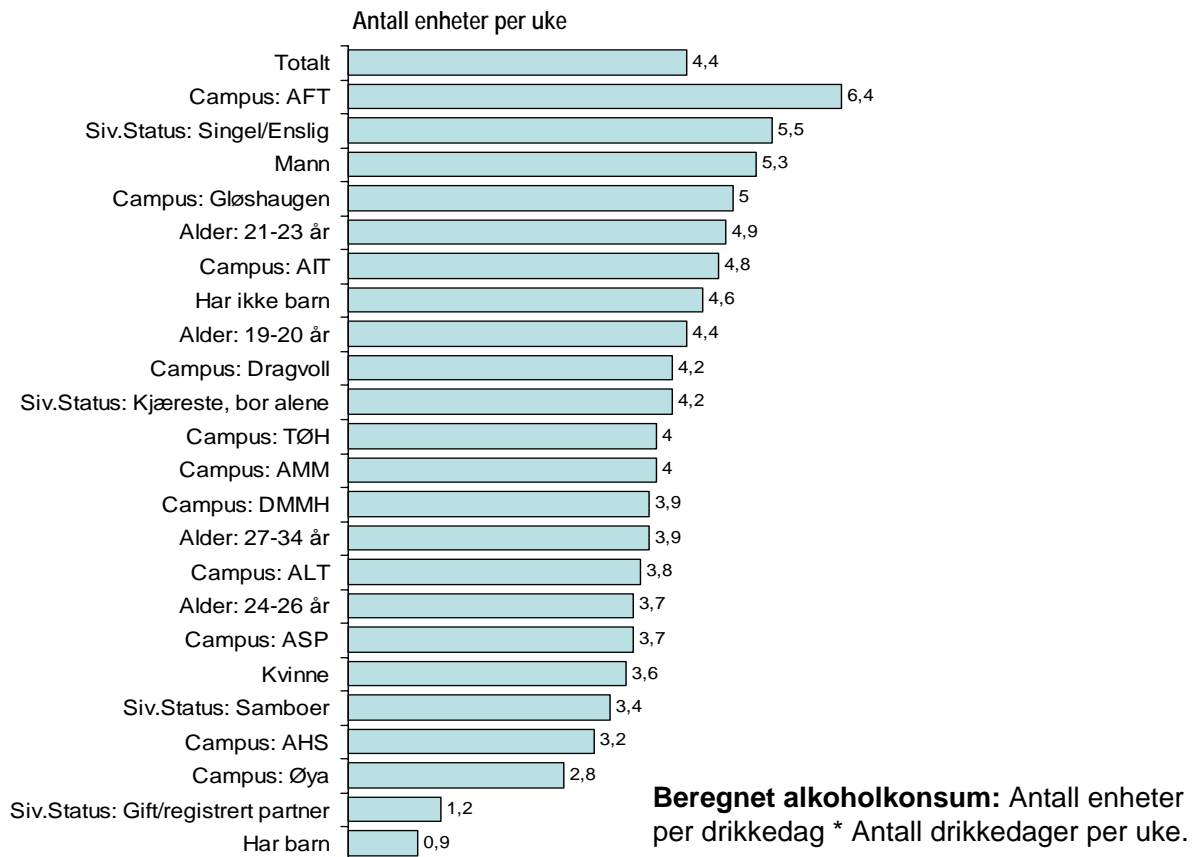
Hvor ofte drikker du alkohol? (n=1092) Prosent.

Andelen som drikker alkohol flere ganger per uke er høyere blant menn enn kvinner (hvh. 12% og 7% i 2004, 11% og 7% i 2007). Studenter med barn er ikke representert i gruppen med de hyppigste alkoholbrukere.

Studentene er spurt om hvor mange alkoholenheter de tar på en 'typisk' drikkedag, der en alkoholenhet er en halvliter pils, ett glass vin eller en 'vanlig' drink. På bakgrunn av dette, i kombinasjon med antall drikkedager per uke, kan en beregne gjennomsnittlig antall alkoholenheter per uke. Dette er vist i figuren nedenfor.

Beregnet alkoholkonsum

Studentene drikker i gjennomsnitt 4-5 alkoholenheter i uka. Enslige menn har det høyeste alkoholforbruket. Gifte kvinner med barn drikker minst.

AUDIT (The Alcohol Use Disorders Identification Test)

AUDIT er en internasjonalt brukt risikoskala for alkoholrelaterte helseskader som ble utviklet for WHO, og siden blant annet er brukt i undersøkelser blant studenter ved UiO (HELT 03, HELT 05 og Student 06). Måleinstrumentet omfatter 10 spørsmål med formål å fange opp grad av risiko i forhold til forbruksmønster, ubehag og konsekvenser av drikking. Målet er å avdekke problemdrikking i en tidlig fase. Beskrivelsen er basert på SIRUS-rapport nr. 4/2007: Studenter og rusmidler, av Tefre, Amundsen, Nordlund og Lund.

	<i>Spørsmål</i>	<i>Svaralternativer</i>	<i>Skåring</i>
1	Hvor ofte drikker du alkohol?	<ul style="list-style-type: none"> – aldri – månedlig eller sjeldnere – to til fire ganger i måneden – to til tre ganger i uken – fire ganger i uken eller mer 	<ul style="list-style-type: none"> . 0 . 1 . 2 . 3 . 4
2	Hvor mange alkoholenheter tar du på en "typisk" drikkedag? (En alkoholenhet er 10-15 gram etanol, dvs. en halvliter pils, ett glass rødvin, en "vanlig" drink e.l).	<ul style="list-style-type: none"> – 1-2 – 3-4 – 5-6 – 7-9 – 10 eller flere 	<ul style="list-style-type: none"> . 0 . 1 . 2 . 3 . 4
3	Hvor ofte drikker du seks alkoholenheter eller mer?		
4	Hvor ofte har du i løpet av det siste år ikke vært i stand til å stoppe å drikke etter at du hadde begynt?		
5	Hvor ofte har du i løpet av det siste år unnlatt å gjøre ting du skulle gjort på grunn av drikking?	<ul style="list-style-type: none"> – aldri 	<ul style="list-style-type: none"> . 0
6	Hvor ofte har du i løpet av det siste år trengt en drink om morgenen for å komme i gang etter en sterk drikking dagen før?	<ul style="list-style-type: none"> – sjeldnere enn månedlig – noen ganger i måneden – noen ganger i uken – daglig eller nesten daglig 	<ul style="list-style-type: none"> . 1 . 2 . 3 . 4
7	Hvor ofte har du i løpet av det siste år hatt skyldfølelse eller samvittighetsnag på grunn av drikking?		
8	Hvor ofte har du i løpet av det siste år ikke husket hva som hendte kvelden før på grunn av drikking?		
9	Har du eller noen annen blitt skadet som følge av din drikking?	<ul style="list-style-type: none"> – nei 	<ul style="list-style-type: none"> . 0
10	Har en slektning eller venn, eller lege (eller annen helsearbeider) engstet seg over drikkingen din, eller antydnet at du burde redusere?	<ul style="list-style-type: none"> – ja – men ikke i løpet av siste år – ja – i løpet av siste år 	<ul style="list-style-type: none"> . 2 . 4

Studentenes drikkeatferd er inndelt i fire kategorier: ingen eller liten risiko, noe risiko, høyrisiko og alvorlig risiko for deres helse. Risikogrensene er satt lavere for kvinner enn for

menn, fordi forskning har vist at kvinner har en høyere grad av sårbarhet for alkoholskader enn menn. Grensene for inndeling er slik: Kvinner: Ingen eller liten risiko 0-3, Noe risiko 4-6, Høyrisiko 7-10, og Alvorlig risiko 11 +. Menn: Ingen eller liten risiko 0-7, Noe risiko 8-10, Høyrisiko 11-14, og Alvorlig risiko 15 +.

Graderingen er relativ og må tolkes med forsiktighet. Grensene for når et alkoholkonsum og drikkemønster blir risikofylt kan ikke settes eksakt, men skalaen har vist god sensitivitet (antall i risikogruppen identifisert / totalt antall i risikogruppen) og spesifisitet. (antall uten risiko riktig plassert / totalt antall uten risiko) – eller at en vil fange opp de fleste med problematisk alkoholatferd, og samtidig ikke få med særlig mange som ikke har slike problemer.

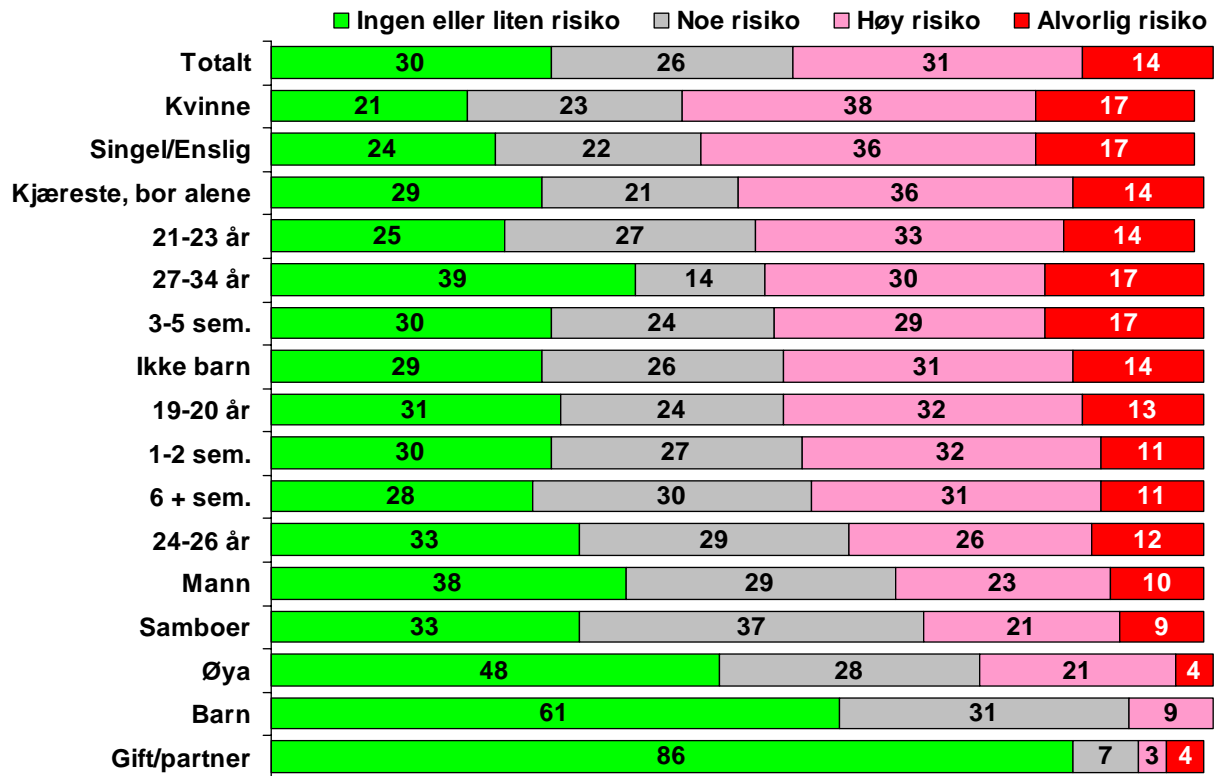
AUDIT-skåre for studenter (%)

I den foreliggende helse- og trivselsundersøkelsen kommer 56% av studentene inn i de to laveste risikogruppene. I Student 06 (UiO) var denne andelen 63%. Som figuren er det andelen med høyrisiko som skiller Trondheim negativt fra Oslo. Andelen med alvorlig risiko er den samme. Konklusjonen er likevel at risikoen for helseskader og alkoholrelaterte problemer er mer utbredt i Trondheim enn i Oslo. Dette gjelder også om en bare sammenligner UiO mot NTNU.

Neste figur viser AUDIT-skårene for studenter i undergrupper.

AUDIT-skåre for studenter i undergrupper

Gruppene med klart lavest risiko er gifte studenter med barn. Legestudentene kommer også relativt godt ut.

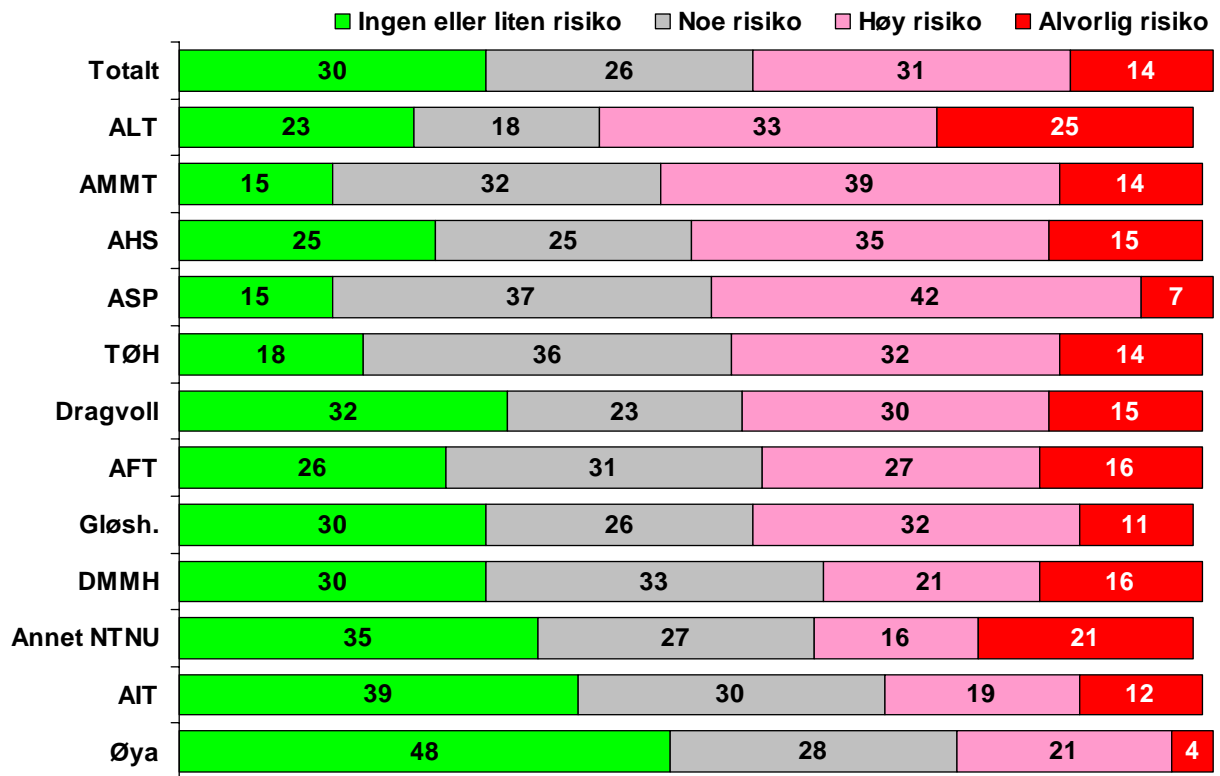
Andelen med høy risiko er betydelig høyere blant kvinner enn menn. Dette samsvarer med undersøkelsene fra Oslo (HELT og Stud 06). Andelen blant med høy og alvorlig risiko i Stud 06 var hhv. 27% og 13% blant kvinner og 17% og 16% blant menn.

Det er altså i all hovedsak de kvinnelige studentenes drikkemønster som er avvikende i Trondheim sammenlignet med Oslo.

At andelen i høyrisikogruppen er høyere blant kvinner enn menn, har sammenheng med at kuttpunktet for risiko er satt lavere for førstnevnte. Grunnen til dette er at det skal mindre til for å gi kvinner alkoholrelaterte skader.

Det er betydelige forskjeller mellom campusene når det gjelder risikoandelene, men dette forklares dels av kjønnsfordelingen.

AUDIT-skåre for studenter på campuser

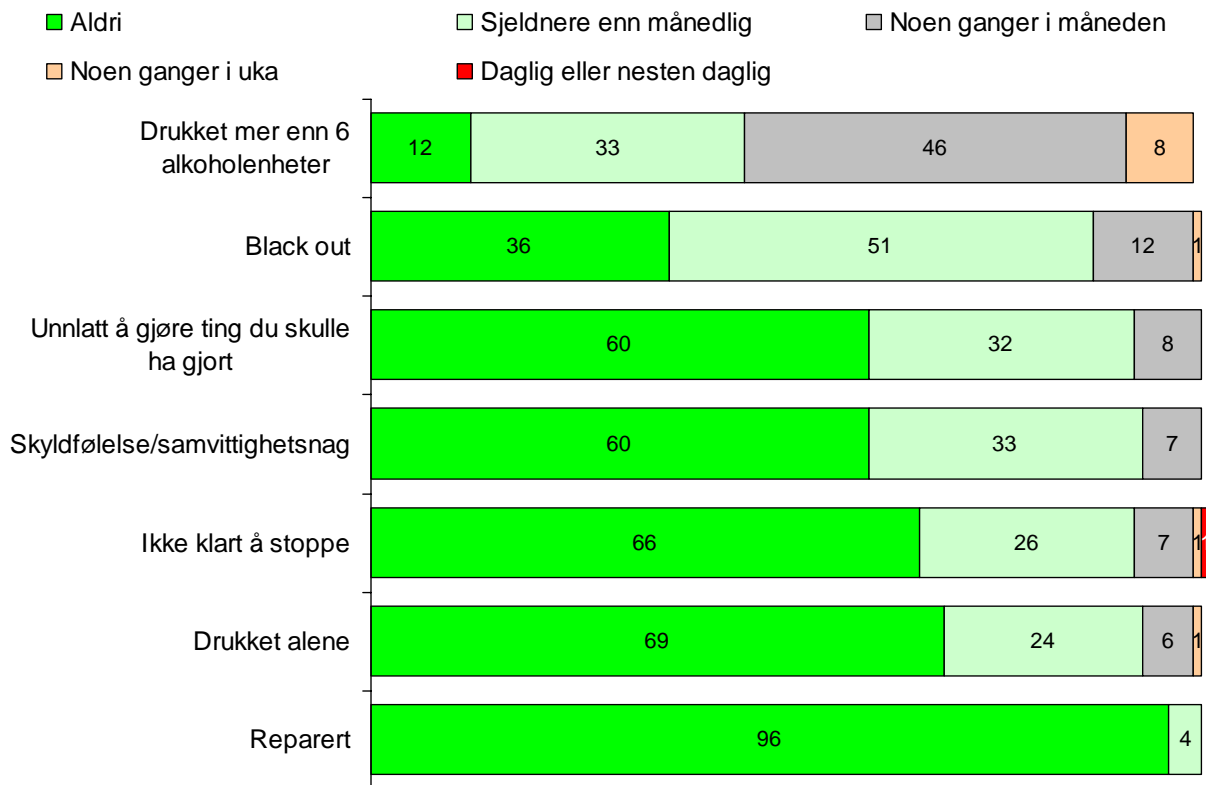
Risikoandelen er lavest blant legestudentene, selv om det er en klar overvekt kvinner der. Den er høyest på ALT, AMMT, AHS og ASP – som alle er campuser med betydelig overvekt av kvinner.

Problemsymptomer alkohol

8% av studentene drikker 6 alkoholenheter eller mer flere ganger per uke. Mer enn hver 10. student opplever 'black out' noen ganger i måneden.

Symptomer på problematisk forhold til alkohol

Knyttet til din bruk av alkohol det siste året, hvor ofte ...? (n=1092) Prosent.

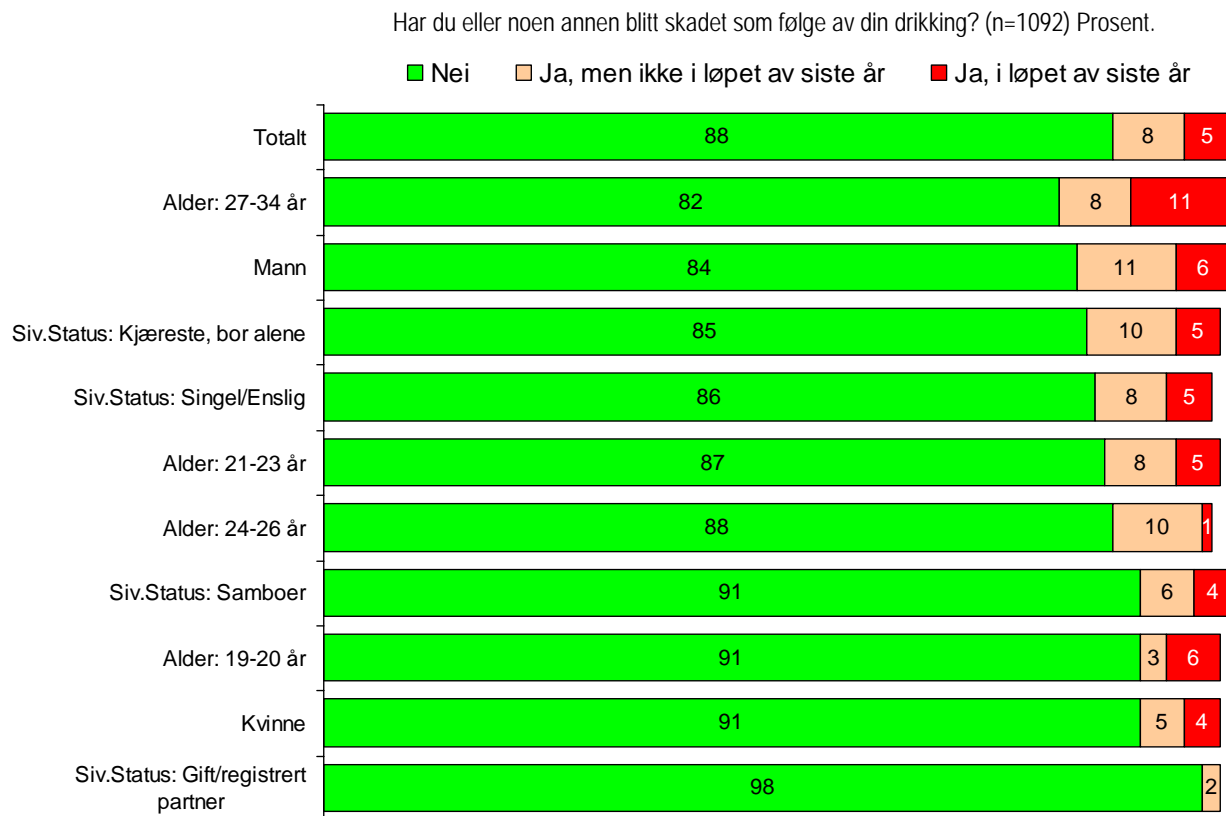

Få studenter har behov for å 'reparere' (har trengt en drink om morgenen for å komme i gang etter sterk drikking dagen før).

De andre symptomene opplever minst noen ganger i måneden av i underkant av 10% blant studentene.

13% svarer bekreftende på spørsmål om de eller andre har blitt skadet som følge av deres drikking. 5% - eller hver 20. student – har opplevd dette i løpet av det siste året.

Negative følger av egen drikking

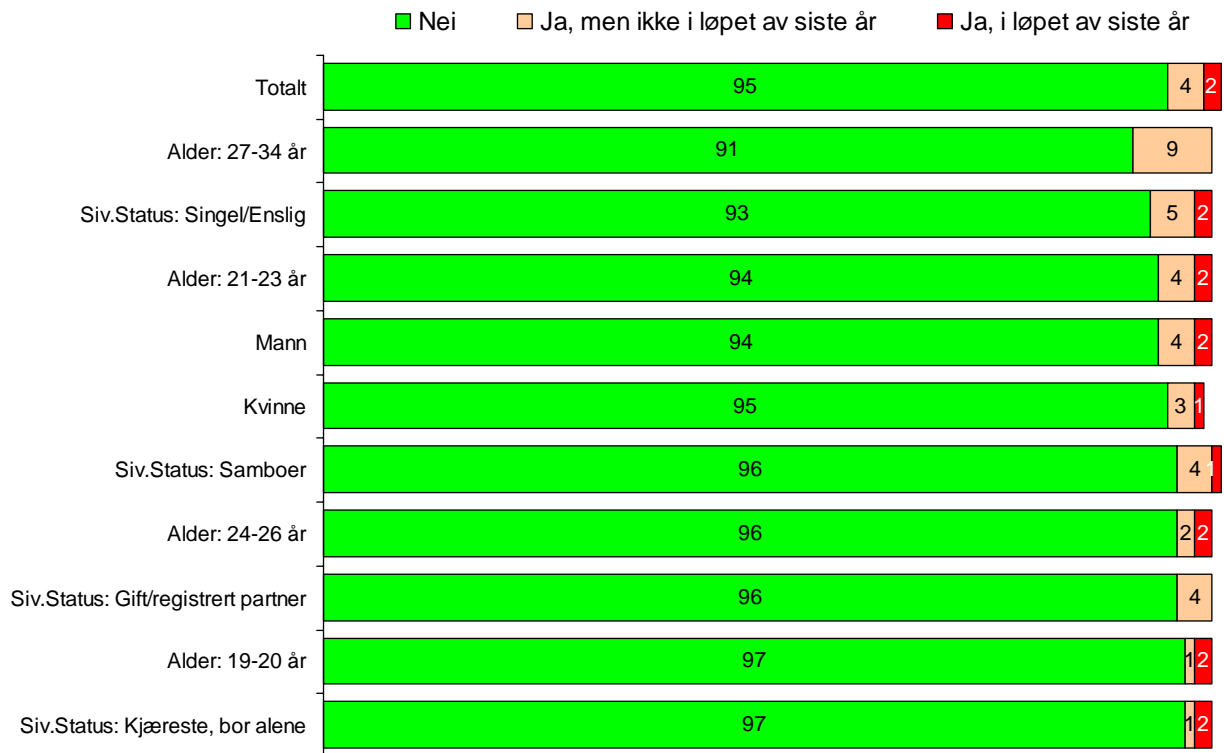
Slike negative konsekvenser av egen drikking har naturlig i første rekke sammenheng med drikkingens omfang, og potensielle problemer knyttet til alkoholbruk.

Ut over dette er slike konsekvenser noe de eldste mannlige ugifte studentene hyppigst har opplevd.

6%, eller om lag hver 20. student, har opplevd at en slektning, venn eller lege har gitt uttrykk for bekymring over drikkingen deres.

Negative følger av egen drikking

Har en slektning eller venn, eller lege gitt uttrykk for bekymring over drikkingen din? (n=1092) Prosent.

Også dette er naturlig i stor grad knyttet til faktisk drikkemønster.

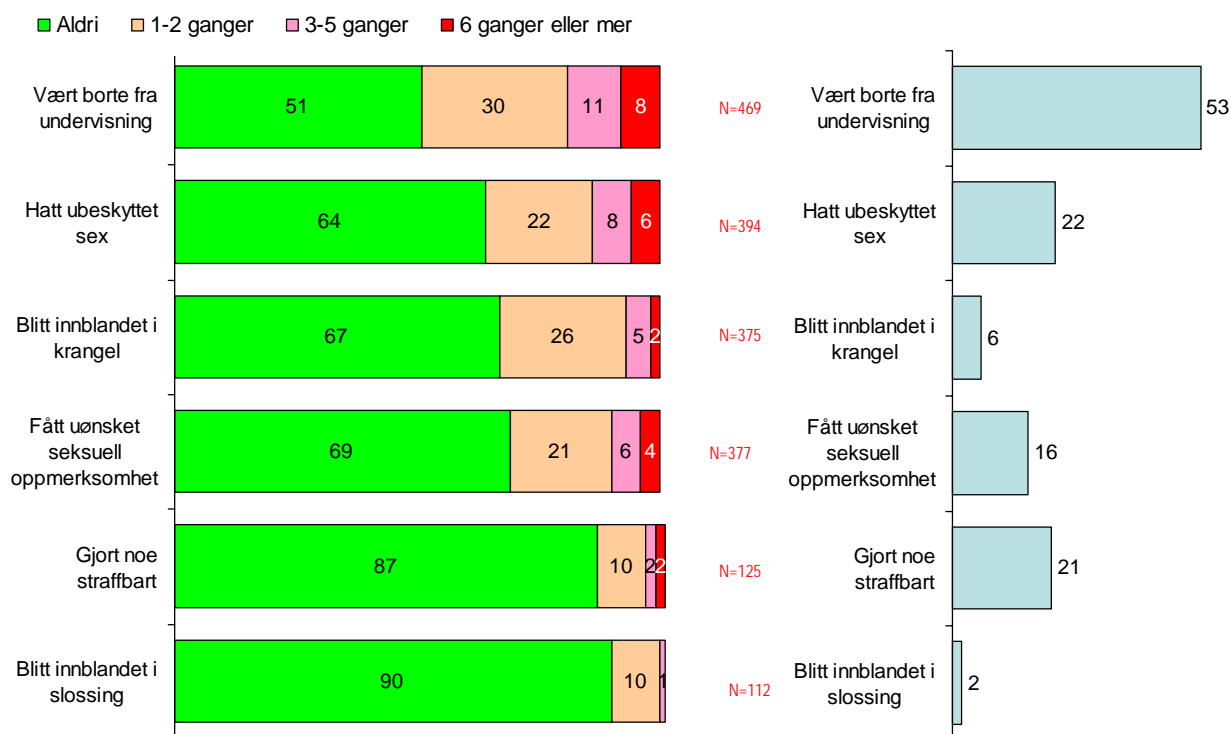
Ellers er det små kjønnsforskjeller når det gjelder dette.

Studentene er spurt om de i forbindelse med eget alkoholforbruk har opplevd ulike forhold, som vist i figuren nedenfor.

Negative konsekvenser av egen drikking

Har du i forbindelse med eget alkoholforbruk...? (n=1092) Prosent.

For de som har en slik opplevelse; har skjedd i tilknytning til studentfest? Prosent.

Halvparten har vært borte fra undervisning, forelesninger, kurs eller grupper ifm. eget alkoholforbruk, og halvparten av disse igjen har opplevd at dette har skjedd i tilknytning til studentfester. I underkant av hver 10. student har vært borte fra undervisningen minst 6 ganger som følge av eget alkoholforbruk.

Mange har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet eller har hatt ubeskyttet sex i forbindelse med egen drikking. Mange har også blitt innblandet i krangel. For de fleste er dette likevel noe som bare har skjedd unntaksvis.

14% av studentene sier at de har gjort noe straffbart ifm. eget alkoholforbruk.

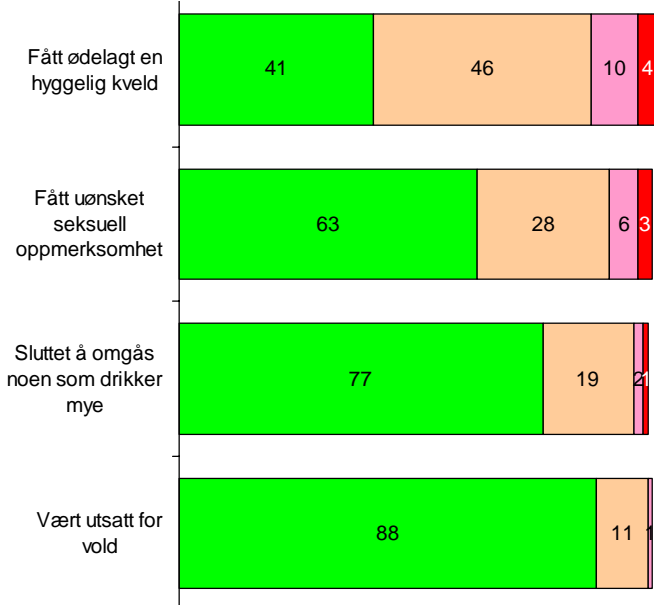
Bakgrunns materialet viser på samme måte som tidligere at studentene med det høyeste alkoholforbruket, og symptomer på problematisk forhold til alkohol, er kraftig overrepresentert blant de som opplever slike hendelser. Demografisk er dette i første rekke knyttet til eldre mannlige enslige studenter.

6 av 10 studenter har opplevd å få ødelagt en hyggelig kveld ifm. andres alkoholforbruk, men relativt få av disse har opplevd dette i tilknytning til studentfester.

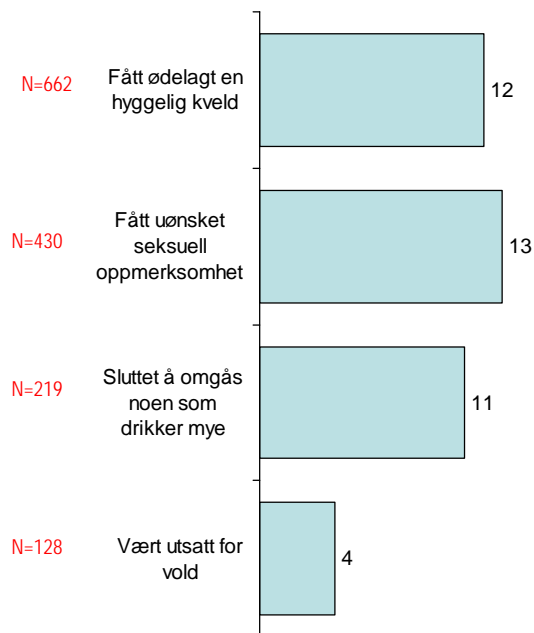
Negative konsekvenser av andres drikking

Har du i forbindelse med andres alkoholforbruk...? (n=1092) Prosent.

■ Aldri ■ 1-2 ganger ■ 3-5 ganger ■ 6 ganger eller mer

For de som har en slik opplevelse; har skjedd i tilknytning til studentfest? Prosent.

Det er også mange som har fått uønsket seksuell oppmerksomhet ifm. andres alkoholforbruk. Heller ikke blant disse er det mange som har opplevd dette i tilknytning til studentfester.

¼ av studentene har sluttet å omgås noen som drikker for mye, men bare 11% av disse igjen har opplevd dette i sammenheng med studentfester.

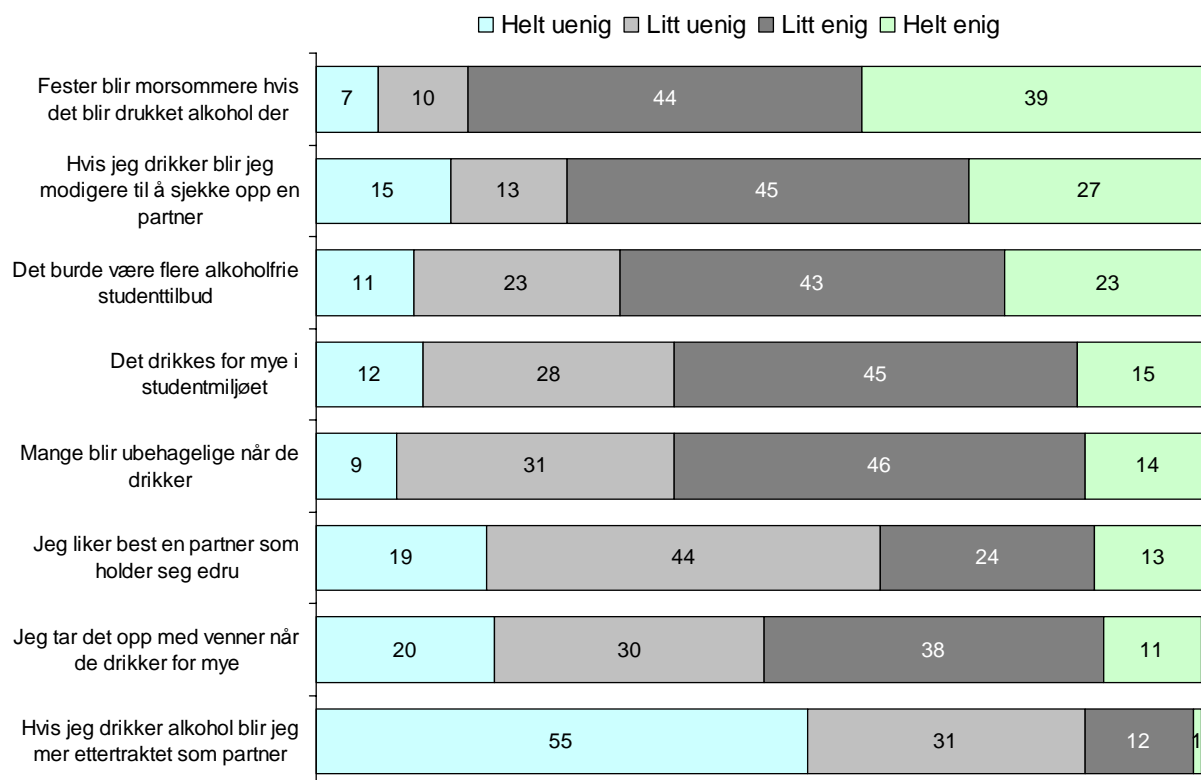
Bakgrunns materialet viser at kvinner i klart større grad enn menn har fått ødelagt en hyggelig kveld, og har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet. Motsatt så har menn i klart større grad enn kvinner vært utsatt for vold.

Holdning til alkohol i studentmiljøet

Studentene ble presentert for noen utsagn om alkoholbruk, som de skulle si seg mer eller mindre enig i. Figuren viser hovedresultatene fra denne delen av undersøkelsen.

Holdning til alkohol i studentmiljøet

I hvor stor grad er du enig i følgende utsagn...? (n=1092) Prosent.

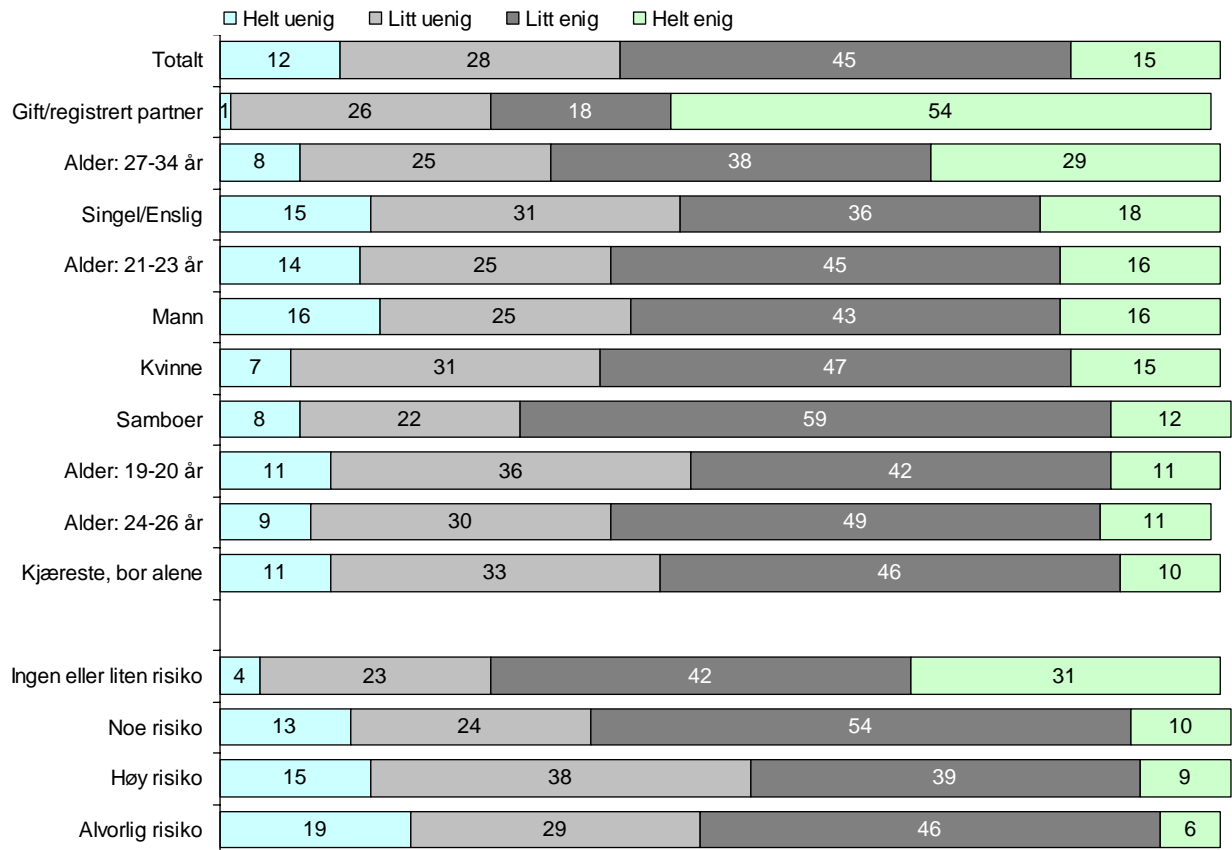

Mer enn 8 av 10 studenter er enig i at fester blir morsommere hvis det blir drukket alkohol der. $\frac{3}{4}$ sier at de blir modigere til å sjekke opp en partner, hvis de drikker. Samtidig er nesten 9 av 10 inneforstått med at de ikke blir mer ettertraktet som partner når de drikker.

6 av 10 studenter er litt – eller helt enige i at det drikkes for mye i studentmiljøet og at mange blir ubehagelige når de drikker.

Holdningene til alkoholbruk i studentmiljøet er i stor grad avhengig av eget drikkemønster og egne risikosymptomer ifm. alkohol, noe nedbrytningen i figuren nedenfor illustrerer.

'Det drikkes for mye i studentmiljøet'

¾ av de som i liten grad drikker, og som sannsynligvis ikke har noe problem knyttet til alkohol er enig i at det drikkes for mye i studentmiljøet. Tilsvarende andel blant de som har en høy- eller alvorlig risiko ligger rundt 1/2. Også i sistnevnte grupper er det altså mange som mener at det drikkes for mye i studentmiljøet.

Det er relativt små kjønnsforskjeller mht. holdningen til dette spørsmålet, på tross av at menn drikker langt mer enn kvinner, og i større grad har problemsymptomer.

Tabellen viser holdninger (andelen hel – eller delvis enige i utsagn) til alkohol i studentmiljøet i Stud 06 (UiO) og i den foreliggende undersøkelsen i Trondheim. Andelen som mener at det drikkes for mye i studentmiljøet er ganske lik.

	<i>Prosentandel helt - eller delvis enig</i>					
	<i>Stud 06 (UiO)</i>			<i>Helse- og trivsel 07 (Trh)</i>		
	<i>Menn</i>	<i>Kvinner</i>	<i>Total</i>	<i>Menn</i>	<i>Kvinner</i>	<i>Total</i>
Det drikkes for mye i studentmiljøet	55	57	56	59	61	60
Mange blir ubehagelige når de drikker	68	77	74	53	67	60
Fester blir morsommere hvis det blir drukket alkohol der	83	77	79	87	79	83
Det burde være flere alkoholfrie studenttilbud	54	56	55	63	69	66
Hvis jeg drikker blir jeg modigere til å sjekke opp en partner	79	66	70	75	70	72
Jeg tar det opp med venner når de drikker for mye	53	62	59	47	52	50
Hvis jeg drikker alkohol blir jeg mer ettertraktet som partner	18	14	15	16	11	14
Jeg liker best en partner som holder seg edru	41	43	42	35	40	37

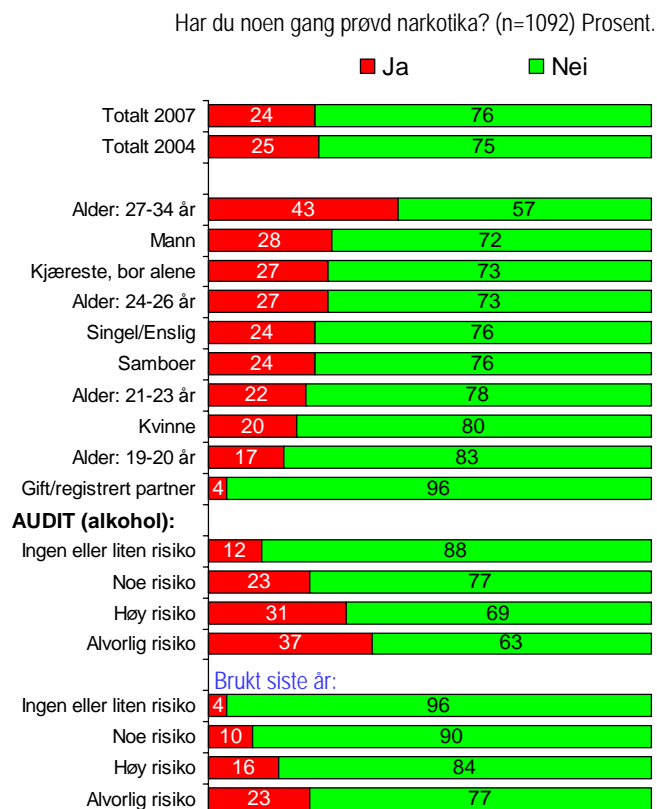
I Trondheim mener færre at mange blir ubehagelige når de drikker, som kan være en indikasjon på høyere toleranse for alkohol.

Men, samtidig mener flere i Trondheim at det burde være flere alkoholfrie studenttilbud, hvilket er en indikasjon på det motsatte

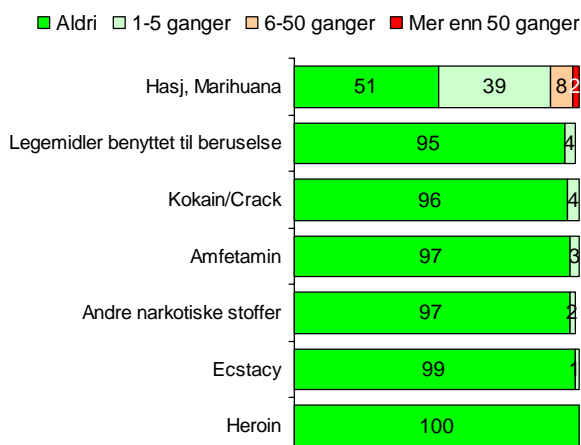
Illegale stoffer

Hver fjerde student har prøvd narkotika i løpet av livsløpet. Andelen er den samme i begge målingene. Hasj og marihuana er helt dominerende som narkotisk rusmiddel. Unntaksvis oppgir studenter at de har brukt legemidler, kokain eller amfetamin.

Narkotika

Til de som har prøvd narkotika, hvor mange ganger har du brukt følgende stoffer i løpet av det siste året? (n=194) Prosent.

	Brukt siste 12 måneder (%)			
	Stud 06 (UiO)		Helse- og trivsel (Trh)	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Hasj, Marihuana	14,5	10,1	22,0	10,9
Amfetamin	1,2	0,2	2,4	0,7
Kokain/Crack	1,6	0,2	5,1	1,9
Heroin	0,1	0,0	0,0	0,1
Ecstasy	0,6	0,0	0,9	0,2
Legemidler til beruselse	1,0	1,1	1,4	1,1
Andre narkotiske stoffer	1,1	0,2	2,8	0,6

Det er en klar tendens til kryssproblematikk mellom alkohol og narkotika. Studenter med risiko for helseskader og alkoholrelaterte skader har også i langt større grad enn andre prøvd narkotiske stoffer, og har også i klart større grad brukt dette i løpet av det siste året..

Bruken av narkotiske stoffer er mer utbredt blant studentene i Oslo enn i Trondheim. Dette gjelder særlig blant menn.

Dopingmidler/anabole steroider

Respondentene er spurt om de noen gang har brukt dopingmidler/anabole steroider. Av 1092 studenter totalt i undersøkelsen, så svarer 3 personer bekreftende på dette spørsmålet. Doping synes altså å være tilnærmet fraværende blant studentene, selv om en må påregne en viss underrapportering på slike sensitive spørsmål.

9. Pengespill

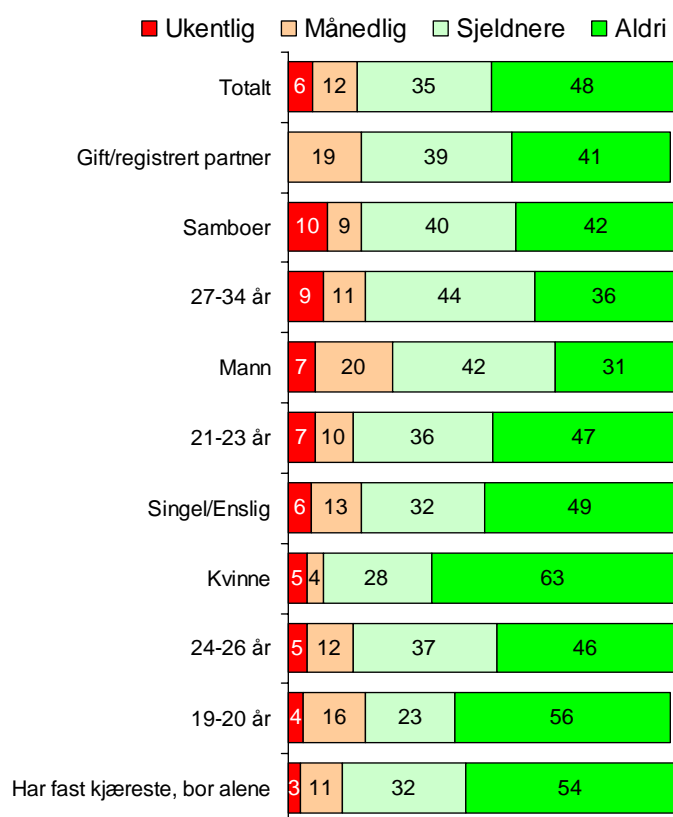
Problemer knyttet til pengespill har et visst omfang i befolkningen generelt, og har vært mye omtalt i media i de senere år ifm. epidemiologiske studier, og påfølgende tiltak for å begrense omfanget av negative konsekvenser knyttet til slike aktiviteter.

Omfanget av pengespill

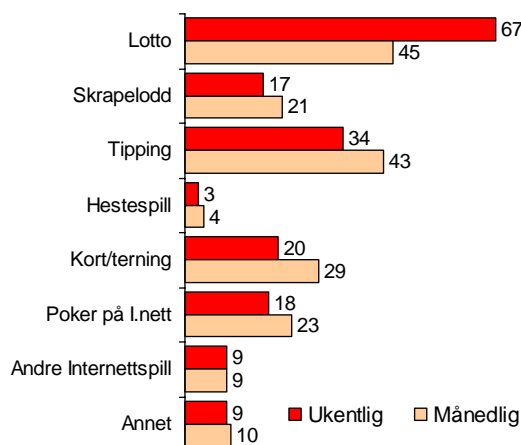
Hver 20. student spiller pengespill ukentlig, mens i underkant av hver femte spiller slike spill minst månedlig. Menn spiller i større grad enn kvinner.

Pengespill

Hvor ofte spiller du pengespill (spill med pengegevinst som for eksempel poker/nettpoker, lotto, tipping, oddsen, spilleautomater)? (n=1092) Prosent

Hvis spiller: Hvilke pengespill foretrekker du? (n=70/ukentlig og n=124/månedlig) Gjennomsnitt.

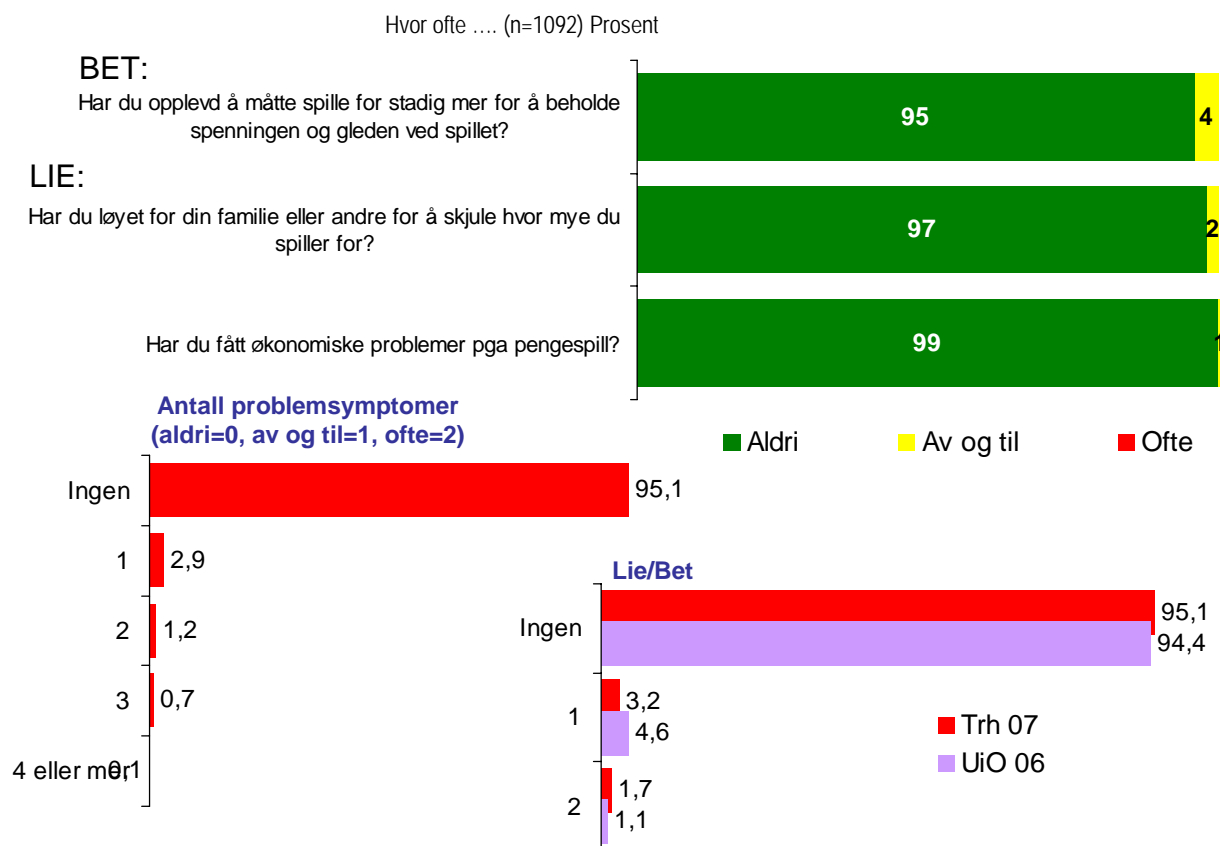

Lotto og tipping er klart mest utbredt. Om lag hver femte av de 20% som spiller minst månedlig foretrekker poker på Internett blant pengespillene de prefererer. Samlet utgjør dette 4% av studentmassen.

Negative konsekvenser av pengespill

Patologisk spilling – populært kalt spillegalskap – synes ikke å være et utbredt fenomen blant studentene. Et fåtall oppgir at de opplever enkeltsymptomer, men bare av og til.

Problemsymptomer pengespill

Lie/Bet-spørsmålene er hentet fra et større måleinstrument som brukes i epidemiologiske studier av utbredelsen av pengespillproblemer (NODS). De to spørsmålene er ansett for å være de mest sentrale i måleinstrumentet, i den forstand at et 'Ja' på begge disse er en sterk indikasjon på pengespillproblemer. Som figuren viser gjelder dette 1,7% av studentene i Trondheim, mot 1,1 i Oslo. Disse tallene gir en indikasjon på hvor mange som står i fare for å utvikle et patologisk forhold til pengespill, og symptomene har de så langt opplevd 'av og til', ikke 'ofte'.

Bakgrunns materialet viser at mulige negative konsekvenser av pengespill først og fremst gjelder menn (3,1% blant menn og 0,4% blant kvinner).

Vedlegg 1. Utvalgsbeskrivelse

Målgruppen er norske studenter under 35 år på læresteder i Trondheim. Utvalget ble tilfeldig trukket fra studentpopulasjonen, og er stratifisert på basis av lærested. Tabellen nedenfor viser fordelingen av utvalget, og svarandeler per lærested i begge målinger.

Det er totalt gjennomført 1092 intervju i 2007, som fordeler seg slik på læresteder:

N og svarandel 2007, svarandel 2004				
	<i>UT (N)</i>	<i>INN (N)</i>	<i>Andel 07</i>	<i>Andel 04</i>
Dragvoll	282	74	26	53
Gløsh.	564	218	39	55
Øya	194	76	39	
Annet NTNU	88	31	35	33
AFT	282	79	28	41
AHS	282	100	35	44
AIT	243	43	18	41
ALT	282	115	41	49
AMMT	263	111	42	47
ASP	282	100	35	44
TØH	282	73	26	45
DMMH	283	72	25	45
TOTAL	3327	1092	33	47

Registeropplysningene mellom de to målingene er ikke direkte sammenlignbare. Vi har derfor ikke egne tall for svarandelen på NTNU Øya i 2004. Dette året var også ASP og AHS slått sammen, og tilsvarende for AFT og AIT.

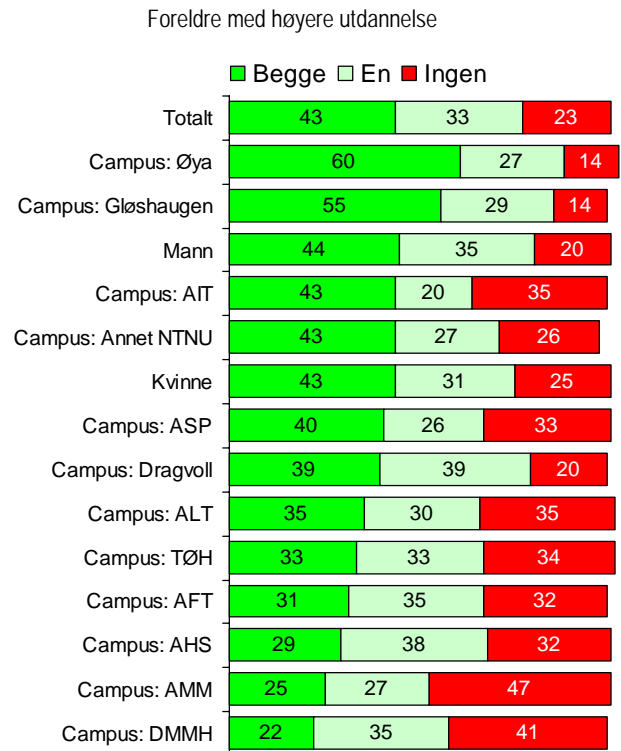
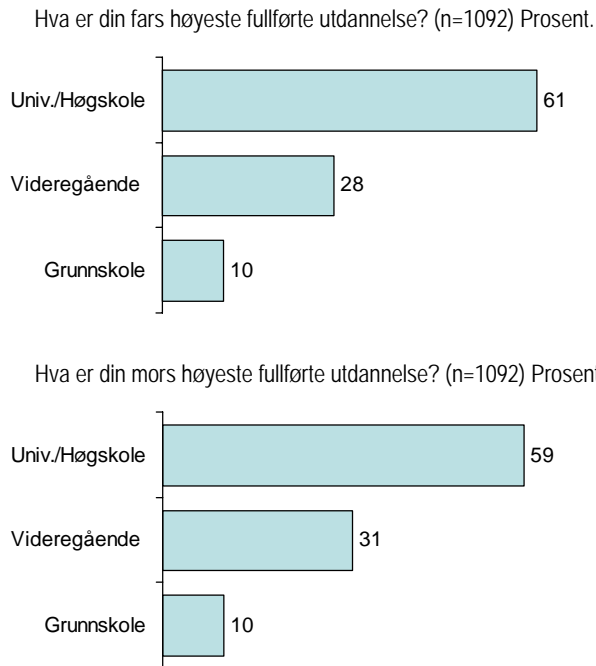
Svarandelen er lavest på AIT. Den er også lav – og kraftig redusert på AFT, DMMH, Dragvoll og TØH. På de andre stedene varierer svarandelen mellom 35% og 42%.

Datamaterialet har marginale ubesvart-andeler, og høy validitet ift forventede sammenhenger mellom variabler.

Totalresultatene er vektet på bakgrunn av populasjonstall for de ulike lærestedene. Svarandelen var betydelig høyere blant kvinner - 39% - enn menn - 25% - (tilsvarende i 2004 var hhv. 52% og 40%). Dataene er derfor også vektet på basis av kjønnsfordelingen på de enkelte lærestedene.

Figuren viser foreldrenes høyeste utdanning, totalt og fordelt på kjønn og campus.

Utdanning

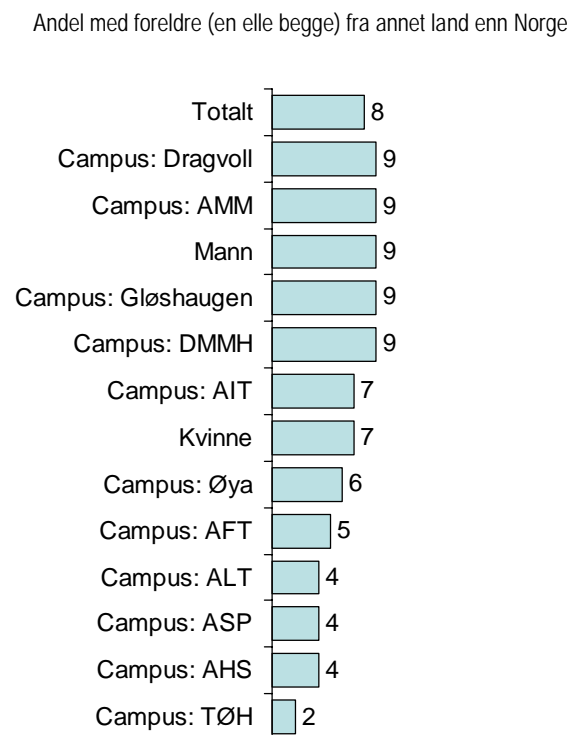
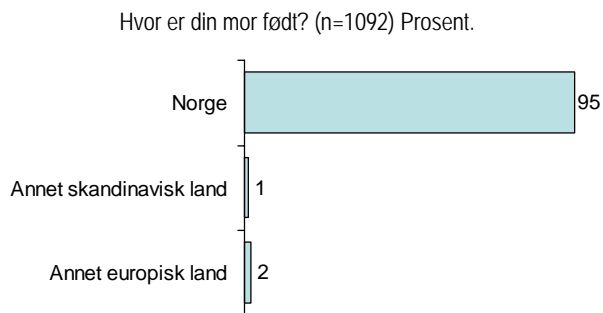
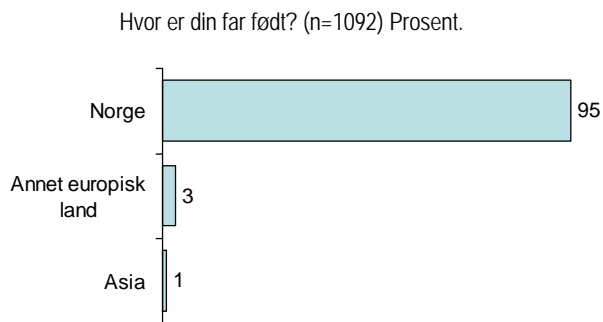

43% av studentene kommer fra familier der begge foreldre har høyere utdanning, mens $\frac{3}{4}$ har minst en forelder med slik utdanning.

Andelen med to foreldre med høyere utdanning er høyest på Øya (NTNU) og Gløshaugen, og lavest på DMMH og AMMT.

Undersøkelsen er avgrenset til norske studenter. Figuren viser foreldrenes fødeland. 8% av de norske studentene har minst en forelder som opprinnelig kommer fra et annet land, i all hovedsak et europeisk land.

Hvor foreldrene er født

Vedlegg 2. Feilkilder

Det vil alltid være knyttet feilkilder til resultater fra en intervjuundersøkelse. Disse kan oppstå både ved planleggingen, innsamlingen og bearbeidingen av dataene.

Utvalgsskjevhet oppstår ved at personer med bestemte kjennemerker og atferdsmønstre ikke blir representert i utvalget i samme grad som i populasjonen. Dette kan skje ved feil i selve utvalgstrekket, eller ved at uttrukne i spesielle grupper har særlig høyt frafall. I den foreliggende undersøkelsen er frafallet klart høyere blant menn enn kvinner, og svarandelen varierer mellom lærestedene. Det er tatt hensyn til dette gjennom veiing av dataene.

Innsamlings- og bearbeidingsfeil er en annen hovedgruppe av feilkilder. Målefeil skyldes at respondenter gir feil svar, enten fordi de misforstår spørsmålet eller ikke husker riktig, eventuelt dersom forskjellige respondenter forstår spørsmål på ulik måte. Sannsynligheten for minnefeil øker med lengden på tidsperioden en spør om. Bearbeidingsfeil er i dette tilfellet feil som kan oppstå når svarene registreres optisk. Ulike maskinelle kontroller er gjennomført for å avdekke og rette opp slike feil.

Ubesvart-andelene på enkeltspørsmål er marginal i undersøkelsen. Dette er en indikasjon på at spørsmålene oppfattes som relevante og forståelige. Ulike tester av validiteten i undersøkelsen tyder også på at denne er høy.

Utvalgsvarians er betegnelsen på den usikkerheten som er knyttet til resultatene som følge av at de er basert på opplysninger om bare en del av/et utvalg fra universet. Standardavviket i den teoretiske utvalgsfordelingen er et mål på denne usikkerheten. Størrelsen på dette standardavviket er i første rekke betinget av antall observasjoner i utvalget, og av fordelingen av de aktuelle kjennemerker i universet. Tabellen nedenfor antyder prosenttall for usikkerheten knyttet til andeler, gitt utvalgsstørrelse og svarfordeling. Av tabellen framgår det f.eks. at om 70% svarer ja på et spørsmål i et utvalg på 1000 personer, så er ligger resultatet i populasjonen med 95% sannsynlighet mellom $70\% - 2,8\%$ og $70\% + 2,8\%$, dvs. mellom 67,2% og 72,8%.

Størrelsen på standardavviket (i%) i den teoretiske utvalgsfordelingen:

Svarfordeling i prosent						
Antall spurte	5 (95)	10 (90)	20 (80)	30 (70)	40 (60)	50 (50)
100	4,3	5,9	7,9	9,0	9,6	9,8
200	3,0	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
400	2,2	3,0	3,9	4,5	4,8	4,9
800	1,5	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
1000	1,4	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1200	1,2	1,7	2,3	2,6	2,8	2,9